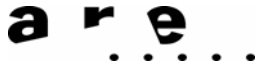

Bundeshaus Nord
Kochergasse 10
CH-3003 Berne

Tel. +41 (0)31 322 33 82
Fax +41 (0)31 322 78 69
www.are.ch

UVEK
Federal Department of the Environment, Transport,
Energy and Communications

Bundesamt für Raumentwicklung
Office fédéral du développement territorial
Ufficio federale dello sviluppo territoriale
Federal Office for Spatial Development

Poročilo o preverjanju

izvajanja Alpske konvencije in njenih protokolov v Švici

Vsebina

Napotki za izpolnjevanje vprašalnika	1
Okrajšave.....	2
Podatki o izvoru in pripravi poročila	3
1. DEL: SPLOŠNI DEL	5
A. Uvod	6
B. Splošne obveznosti iz Alpske konvencije.....	9
I. 2. odst. 2. člena črka a AK – Splošne obveznosti na področju prebivalstva in kulture	9
II. 2. odst. 2. člena črka b AK – Splošne obveznosti na področju urejanja prostora in trajnostnega razvoja	11
III. 2. odst. 2. člena črka c AK – Splošne obveznosti na področju varstva zraka.....	14
IV. 2. odst. 2. člena črka d AK – Splošne obveznosti na področju varstva tal.....	16
V. 2. odst. 2. člena črka e AK – Splošne obveznosti na področju vodnega gospodarstva	18
VI. 2. odst. 2. člena črka f AK – Splošne obveznosti na področju varstva narave in urejanja krajine	21
VII. 2. odst. 2. člena črka g AK – Splošne obveznosti na področju hribovskega kmetijstva.....	24
VIII. 2. odst. 2. člena črka h AK – Splošne obveznosti na področju gorskega gozda	26
IX. 2. odst. 2. člena črka i AK – Splošne obveznosti na področju turizma in prostega časa	28
X. 2. odst. 2. člena črka j AK – Splošne obveznosti na področju prometa.....	31
XI. 2. odst. 2. člena črka k AK – Splošne obveznosti na področju energije	35
XII. 2. odst. 2. člena črka l AK – Splošne obveznosti na področju ravnanja z odpadki	38
C. Obveznosti iz Alpske konvencije, ki veljajo za vse izvedbene protokole.....	39
D. Dodatna vprašanja.....	50
2. DEL: POSEBEN DEL V ZVEZI S POSEBNIMI OBVEZNOSTMI IZ PROTOKOLOV	51
A. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju urejanja prostora in trajnostnega razvoja (Protokol z dne 20.12.1994)	51
B. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju varstva tal (Protokol z dne 16.10.1998)	62
C. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju varstva narave in urejanja krajine (Protokol z dne 20.12.1994).....	77
D. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju hribovskega kmetijstva (Protokol z dne 20.12.1994).....	94
E. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju gorskega gozda (Protokol z dne 27.2.1996)	109
F. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju turizma (Protokol z dne 16.10.1998)	118
G. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju prometa (Protokol z dne 31.10.2000)	130

H. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju energije (Protokol z dne 16.10.1998)	
.....	142

Napotki za izpolnjevanje vprašalnika

Vprašanja, na katera je potrebno odgovoriti, so na sivem ozadju. Pri vprašanjih, na katera je potrebno odgovoriti s križcem, bi se morali načelno izogibati dodatnim tekstovnim komentarjem. Pri posameznih vprašanjih je, na primer zaradi regionalnih ali občinskih posebnosti, lahko smotrno, da se na vprašanje odgovori fleksibilneje, in ne samo s križcem pri enem izmed ponujenih možnih odgovorov. Če pa bi se pri izpolnjevanju vprašalnika vseeno pojavile težave, skušajte čim boljše odgovoriti na vsakokratno vprašanje. Na takšne težave lahko nato opozorite v rubriki „Prostor za morebitne dodatne opombe“.

Odgovori v vprašalniku bi morali posredovati čim obsežnejši pregled udejanjanja Alpske konvencije in njenih protokolov.

Formulacija vprašalnika sledi načelno formulacijam Alpske konvencije in njenih protokolov. Vprašanja, ki se nahajajo v vprašalniku, ne spreminjajo obveznosti, ki za pogodbenice izhajajo iz Alpske konvencije in njenih protokolov.

Informacije, ki jih pogodbenica, ki izpolnjuje vprašalnik, uvršča med zaupne, je potrebno pri izpolnjevanju vprašalnika označiti kot takšne.

Vprašanja se nanašajo vedno na pogodbenico, ki izpolnjuje vprašalnik, in na njeno območje oziroma na alpski prostor na njenem območju. Za alpski prostor se smatra območje veljavnosti Alpske konvencije v skladu s 1. členom Alpske konvencije.

Pogodbenica, ki izpolnjuje vprašalnik, se v vprašalniku navaja kot „dežela“. Zaradi poenostavitve smo se odpovedali posebni oznaki za Evropsko skupnost. Oznaka „dežela“ velja za potrebe tega vprašalnika ustrezno tudi za Evropsko skupnost.

Okrajšave

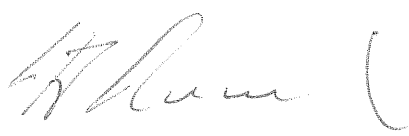
Uporabljajo se naslednje okrajšave:

AK	Konvencija o varstvu Alp (Alpska konvencija)
Protokol Hribovsko kmetijstvo	Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju hribovskega kmetijstva
Protokol Gorski gozd	Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju gorskega gozda
Protokol Varstvo tal	Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju varstva tal
Protokol Energija	Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju energije
Protokol Varstvo narave in urejanje krajine	Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju varstva narave in urejanja krajine
Protokol Urejanje prostora in trajnostni razvoj	Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju urejanja prostora in trajnostnega razvoja
Protokol Turizem	Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju turizma
Protokol Promet	Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju prometa

Podatki o izvoru in pripravi poročila

Ime pogodbenice	Švicarska konfederacija
-----------------	-------------------------

Navedite nacionalni kontaktni organ:	
Ime nacionalnega kontaktnega organa	Zvezni urad za prostorski razvoj Švicarski departma za okolje, promet, energijo in komunikacije
Ime in naziv odgovorne osebe	Maria Senn Allenspach
Naslov	Bundeshaus Nord / Kochergasse 10 Ch – 3003 Bern
Telefonska številka	**41 31 322 33 82
Številka faksa	**41 31 322 78 69
Elektronski naslov	maria.senn@are.admin.ch

Podpis osebe, odgovorne za oddajo poročila	prof. Pierre-Alain Rumley direktor Zveznega urada za prostorski razvoj
Datum oddaje poročila	Bern, 31. avgust 2005

Navedite sodelujoče ustanove (npr. nevladne organizacije, teritorialne skupnosti, znanstvene ustanove).

Pri pripravi poročila so sodelovali naslednji zvezni uradi:

Zvezni urad za prostorski razvoj

Zvezni urad za kulturo

Zvezni urad za promet

Zvezni urad za civilni letalski promet

Zvezni urad za energijo

Zvezni urad za kmetijstvo

Zvezni urad za okolje, gozd in krajino

Zvezni urad za vode in geologijo

Državni sekretariat za gospodarstvo

1. del: Splošni del

Opomba: Na vprašanja v Splošnem delu morajo odgovoriti vse pogodbenice Alpske konvencije.

Navedite pri protokolih, katerih pogodbenica je vaša dežela, datum ratifikacije (oziroma sprejetja ali odobritve) in datum pričetka veljave ustreznega protokola/ustreznih protokolov v vaši deželi. (Datum navedite kot v naslednjem primeru: 01. januar 2003)		
Ime protokola	Ratifikacija ¹ dne	Velja od
Protokol Urejanje prostora in trajnostni razvoj		
Protokol Varstvo tal		
Protokol Varstvo narave in urejanje krajine		
Protokol Hribovsko kmetijstvo		
Protokol Gorski gozd		
Protokol Turizem		
Protokol Promet		
Protokol Energija		
Protokol Reševanje sporov		

Če vsi protokoli še niso bili ratificirani², navedite zakaj in kdaj je mogoče pričakovati ratifikacijo nadaljnjih protokolov.

Svet kantonov je kot 15. junija 2004 priporočal ratifikacijo treh protokolov „Urejanje prostora in trajnostni razvoj“, „Varstvo tal“ in „Promet“. Preostalih šest protokolov so zaenkrat odložili.

Zadeva je trenutno v obravnavi v državnem zboru. Do vložitve tega poročila le-ta še ni sprejel nobene odločitve v zvezi z ratifikacijo zgoraj omenjenih treh protokolov..

Ratifikacija preostalih šestih protokolov bo med drugim odvisna od nove regionalne politike. Parlamentarna razprava o regionalni politiki bo verjetno stekla v letu 2006..

¹ Oziroma sprejetje ali odobritev.

² Oziroma sprejeti ali odobreni.

A. Uvod

1. Kakšen je delež (v %) alpskega prostora v celotni površini vaše dežele?	60 %
--	------

2. Kakšen je bruto domači proizvod vaše dežele v alpskem prostoru?	58,8 mrd CHF
--	-----------------

3. Kakšen je delež (v %) bruto domačega proizvoda v alpskem prostoru vaše dežele v celotnem bruto domačem proizvodu vaše dežele?	17 %
--	------

4. Kakšen je pomen Alpske konvencije in njenih protokolov za vašo deželo?
<ul style="list-style-type: none">
• Kot osrednja dežela v osrčju Alp je Švica zainteresirana za močno sodelovanje z drugimi pogodbenicami, ki ležijo v celoti ali delno v območju Alpske konvencije. Spodbuja čezmejno in transnacionalno izmenjavo ter sodelovanje za reševanje skupnih problemov.
• Naši deželi ponuja možnost, da smo enakopravna pogodbenica s sosednjimi državami (z izjemo Lihtenštajna vse članice Evropske unije) in z Evropsko skupnostjo.
• Je instrument trajnostnega in celovitega razvoja življenjskega, naravnega in gospodarskega prostora naših hribovskih območij.
• Po našem mnenju je določitev skupnega minimalnega standarda zelo pomembna, saj vzpostavlja enotna merila na področju varstva narave, predvsem pa tudi na področju prometa in turizma.
• Določila protokolov podpirajo švicarsko politiko na več sektorjih, tako v okoljski, gozdarski, prostorsko-planski, kmetijski in predvsem prometni politiki. Švica trenutno vzpostavlja potrebne pogoje (gradnja železniškega predora na Gotthardu in Lötschbergu) za preusmeritev tovornega prometa na železnico. Zato ima velik interes za sočasnim udeležanjem tega pomembnega cilja Protokola Promet tudi pri drugih pogodbenicah.
• Za Švico je tudi sodelovanje s pogodbenicami v zvezi s posledicami spremembe ozračja in na področju naravnih nevarnosti izredno pomembno.
• V švicarski razvojni politiki ima prioriteto sodelovanje s hribovskimi območji, med drugim v centralni Aziji. Vzpostavitev partnerstva za gore med Alpsko konvencijo in

drugimi hribovskimi območji z ustrezno izmenjavo in transferjem znanja je za Švico velikega pomena.

- Naravni in kulturni prostor Alp je pomembno raziskovalno območje za družbene, družboslovne in naravoslovne znanosti. Udejanjanje Alpske konvencije je za raziskovalce Alp izziv, da iščejo čezmejne rešitve in več sodelujejo.

5. Ali obstajajo sodne in upravne odločitve, ki se nanašajo na Alpsko konvencijo in protokole, ki jih je vaša dežela ratificirala (oziroma pravni predpisi, ki uresničujejo obveznosti iz njih)?

Da		Ne	x
----	--	----	---

Če je odgovor da, navedite pravna področja, na katerih so sprejeli takšne odločitve, in nekaj zglednih odločitev.

6. Na kratko opišite, kaj ste do sedaj storili in kaj načrtujete za spodbujanje uresničevanja ciljev Alpske konvencije in protokolov, ki veljajo v vaši deželi?

(Tukaj lahko poročate tudi o drugih splošnih dejavnostih, ki so povezane z Alpsko konvencijo, vendar presegajo obveznosti iz Alpske konvencije, ali pa o dejavnostih in programih, ki spodbujajo uresničevanje ciljev Alpske konvencije zunaj vaše dežele.)

- Pravno udejanjanje poteka v okviru izvajanja sektorskih politik.
- Podpora države za omrežje občin „Povezanost v Alpah“.
- Financiranje projektov, ki so v prvi vrsti v korist hribovskim območjem (investicijska pomoč, Regio Plus, program državnega sekretariata za gospodarstvo Innotour, hotelski krediti).
- Sodelovanje in sofinanciranje projektov programa Interreg, predvsem za projekt Interreg III-B za območje Alp.
- Sodelovanje z raziskovalnimi institucijami, ki se posvečajo temam, specifičnim za Alpe.

Prostor za morebitne dodatne opombe:

B. Splošne obveznosti iz Alpske konvencije

I. 2. odst. 2. člena črka a AK – Splošne obveznosti na področju prebivalstva in kulture

2. odst. 2. člena črka a AK se glasi:

„(2) Pogodbene stranke bodo za doseg ciljev, ki so navedeni v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih:

a) Prebivalstvo in kultura – s ciljem spoštovanja, ohranjanja in podpiranja kulturne in družbene samobitnosti avtohtonega prebivalstva ter zagotavljanja njegove življenjske osnove, še posebno poselitve in gospodarskega razvoja, ki sta znosna okolju ter pospeševanja medsebojnega razumevanja in partnerskega vedenja med alpskim in zunajalpskim prebivalstvom“.

1. Navedite pravne predpise, ki udejanjajo določitve 2. odst. 2. člena črka a AK. Če ni ustreznih pravnih predpisov oziroma če obstoječi pravni predpisi določitev ne udejanjajo v celoti, pojasnite, zakaj ne.

- Zvezni zakon o finančnih pomočeh za ohranitev in spodbujanje retoromanske in italijanske kulture in jezika
- Zvezni zakon o fundaciji Pro Helvetia
- Zvezni zakon o fundaciji “Prihodnost za švicarske nomade”
- Zvezni zakon o radiu in televiziji
- Evropska listina o regionalnih ali manjšinskih jezikih
- Okvirna konvencija za varstvo narodnih manjšin

2. Kakšne ukrepe ste sprejeli za spoštovanje, ohranitev in/ali spodbujanje kulturne in družbene samobitnosti stalnega prebivalstva v Alpah?

- 50. člen Zvezne ustave zagotavlja občinsko avtomijo in upoštevanje posebnega položaja hribovskih območij.
- Spodbujanje jezika in kulture (učila, književnost, film, petje, gledališče, publikacije, prevodi, znanstvene raziskave, itd.)

- Subvencioniranje elektronskih in tiskanih medijev (radio in televizija, tiskovna agencija)

3. Kakšne ukrepe ste sprejeli za zagotavljanje eksistenčnih osnov stalnega prebivalstva v Alpah, predvsem za okoljsko sprejemljivo poseljevanje in gospodarski razvoj?

- 2. člen Zvezne ustave stipulira trajnostni razvoj dežele in trajno ohranitev naravnih osnov za življenje
- 73. člen Zvezne ustave: Država in kantoni si prizadevajo za uravnovešen odnos med varstvom in rabo narave.
- 75. člen Zvezne ustave opredeljuje načela prostorskega načrtovanja. To je naloga kantonov in koristi smotni in gospodarni rabi tal ter urejenemu poseljevanju dežele.
- 103. člen Zvezne ustave pooblašča državo, da podpira gospodarsko ogrožene dele dežele (opomba: to zadeva predvsem hribovska območja).
- 104. člen Zvezne ustave: Kmetijstvo skrbi za decentralno poseljevanje dežele. Ta člen Ustave je naslovljen predvsem na poseljevanje obrobni regij in gorskih dolin.
- Instrumenti različnih sektorskih politik, predvsem na področju okoljske politike, kmetijstva in gozdarstva, ter tudi instrumenti za zagotavljanje oskrbe z javnimi dobrinami – energija, promet, komunikacija, šolsko in poklicno izobraževanje, spodbujanje tehnologije in socialna politika – prispevajo k ohranitvi naravnih in gospodarskih osnov za življenje prebivalstva v hribovskih območjih.
- Trenutno se na novo opredeljuje regionalna politika, ki je za hribovska območja posebnega pomena. Pomemben cilj prihodnje regionalne politike je krepitev avtohtonih gospodarskih panog in njihove inovativne in proizvodne prednosti.

4. Kakšne ukrepe ste sprejeli za spodbujanje medsebojnega razumevanja in partnerskega odnosa med alpskim in zunajalpskim prebivalstvom?

V okviru priprave »Osnovnih značilnosti urejanja prostora v Švici« se organizirajo javni forumi.

II. 2. odst. 2. člena črka b AK – Splošne obveznosti na področju urejanja prostora in trajnostnega razvoja

2. odst. 2. člena črka b AK se glasi:

„(2) Pogodbene stranke bodo za dosego ciljev, navedenih v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih: [...]

b) Prostorsko načrtovanje – s ciljem zagotavljanja varčne in preudarne rabe ter zdravega usklajenega razvoja celostnega prostora. Pri tem se posebej upošteva nevarnosti naravnih katastrof, preprečuje preveliko ali premajhno rabo ter ohranja oziroma obnavlja naravne življenjske prostore. Zato sta potrebni celovita spoznava in ocena potreb po rabi, daljnovidno integralno načrtovanje in določitev iz tega izhajajočih ukrepov“.

1. Navedite pravne predpise, ki udejanjajo določitve 2. odst. 2. člena črka b AK. Če ni ustreznih pravnih predpisov oziroma če obstoječi pravni predpisi določitev ne udejanjajo v celoti, pojasnite, zakaj ne.

Določila Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj Alpske konvencije se udejanjajo v okviru prostorsko-planske zakonodaje in zakonodaj s področja kmetijstva, gozdarstva, varstva narave in domovine ter regionalne politike.

2. Ali se določitve za trajnostni razvoj in vzdržno prostorsko planiranje za povezana območja opredeljujejo z načrti in/ali programi prostorskega planiranja oziroma trajnostnega razvoja?

Da

x

Ne

Če je odgovor ne, navedite kako drugače? Če je odgovor da, navedite primere.

Zakonodaja za vzpostavitev novih velikih zavarovanih območij (parki nacionalnega pomena) je trenutno v parlamentarni razpravi.

Strategija prostorskega razvoja je opredeljena v „Osnovnih značilnostih urejanja prostora v Švici“ (1996). Predstave za prihodnji trajnostni prostorski razvoj so bile formulirane spomladi 2005 v poročilu Zveznega urada za prostorski razvoj (Raumentwicklungsbericht /Poročilo o prostorskem razvoju/, www.are.admin.ch/Grundlagen). Vključene bodo v ažurirano verzijo „Osnovne značilnosti urejanja prostora v Švici“ (predvidoma 2006)

3. Ali vsebujejo načrti in/ali programi prostorskega planiranja ali drugi ukrepi, sprejeti za varčno in racionalno rabo in zdrav usklajen razvoj celotnega prostora, predvsem naslednje?	Da	Ne
Podrobno razčiščevanje in presojo zahtevkov v zvezi z rabo	x	
Daljnovidno integralno planiranje	x	
Usklajevanje ukrepov, ki sledijo iz tega	x	
Če je odgovor da, kako se vključujejo ti vidiki?		
<p>Ti vidiki se</p> <p>a) vključujejo na ravni države v okviru zasnov in sektorskih načrtov.</p> <p>b) upoštevajo na ravni kantonov v regionalnih prostorskih razvojnih načrtih.</p> <p>Pomembne določitve za načrtovanje (države in kantonov) se nahajajo v Uredbi o prostorskem načrtovanju, med drugim za usklajevanje dejavnosti, ki vplivajo na prostor, in za tehtanje interesov.</p>		

4. Ali se v mejnem območju prostorsko planiranje usklajuje z drugimi pogodbenicami?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, v kateri fazi planiranja in na kateri državni ravni?			
<p>3. odst. 7. člena Zakona o prostorskem načrtovanju: Mejni kantoni morajo v okviru regionalnega prostorskega razvojnega načrtovanja sodelovati z regionalnimi upravnimi organi sosednjih držav, če imajo njihovi posegi čezmejni vpliv.</p>			

5. Ali obstajajo posebni programi v alpskem prostoru, ki koristijo varstvu pred naravnimi nesrečami, predvsem pred visokimi vodami, padanjem kamenja, plazovi in usadi?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kateri?			

Programi na področju naravnih nesreč (npr. varstvo pred snežnimi plazovi in visokimi vodami, protipotresna preventiva, nega varovalnega gozda) se pripravljajo na različnih ravneh. Država podpira kantone pri pripravi osnov in izvajanju ukrepov. Le-ti se ne omejujejo samo na območje Alpske konvencije. Kantoni, ki se nahajajo v območju Alpske konvencije, so v zvezi s tem zelo aktivni. Na zvezni ravni obstajajo npr. naslednji programi:

- Varnost pred naravnimi nesrečami: Na voljo sta vizija in strategija nacionalne platforme za naravne nevarnosti (PLANAT, 2002), v drugem koraku bo pripravljen akcijski načrt.
- Ukrepi za protipotresno preventivo v skladu s Poročilom državne koordinacije (2005).
- SilvaProtect-CH: Do začetka leta 2006 bo BAFU (Zvezni urad za okolje, gozd in krajino) pripravil informacijski sistem za varovalni gozd, ki bo med drugim koristil kot osnova za poenoteno označevanje varovalnih gozdov v kantonih.
- StorMe: BAFU daje kantonom na voljo podatkovno bazo, v katero je možno tekoče vnašati naravne dogodke (plazove, zdrse, itd.). Evidentirati je možno tudi minule dogodke.
- ProtectMe: BAFU daje kantonom na voljo podatkovno bazo, v katero je možno vnesti obstoječe zaščitne objekte in njihove značilnosti.

Prostor za morebitne dodatne opombe:

III. 2. odst. 2. člena črka c AK – Splošne obveznosti na področju varstva zraka

2. odst. 2. člena črka c AK se glasi:

„(2) Pogodbene stranke bodo za doseg ciljev, navedenih v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih: [...]

c) Ohranjanje čistega zraka – s ciljem drastičnega zmanjšanja emisij škodljivih snovi in obremenitev z njimi v alpskem okolju ter njihovega vnašanja od zunaj do mere, ki ni škodljiva za ljudi, živali in rastline“.

1. Navedite pravne predpise, ki udejanjajo določitve 2. odst. 2. člena črka c AK. Če ni ustreznih pravnih predpisov oziroma če obstoječi pravni predpisi določitev ne udejanjajo v celoti, pojasnite, zakaj ne.

- Zvezna ustava 84. člen Zakon o preusmerjanju prometa.
- Zakon o varstvu okolja.
- Uredba o varstvu zraka.
- Predpisi o odpadnih plinih v skladu z mednarodnimi standardi.

2. Ali ste sprejeli posebne ukrepe za znižanje emisij škodljivih snovi in obremenitev z njimi v alpskem prostoru na mero, ki ni škodljiva za ljudi, živali in rastline?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, katere?

- Načrti ukrepov na ravni alpskih kantonov.
- Zakon o preusmerjanju prometa oziroma njegovi pripadajoči ukrepi.

3. Ali ste sprejeli posebne ukrepe za zmanjšanje transporta škodljivih snovi od zunaj na mero, ki ni škodljiva za ljudi, živali in rastline?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, katere?

Omejitev emisij v skladu z Uredbo o varstvu zraka ter predpisi o odpadnih plinih (direktive Evropske unije). Izvajanje Uredbe o varstvu zraka je predvsem v pristojnosti kantonov.

Prostor za morebitne dodatne opombe:

IV. 2. odst. 2. člena črka d AK – Splošne obveznosti na področju varstva tal

2. odst. 2. člena črka d AK se glasi:

„(2) Pogodbene stranke bodo za doseg ciljev, navedenih v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih: [...]

d) Varstvo tal – s ciljem zmanjševanja kvantitativnega in kvalitativnega poškodovanja tal, še posebno z uporabo za tla neškodljivih kmetijskih in gozdarskih proizvodnih postopkov, varčnim ravnanjem z zemljiščem in tlemi, zajezitvijo erozije kot tudi z omejitvijo zaprtja tal,“.

1. Navedite pravne predpise, ki udejanjajo določitve 2. odst. 2. člena črka d AK. Če ni ustreznih pravnih predpisov oziroma če obstoječi pravni predpisi določitev ne udejanjajo v celoti, pojasnite, zakaj ne.

- Zakon o varstvu okolja.
- Zakon o prostorskem načrtovanju.
- Zvezni zakon o gozdu.
- Zvezni zakon o kmetijstvu.
- Različne izvedbene uredbe k temu.

2. Ali spodbujate varčno ravnanje s tlemi?

Da

x

Ne

Če je odgovor da, kako?

- člen Zveznega zakona o prostorskem načrtovanju, Cilji: država, kantoni in občine skrbijo za gospodarno rabo tal. Svoje dejavnosti, ki vplivajo na prostor, med seboj usklajujejo in udejanjajo poselitveni red, usmerjen v zeleni razvoj države.
- Cilj sektorskega načrta o kolobarnih površinah je dolgoročno zagotavljanje kulturnih površin, primernih za poljedelstvo. 26. člen Uredbe o prostorskem načrtovanju opredeljuje kakovostne kriterije, po katerih morajo kantoni površine, ki so jim bile dodeljene, trajno ohranjati. Država pospešuje in spremlja udejanjanje sektorskega načrta o kolobarnih površinah.

3. Ali omejujete trajno izgubo tal zaradi prometnih površin in stavbnih objektov?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<p>Z regionalnimi prostorskimi razvojnimi načrti in načrti rabe v skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju, ki urejajo dopustno in smotrno rabo tal (razdelitev v varovalne, kmetijske in gradbene cone)</p>			

4. Ali spodbujate uporabo kmetijskih in gozdarskih proizvodnih postopkov, ki ne obremenjujejo tal?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<p>Varstvo pred erozijo na kmetijskih površinah kot pogoj za izplačilo neposrednih plačil (9. člen Uredbe o neposrednih plačilih)</p>			

5. Ali sprejemate ukrepe za zavezitev erozije?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšne?			
<p>6. člen Uredbe o obremenitvi tal: Pravna obveznost preprečevanja erozije tal pri spremembah terena in obdelovanju tal z tehnikami gradnje in pridelovanja, ki zavirajo erozijo, s kolobarjenjem in oblikovanjem krajine.</p>			

Prostor za morebitne dodatne opombe:

V. 2. odst. 2. člena črka e AK – Splošne obveznosti na področju vodnega gospodarstva

2. odst. 2. člena črka e AK se glasi:

„(2) Pogodbene stranke bodo za dosego ciljev, navedenih v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih: [...]

e) Vodno gospodarstvo – s ciljem ohranjanja ali obnove zdravih vodnih sistemov, še posebno z ohranjanjem čistoče vodovja, sonaravno gradnjo hidroelektrarn in s takim izkoriščanjem vodne sile, ki v enaki meri upošteva interese ohranjanja avtohtonega prebivalstva in ohranjanja okolja“.

1. Navedite pravne predpise, ki udejanjajo določitve 2. odst. 2. člena črka e AK. Če ni ustreznih pravnih predpisov oziroma če obstoječi pravni predpisi določitev ne udejanjajo v celoti, pojasnite, zakaj ne.

- 73. in 76. člen Zvezne ustave.
- 1.-4., 37., 38. in 43. člen Zakona o varstvu voda.
- 2. odst. 4. člena Zakona o vodogradbenih objektih.
- 22. člen Vodopravnega zakona.
- 1., 2. in 47. člen ter prilogi 1 in 2 Uredbe o varstvu voda.

2. Ali sprejemate primerne ukrepe za ohranitev čistoče voda, vključno z ukrepi za odvajanje odpadnih voda na celotnem območju?

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Če je odgovor da, kakšne?

- Odlok o odvajanju odpadnih voda v javne kanalizacije in centralne naprave za čiščenje odpadnih voda za 97 % švicarskega prebivalstva. Lokalni ukrepi za 3 % prebivalstva. Zmanjšanje vnosov hranljivih in škodljivih snovi v vode.
- Čiščenje industrijskih odpadnih voda pri obratovanju samem ali v centralni napravi za čiščenje odpadnih voda.
- Ukrepi pri kmetijstvu, kot npr. zadostno število zbiralnikov za gnojeko, da bi lahko

pozimi, ko se ne gnoji, zbirali gnojevko iz kmetije.

3. Obstajajo predpisi, ali sprejemate posebne ukrepe za zavarovanje izvirov pitne vode?

Da

x

Ne

Če je odgovor da, kateri oziroma katere?

- 705. – 707. člen Civilnega zakonika: Varstvo virov in podtalnice pred neposrednimi poškodbami.
- 19. –21. člen Zakona o varstvu voda v povezavi z 29.- 32. členom in prilogo 4 Uredbe o varstvu voda: Planerska zaščita z označevanjem območij varovanja podtalnice s strožjimi normami za zavarovanje obstoječih zajetij pitne vode, zbirna območja s potrebnimi dodatnimi ukrepi za saniranje obremenjenih zajetij pitne vode ter območja zavarovanja podtalnice z namenom zagotavljanja pitne vode v prihodnosti.
- Člen 62a Zakona o varstvu voda: Nadomestilo za posebne posege kmetijstva za saniranje obremenjenih zajetij pitne vode.

4. Ali izvaja vaša dežela sonaravne vodogradbene ukrepe?

Da

x

Ne

Če je odgovor da, kako?

- 4., 6. in 7. člen Zakona o vodogradbenih objektih;
- 37. in 38. člen Zakona o varstvu voda;
- 7., in 9. člen Zakona o ribištvu;
- 21. člen Zakona o varstvu narave in domovine zahtevajo, da se pri posegih v vode ponovno vzpostavi njihovo čim bolj sonaravno stanje. Aktualna zakonodaja v glavnem preprečuje škodljive posege v vode.

5. Ali upoštevate interese stalnega prebivalstva v postopkih odločanja?

Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<p>V postopkih za dodelitev koncesije in gradbenih dovoljenj za rabo vodne sile imajo različne skupine prebivalstva večkrat možnost vložiti zahteve za varstvo svojih interesov. Postopki za pridobitev gradbenega dovoljenja za projekte vodogradnje (v skladu s kantonalnimi pravnimi predpisi) in za označevanje območij varovanja podtalnice predvidevajo tudi postopke ugovora in pravnih sredstev.</p>			

6. Ali obstajajo predpisi in stimulacije za okolju prijazno rabo vodne energije?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kateri oziroma kakšne?			
<ul style="list-style-type: none"> • Predpisi za ekološko rabo vodne sile: Ohranitev količin rezidualne vode, gradnja ribjih stez, ukrepi vzpostavitve prejšnjega stanja in kompenzacijski ukrepi na področju varstva narave in krajine itd. • Stimulacije za okolju prijazno rabo vodne sile: Država subvencionira delno sanacijske ukrepe pri odvzemanju vode iz tekočih voda v inventariziranih krajinah in življenjskih prostorih. • Pogoji za odobritev rabe vodne sile je obsežna presoja vpliva na okolje. Okolju prijazna raba se stimulira prek dokazil o ekološkem električnem toku („Naturmade“ itd.) na zasebni osnovi. 			

Prostor za morebitne dodatne opombe:

VI. 2. odst. 2. člena črka f AK – Splošne obveznosti na področju varstva narave in urejanja krajine

2. odst. 2. člena črka f AK se glasi:

„(2) Pogodbene stranke bodo za dosego ciljev, navedenih v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih: [...]

f) Varstvo narave in krajinska nega – s ciljem takega varovanja in negovanja, po potrebi pa tudi obnavljanja narave in krajine, ki naj trajno zagotavlja sposobnost delovanja ekosistemov, ohranja živalstvo in rastlinstvo, vključno z njunim življenjskim okoljem, sposobnost obnavljanja in trajnega ustvarjanja naravnih dobrin ter različnost, svojevrstnost in lepoto narave in krajine v njuni celoti“.

1. Navedite pravne predpise, ki udejanjajo določitve 2. odst. 2. člena črka f AK. Če ni ustreznih pravnih predpisov oziroma če obstoječi pravni predpisi določitev ne udejanjajo v celoti, pojasnite, zakaj ne.

- 78. člen Zvezne ustave.
- Zvezni zakon z dne 1.7.1966 o varstvu narave in domovine z izvedbenimi uredbami.
- Zakonodaja kantonov, če to predvideva porazdelitev pristojnosti v 78. členu Zvezne ustave, ali če dopušča zvezna zakonodaja ustrezno razširitev.

2. Katere izmed naslednjih, samo kot primer navedenih, ukrepov ste sprejeli za zavarovanje narave in krajine? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)

Ponovna vzpostavitev posebnih naravnih in sonaravnih strukturnih prvin krajine, biotopov, ekosistemov in tradicionalnih kulturnih krajin, kolikor je to mogoče	x
Načrtna uporaba subvencijskih in spodbujevalnih ukrepov za kmetijstvo in gozdarstvo ter druge uporabnike tal	x
Vzpostavljanje območij, v katerih imata varstvo narave in krajine prednost pred drugimi dobrinami	x
Povezovanje življenjskih prostorov	x
Drugi	

Navedite podrobnosti sprejetih ukrepov.

- Udejanjanje druge in četrte točke poteka v glavnem z instrumenti in ukrepi v sektorskih politikah, npr. kmetijska politika (ekološka neposredna plačila, uredba o kakovosti okolja), pa tudi s pogodbenim varstvom narave (člen 18b in 18c Zveznega zakona o varstvu narave in domovine)
- Tretja točka je predvsem na področju varstva krajine v pristojnosti kantonov.
- Ostalo: Švicarski krajinski skladi za ohranitev tradicionalnih kulturnih krajin

3. Katere izmed naslednjih, samo kot primer navedenih, ukrepov ste sprejeli za ohranitev živalskega in rastlinskega sveta, vključno z njunimi habitati? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)

Sprejetje določil, ki predvidevajo presojo ukrepov in projektov, ki lahko pomembno ali trajnostno škodujejo življenjskim prostorom za živali in rastline.	x
Prepovedi ali predpisi za preprečevanje obremenitev in škodljivih vplivov na življenjske prostore za živali in rastline	x
Ustanavljanje narodnih parkov in/ali drugih zavarovanih območij	x
Določitev varstvenih območij in območij miru, v katerih imajo prosto živeče živalske in rastlinske vrste prednost pred drugimi interesi	x
Renaturacija prizadetih življenjskih prostorov	x
Prepoved odvzema zaščitene prosto živečih živali in rastlin in trgovina z njimi	x
Ponovno naseljevanje domorodnih vrst	x
Prepoved naseljevanja za živali in rastline na območja, kjer se že dalj časa niso pojavljale	x
Presoja tveganja pri vnašanju z genetsko tehniko spremenjenih organizmov v okolje	x
Drugi	

Navedite podrobnosti sprejetih ukrepov.

Različni ukrepi potekajo v skladu z drugimi nalogami, npr. na področju zagotavljanja sonaravnosti vodnogospodarskih posegov in revitalizacije ter na področju lovske zakonodaje (zavarovana območja za divjad).

Prostor za morebitne dodatne opombe:

VII. 2. odst. 2. člena črka g AK – Splošne obveznosti na področju hribovskega kmetijstva

2. odst. 2. člena se glasi:

„(2) Pogodbene stranke bodo za doseg ciljev, navedenih v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih: [...]

g) Gorsko kmetijstvo – s ciljem ohranjanja in pospeševanja gospodarjenja tradicionalnih kulturnih krajin ter kraju primerne in okolju znosnega kmetijstva v splošnem interesu. Pri tem upošteva otežene gospodarske pogoje v alpskem svetu“.

1. Navedite pravne predpise, ki udejanjajo določitve 2. odst. 2. člena črka g AK. Če ni ustreznih pravnih predpisov oziroma če obstoječi pravni predpisi določitev ne udejanjajo v celoti, pojasnite, zakaj ne.

- 104. člen Zvezne ustave: izpolnjevanje multifunkcionalnih nalog.
- člen Zveznega zakona o kmetijstvu (Kmetijski zakon) - Namen
- člen Zveznega zakona o kmetijstvu (Kmetijski zakon) - Ukrepi države
- člen Zveznega zakona o kmetijstvu (Kmetijski zakon) - Oteženi proizvodni pogoji

2. Kakšne ukrepe sprejemate za ohranitev tradicionalnih kulturnih krajin?

- Neposredna plačila zagotavljajo obdelovanje.
- Posamični in skupni ukrepi za izboljšanje strukture.

3. Katere izmed naslednjih, samo kot primer navedenih, ukrepov sprejemate za ohranitev kmetijstva, ki je primerno kraju in sprejemljivo za okolje, ob upoštevanju oteženih pogojev proizvodnje? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)

Pomoč kmetijam, ki zagotavljajo minimalno kmetijsko dejavnost v ekstremnih legah	x
Spodbujanje kraju primerne živinoreje na razpoložljivih površinah	x
Spodbujanje tradicionalne živinoreje in tradicionalne raznovrstnosti značilnih pasem	x

Spodbujanje in pomoč pri ohranitvi raznovrstnosti kulturnih rastlin	x
Pomoč pri trženju tipičnih proizvodov hribovskega kmetijstva ter zavarovanju kakovosti in tipičnih lastnosti teh proizvodov	x
Spodbujanje ustvarjanja in razvijanja dodatnih virov zaslužka na območjih, kjer je to potrebno za ohranitev tradicionalnega kmetijstva	x
Zagotavljanje potrebnih storitvenih dejavnosti za premagovanje neugodnih razmer v hribovskih območjih	x
Drugi	
Navedite podrobnosti sprejetih ukrepov.	
<p>Kmetijsko-politični instrumentarij v Švici upošteva ohranitev kmetijstva, ki je primerno kraju in sprejemljivo za okolje. Pri tem upošteva otežene pogoje proizvodnje (primerjajte k temu posamezne komentarje k členom 7. do 16. v Protokolu Hribovsko kmetijstvo).</p> <p>Kratek prikaz ukrepov:</p> <p>Splošna neposredna plačila s premijami za površine in živali: Tako se med drugim zagotavlja tudi obdelovanje v strmih legah. Prvi pogoj za splošna neposredna plačila je dokaz o okoljskih storitvah.</p> <p>Ekološka neposredna plačila s premijami za površine in živali: Podpirajo se prostovoljni programi, kot biokmetijstvo, ekološke kompenzacijske površine, predvsem živalim prijazni sistemi živinoreje, ukrepi za varstvo voda, itd.</p> <p>Spodbujanje prodaje: Register oznak porekla (GUB/AOC) in geografskih oznak (GGA/IGP)</p> <p>Izboljšanje strukture: Izboljšanje življenjskih in gospodarskih razmer predvsem v hribovskem območju z ukrepi za posamezne kmetije in skupnimi ukrepi.</p> <p>Raznovrstnost domačih koristnih živali na kmetijah: Registrirane pasme goveda, konjev, svinj, ovc in koz.</p> <p>Kmetijske šole ponujajo poleg svojih rednih programov šolanja in dodatnega usposabljanja tudi posebne tečaje.</p>	

Prostor za morebitne dodatne opombe:

VIII. 2. odst. 2. člena črka h AK – Splošne obveznosti na področju gorskega gozda

2. odst. 2. člena črka h AK se glasi:

„(2) Pogodbene stranke bodo za dosego ciljev, navedenih v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih: [...]

h) Gorski gozd – s ciljem ohranjanja, krepitve in obnavljanja gozdnih funkcij, še posebno varovalnih funkcij z izboljšanjem odpornosti gozdnih ekosistemov, zlasti s sonaravnim gozdnim gospodarjenjem in preprečevanjem gozdu škodljive rabe. Pri tem se upošteva otežene gospodarske pogoje v alpskem svetu“.

1. Navedite pravne predpise, ki udejanjajo določitve 2. odst. 2. člena črka h AK. Če ni ustreznih pravnih predpisov oziroma če obstoječi pravni predpisi določitev ne udejanjajo v celoti, pojasnite, zakaj ne.

19. člen, 5. odst. 20. člena, 38. člen Zveznega zakona o gozdu.

2. Katere izmed naslednjih, samo kot primer navedenih, ukrepov sprejemate za izboljšanje odpornosti gozdnih ekosistemov s sonaravnim gospodarjenjem z gozdom? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)

Izvajanje postopkov naravnega pomlajevanja gozdov	x
Uvajanje/ohranitev dobro strukturane stopničaste zgradbe sestojev z rastišču primernimi drevesnimi vrstami	x
Dajanje prednosti varovalni funkciji	x
Izvajanje projektov za nego in izboljšanje varovalnih gozdov	x
Določanje naravnih gozdnih rezervatov	x
Drugi	

Navedite podrobnosti sprejetih ukrepov.

3. Ali ste sprejeli ukrepe za preprečevanje gozdu škodljive rabe ob upoštevanju oteženih pogojev gospodarjenja v alpskem prostoru?

Da

x

Ne

Če je odgovor da, kakšne?

Zakon o gozdu prepoveduje gozdu škodljive rabe. V skladu s 16. členom so škodljive rabe nedopustne.

Prostor za morebitne dodatne opombe:

IX. 2. odst. 2. člena črka i AK – Splošne obveznosti na področju turizma in prostega časa

2. odst. 2. člena črka i AK se glasi:

„(2) Pogodbene stranke bodo za dosego ciljev, navedenih v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih: [...]

i) Turizem in prosti čas – s ciljem usklajevanja turističnih in sprostitev dejavnosti z ekološkimi in socialnimi zahtevami, z omejevanjem takšnih, ki škodijo okolju ter še posebno z določanjem območij miru“.

1. Navedite pravne predpise, ki udejanjajo določitev 2. odst. 2. člena črka i AK. Če ni ustreznih pravnih predpisov oziroma če obstoječi pravni predpisi določitev ne udejanjajo v celoti, pojasnite, zakaj ne.

- Zakon o varstvu okolja.
- Zvezni zakon o varstvu narave in domovine.
- Uredba o varstvu pred hrupom.
- Letalski zakon.
- Uredba o infrastrukturi letalskega prometa.
- Uredba o emisijah zračnih plovil.

2. Katere izmed naslednjih, samo kot primer navedenih, ukrepov ste sprejeli za omejitev okolju škodljivih dejavnosti? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)

Omejevanje individualnega prometa z motornimi vozili	x
Omejevanje spreminjanja terena pri urejanju in vzdrževanju smučarskih prog	x
Prepoved motoriziranih športov	x
Omejitev motoriziranih športov na določena območja	x
Prepoved izkrcanja iz zrakoplovov v športne namene zunaj letališč	
Omejitev izkrcanja iz zrakoplovov v športne namene zunaj letališč	x
Spodbujanje pobud za izboljševanje dostopnosti turističnih krajev in središč z javnimi prevoznimi sredstvi za turiste	x

Drugi	
Navedite podrobnosti sprejetih ukrepov.	
<ul style="list-style-type: none"> • Občinski predpisi, npr. letoviški kraji brez avtomobilskega prometa. • Opuščena pristajališča v hribovskih območjih. • Pospeševanje javnega prometa na ravni države in kantonov. 	

3. Ali upoštevate pri razvoju turističnih in prostočasnih dejavnosti socialne zahteve?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<ul style="list-style-type: none"> • Federalizem in občinska avtonomija zagotavljata lokalnemu prebivalstvu pravico do soodločanja pri vprašanih načrtovanja. • Uravnovešena porazdelitev letališč v alpskem prostoru (prometno omrežje v sektorskem načrtu infrastrukture letalskega prometa). • Pri naslednji presoji pristajališč v hribovskem območju se bodo opredelile socialne zahteve in način njihovega izpolnjevanja. 			

4. Ali ste območja miru, na katerih se odpovedujejo turističnim dejavnostim, določali po okoljskih vidikih?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite kriterije za njihovo določanje ter velikost in lego teh območij miru.			
V kantonalnih prostorskih razvojnih načrtih obstajajo ustrezna določila.			

Prostor za morebitne dodatne opombe:
Pri presoji pristajališč v hribovskem območju se presojajo opredeljena območja miru. Presojajo

se tudi ukrepi za varstvo območij iz državnega inventarja krajin in naravnih spomenikov (Državni inventar objektov nacionalnega pomena). V delni reviziji Zveznega zakona o varstvu narave in domovine se trenutno pripravljajo kriteriji za označevanje parkov.

X. 2. odst. 2. člena črka j AK – Splošne obveznosti na področju prometa

2. odst. 2. člena črka j AK se glasi:

„(2) Pogodbene stranke bodo za doseg ciljev, navedenih v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih: [...]

j) Promet – s ciljem zmanjševanja obremenitve in nevarnosti v prometu čez Alpe in znotraj njih do mere, ki je znosna človeku, živalim, rastlinam ter njihovim življenjskim prostorom. To se med drugim doseže s povečano prestavitvijo prometa na železnico ter z ustvarjanjem primernih infrastruktur in trgu prilagojenih spodud brez narodnostne diskriminacije“.

1. Navedite pravne predpise, ki udejanjajo določitve 2. odst. 2. člena črka j AK. Če ni ustreznih pravnih predpisov oziroma če obstoječi pravni predpisi določitev ne udejanjajo v celoti, pojasnite, zakaj ne.

- V skladu s 84. členom Zvezne ustave varuje država alpsko območje pred negativnimi vplivi tranzitnega prometa. V tem členu so predvideni tudi različni ukrepi (npr. preusmeritev prometa s ceste na železnico, preprečevanje povečanja zmogljivosti tranzitnih cest).
- Zvezni zakon o varstvu okolja (Okoljevarstveni zakon).
- Zvezni zakon o varstvu narave in domovine: (Trenutno je v teku delna revizija Zveznega zakona o varstvu narave in domovine. Le-ta predvideva narodne in naravne doživljajske parke, katerih jedra se varujejo pred vsemi posegi človeka).
- Zakon o CO₂
- Uredba o varstvu pred hrupom.
- Letalski zakon.
- Uredba o infrastrukturi letalskega prometa.
- Zvezni zakon o prostorskem načrtovanju.
- Zakon o preusmeritvi prometa.
- Sklep o tranzitu čez Alpe.
- Zakon o pristojbinah za težki tovorni promet.
- Zvezni sklep o zasnovi železnice 2000.

2. Ali si prizadevate za ukrepe, da bi obremenitve in tveganja na področju znotrajalpskega in

čezalpskega prometa zadržali na nizki ravni ali jih znižali?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, za kakšne?			
<p><u>Področje železnice in ceste:</u></p> <p>Da bi uresničili cilj trajnostne mobilnosti, temelji švicarska prometna politika na naslednjih stebrih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spodbujanje javnega prometa s posodobljanjem železniške infrastrukture s štirimi velikimi projekti: Nova železniška alpska transverzala (NEAT); železnica 2000 prva in druga etapa; priključek vzhodne in zahodne Švice na evropsko omrežje visokih hitrosti ter zaščita pred hrupom železnic. • Preusmeritev tovornega prometa s ceste na železnico s tržno-gospodarskimi stimulacijami (Zakon o preusmeritvi prometa). • Uvedba pristojbine za težki tovorni promet v odvisnosti od zmogljivosti 1. januarja 2001 (Pristojbina, odvisna od zmogljivosti: pristojbina odvisna od teže, prevoženih kilometrov in emisij). <p><u>Področje zračnega prometa:</u></p> <p>Število letališč in pristajališč zunaj letališč (pristajališča v hribovskem območju) v alpskem prostoru omejuje sektorski načrt infrastrukture letalskega prometa (pristojnost države).</p>			

3. Ali sprejemate ukrepe za znižanje emisij iz prometa v alpskem prostoru?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšne? Opozorite tudi na obstoječe analize primerov, ki omogočajo izjave o kakovosti.			
<p><u>Področje železnice in ceste:</u></p> <p>Posodobljenje železniške infrastrukture pospešuje preusmeritev prometa s ceste na železnico in dosega s tem znižanje emisij. Norme za emisije lahkih in težkih motornih vozil in druge tehnične zahteve se stalno zaostrujejo. Zahteve glede kakovosti za goriva so se prav tako izboljšale. Končno pa se je s pristojbino za težki tovorni promet v odvisnosti od zmogljivosti (odvisno od teže, prevoženih kilometrov in emisij) vzpostavila dodatna tržno-gospodarska stimulacija za znižanje emisij. Nižje tarife pristojbine za težki tovorni promet v odvisnosti od</p>			

zmogljivosti za sodobna vozila so vodile do večje obnove voznega parka (glejte:

www.aren.admin.ch/imperia/md/content/aren/aren2/publikationen/deutsch/112.pdf)

Področje zračnega prometa:

Število letališč in pristajališč zunaj letališč (pristajališča v hribovskem območju) v alpskem prostoru omejuje sektorski načrt infrastrukture letalskega prometa. Za vsako letališče se določijo in omejijo dopustne emisije.

4. Ali ste sprejeli ukrepe za varstvo pred hrupom, ki so posebej prilagojeni topografiji alpskega prostora?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšne?

Varstvo pred škodljivim in nadležnim hrupom je kot naloga zasidrano na splošno v švicarskih pravnih predpisih in posebej v Uredbi o varstvu pred hrupom. Do danes so sanirali okoli 35 % vseh prekomerno hrupnih cest. Zaščita pred hrupom mora biti zaključena pri državnih cestah do leta 2015 in pri ostalem cestnem omrežju do leta 2018. Za zaščito pred hrupom železnic je na voljo 1,85 milijard frankov. Zaščito pred hrupom bi bilo potrebno doseči predvsem s tehničnimi ukrepi na voznih sredstvih in s protihrupnimi stenami. Prva prioriteta pa je sanacija železniških koridorjev Gotthard in Lötschberg.

5. Ali ste sprejeli primerne infrastrukturne ukrepe, da bi dosegli večje preusmerjanje prometa, zlasti tovornega prometa, na železnico?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, katere?

- Gradnja omrežja NEAT z dvema novima bazičnima predoroma na Lötschbergu (34,6 km; odprtje predvideno za leto 2007) in Gotthardu (57 km; pričetek obratovanja leta 2015/16).
- Zakon o preusmeritvi prometa in spremljajočih ukrepih: ti ukrepi so namenjeni tako cesti (več kontrol cestno prometnih predpisov, usmerjanje težkega tovornega prometa),

kot tudi železnici (prispevki države za pocenitev cen tras železniškega tovornega prometa, zagotavljanje dodatnih ponudb v kombiniranem prometu, sodelovanje države pri financiranju pretovornih terminalov itd.)

6. Ali ste uvedli trgu prilagojene stimulacije, da bi dosegli večje preusmerjanje prometa, zlasti tovornega prometa, na železnico?

Da

x

Ne

Če je odgovor da, katere?

- S pristojbinami, odvisnimi od razdalj, se bo zagotovilo, da bo težki tovorni promet plačal stroške, ki jih tudi dejansko povzroča – kdor dosti vozi, mora tudi več plačati. S podražitvijo cestnega prometa se ustvarjajo trgu prilagojene stimulacije za preusmeritev težkega tovornega prometa na železnico. Poleg tega pristojbine za težki tovorni promet sofinancirajo velike projekte železniške infrastrukture in prispevajo k atraktivnosti javnega prometa.
- Zakon o preusmeritvi in spremljajoči ukrepi (glejte 5. vprašanje).
- S tako imenovano železniško reformo je bila zagotovljena večja konkurenčnost železniškega prometa. Zaradi s tem povezanega znižanja stroškov postaja železnica tudi v primerjavi s cesto konkurenčnejša.

Prostor za morebitne dodatne opombe:

XI. 2. odst. 2. člena črka k AK – Splošne obveznosti na področju energije

2. odst. 2. člena črka k AK se glasi:

„(2) Pogodbene stranke bodo za doseg ciljev, navedenih v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih: [...]

k) Energija – s ciljem uvedbe pridobivanja, razdeljevanja in izkoriščanja energije na način, ki prizanaša naravi in krajini ter je neškodljiv okolju in pospeševanja ukrepov za varčevanje z energijo“.

1. Navedite pravne predpise, ki udejanjajo določitve 2. odst. 2. člena črka k AK. Če ni ustreznih pravnih predpisov oziroma če obstoječi pravni predpisi določitev ne udejanjajo v celoti, pojasnite, zakaj ne.

- 89. člen Zvezne ustave.
- 1., 3., 5., 6., 7. in 10. člen Energetskega zakona.
- 15. in 17. člen Energetske uredbe.
- 16. člen Zakona o električni energiji.
- 3. poglavje Zakona o varstvu voda.
- 22. člen Vodopravnega zakona.
- 44. člen Zakona o jedrski energiji.
- 3. in 24. člen Zakona o cevovodih.
- 5., 7. in 22. člen Uredbe o cevovodih.
- 7. člen Uredbe o jakem toku.
- 7. člen Uredbe o šibkem toku.

2. Katere ukrepe zasleduje vaša dežela za udejanjanje načinov pridobivanja, rabe in distribucije energije, ki prizanašajo naravi in krajini ter so sprejemljivi za okolje?

- Program “EnergieSchweiz” (Energija Švica)
- Kantonalni ukrepi

3. Ali ste sprejeli ukrepe za prihranek pri rabi energije in za povečevanje učinkovitosti virov energije?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšne?

- Program „EnergieSchweiz“ (Energija Švica)

4. Ali ste sprejeli ukrepe za upoštevanje realnih stroškov?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšne?

Vodni prispevek:

- V skladu s 4. odst. 76. člena Zvezne ustave razpolagajo z vodnimi viri kantoni. Toda 49. člen Zveznega zakona o uporabi vodne sile določa maksimum vodnega prispevka.
- Za uporabo vodne sile za proizvodnjo električne energije morajo elektrarne plačevati vodni prispevek. Od leta 1997 znaša le-ta 80 frankov po kilovatu bruto proizvodnje na leto.

Dajatev za CO₂:

Zvezni svet (vlada) je 23. marca 2005 sprejel sklep, da bo uvedel na goriva dajatev za CO₂ (usmerjevalna dajatev) in pri pogonskem gorivu “klimatski centim”, ki se bo uporabljal za financiranje ukrepov doma in v tujini. Če bo “klimatski centim” do leta 2007 pokazal premalo učinka, bodo zaračunavali dajatev za CO₂ tudi pri bencinu. Dajatev za CO₂ na pogonska goriva znaša 35 frankov po toni. To ustreza okoli 9 centimom za liter kurilnega olja. Izkupiček se vrača prebivalstvu in gospodarstvu. Z dajatvijo za CO₂ in “klimatskim centimom” je potrebno CO₂ emisije do leta 2010 znižati za 2,5 toni, da bi se dosegli cilji švicarskega Zakona o CO₂ in Kiotskega protokola. Dajatev za CO₂ in “klimatski centim” se bosta pričela zaračunavati v letu 2006.

5. Ali v vaši deželi spodbujate okolju prijazno uporabo obnovljivih virov energije?

Da	x	Ne	
Če je odgovor da, katerih virov energije in kako?			
<ul style="list-style-type: none"> • Program „EnergieSchweiz“ (Energija Švica). Program »EnergieSchweiz« ne opredeljuje tehnološko specifičnih ciljev, temveč samo celostne cilje za proizvodnjo električne energije in toplote. Na področju električne energije je cilj povečanje deleža proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije za 1 odstotno točko (ali 0,5 TWh), to se pravi od 1,3% na 2,3%) do leta 2010 (v primerjavi z letom 2000). Na področju toplote je cilj povečanje proizvodnje iz obnovljivih virov energije za 3 odstotne točke (3TWh). Proizvodnja iz vodne energije naj bi ostala stabilna. • 7. člen Energetskega zakona: Pogoji priključevanja za neodvisne proizvajalce • Kantonalni ukrepi 			

Prostor za morebitne dodatne opombe:

XII. 2. odst. 2. člena črka I AK – Splošne obveznosti na področju ravnanja z odpadki

2. odst. 2. člena črka I AK se glasi:

„(2) Pogodbene stranke bodo za dosego ciljev, ki so navedeni v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih: [...]

1) Gospodarjenje z odpadki – s ciljem zagotavljanja zajemanja, predelave in odstranjevanja odpadkov, ki je prilagojeno posebnim topografskim, geološkim in klimatskim potrebam alpskega okolja in s posebnim upoštevanjem omejevanja odpadkov“.

1. Navedite pravne predpise, ki udejanjajo določitve 2. odst. 2. člena črka I AK. Če ni ustreznih pravnih predpisov oziroma če obstoječi pravni predpisi določitev ne udejanjajo v celoti, pojasnite, zakaj ne.

- 30., 31. in 32 člen Zakona o varstvu okolja.
- Tehnična uredba o odpadkih.
- Uredba o vračanju, sprejemanju in odstranjevanju električnih in elektronskih aparatov.
- Uredba o embalaži za pijače.
- Uredba o prometu s posebnimi odpadki.

2. Kako ravnate z odpadki v odročnih regijah alpskega prostora?

Odstranjevanje odpadkov poteka na enak način kot v celotni državi. Odstranjevanje v hribovskih območjih poteka po načelu prinašalca: prebivalci odstranjujejo svoje odpadke v lokalnih zbirališčih odpadkov.

Prostor za morebitne dodatne opombe:

C. Obveznosti iz Alpske konvencije, ki veljajo za vse izvedbene protokole

Upoštevanje ciljev vseh področij, navedenih v 2. odst. 2. člena AK, na vseh področjih

1. Ali upoštevate politike vseh področij, navedenih v 2. odst. 2. člena, vsakokrat tudi na naslednjih področjih?	Da	Ne
Prebivalstvo in kultura	x	
Urejanje prostora in trajnostni razvoj	x	
Varstvo zraka	x	
Varstvo tal	x	
Vodni režim	x	
Varstvo narave in urejanje krajine	x	
Hribovsko kmetijstvo	x	
Gorski gozd	x	
Turizem in prosti čas	x	
Promet	x	
Energija	x	
Ravnanje z odpadki	x	
Navedite nekaj primerov.		
<ul style="list-style-type: none"> • Prepoved uporabe gošče iz čistilnih naprav kot ukrep ravnanja z odpadki za varstvo tal. • Ravnanje z odpadki izpolnjuje cilje, vendar za alpsko območje ni posebej urejeno, kot to stipulira črka 1. • Ukrepi varstva zraka za varstvo tal pri ukrepih varstva pred korozijo. 		

Sodelovanje med pogodbenicami

2. Ali se je mednarodno in čezmejno sodelovanje na naslednjih področjih okrepilo ter prostorsko in strokovno razširilo?	Da	Ne

Prebivalstvo in kultura	x	
Urejanje prostora in trajnostni razvoj	x	
Varstvo zraka	x	
Varstvo tal	x	
Vodni režim	x	
Varstvo narave in urejanje krajine	x	
Hribovsko kmetijstvo	x	
Gorski gozd	x	
Turizem in prosti čas	x	
Promet	x	
Energija	x	
Ravnanje z odpadki	x	

3. Ali so bile odpravljene morebiti še obstoječe ovire za mednarodno sodelovanje med regionalnimi upravami in teritorialnimi skupnostmi alpskega prostora?			
Da	x	Ne	

Prostor za morebitne dodatne opombe:
<ul style="list-style-type: none"> • 56. člen Zvezne ustave ureja odnose med kantoni in tujino. Kantoni lahko na področjih v svoji pristojnosti sklepajo pogodbe s tujino. • Konvencija o čezmejnem sodelovanju med teritorialnimi skupnostmi in lokalnimi javnimi organi (Konvencija iz Karlsruha) ureja čezmejno sodelovanje na lokalni ravni med švicarskimi mejnimi kantoni ter mejnimi regijami Francije in Nemčije.

4. Ali spodbujate reševanje skupnih problemov v mednarodnem sodelovanju na najprimernejši teritorialni ravni?			
Da	x	Ne	

5. Ali spodbujate okrepljeno mednarodno sodelovanje med pristojnimi institucijami?			
--	--	--	--

Da	x	Ne	
----	---	----	--

6. Ali dajete teritorialnim skupnostim, če same ne morejo izvesti ukrepov, ker so v državni ali mednarodni pristojnosti, možnost za učinkovito zastopanje interesov prebivalstva?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite ustrezne predpise in njihovo vsebino.

55. in 56. člen Zvezne ustave ureja sodelovanje kantonov pri zunanjepolitičnih odločitvah in odnose kantonov s tujino.

Prostor za morebitne dodatne opombe:

- Pri varstvu tal mednarodno sodelovanje ni zelo izrazito. Razlog za to je verjetno predvsem v tem, da so problemi varstva tal v prvi vrsti nacionalni ali regionalni problemi in v glavnem za njihovo reševanje zadostujejo različni nacionalni pristopi. Potreba po poenotenih mednarodnih ureditvah ni zelo velika.
- Varstvo narave in urejanje krajine: Intenzivni stiki na ravni mednarodnih konvencij (Svet Evrope, ZN) predvsem na področju biotske raznovrstnosti, pa tudi, nekoliko manj, na področju krajine (Evropska konvencija o krajini Sveta Evrope). Prvi začetki razprav potekajo v bilateralnem čezmejnem sodelovanju na regionalni ravni (Espace Mt. Blanc, Delovna skupnost alpskih dežel, Doubs).
- Na področju gorskega gozda obstaja nekaj projektov programa Interreg, ki se izvajajo v sodelovanju.
- Na področju ravnanja z odpadki se vprašanja urejajo predvsem v okviru Baselske konvencije o nadzoru uvoza/izvoza nevarnih odpadkov in njihovega odstranjevanja ("Baselska konvencija") z dne 22. marca 1989.

Sodelovanje teritorialnih skupnosti

7. Ali ste na naslednjih področjih določili primerne ravni usklajevanja in sodelovanja med neposredno prizadetimi institucijami in teritorialnimi skupnostmi, da bi spodbudili skupno odgovornost in izkoristili ter razvijali sinergijo pri izvajanju politik ter iz tega izhajajočih ukrepov?	Da	Ne
---	----	----

Prebivalstvo in kultura	X	
Urejanje prostora in trajnostni razvoj	X	
Varstvo zraka	X	
Varstvo tal	X	
Vodni režim	X	
Varstvo narave in urejanje krajine	X	
Hribovsko kmetijstvo	X	
Gorski gozd	X	
Turizem in prosti čas	X	
Promet	X	
Energija	X	
Ravnanje z odpadki	X	

8. Ali neposredno prizadete teritorialne skupnosti sodelujejo v različnih fazah priprave in uresničevanja politik in ukrepov ob upoštevanju svojih pristojnosti v okviru veljavne državne ureditve na naslednjih področjih?	Da	Ne
Prebivalstvo in kultura	X	
Urejanje prostora in trajnostni razvoj	X	
Varstvo zraka	X	
Varstvo tal	X	
Vodni režim	X	
Varstvo narave in urejanje krajine	X	
Hribovsko kmetijstvo	X	
Gorski gozd	X	
Turizem in prosti čas	X	
Promet	X	
Energija	X	
Ravnanje z odpadki	X	

Prostor za morebitne dodatne opombe:

Primerjajte v Splošnem delu odstavek B.I.1.

Pri varstvu tal, gorskem gozdu, varstvu narave in urejanju krajine ter pri ravnanju z odpadki je izvajanje zakonov v pristojnosti kantonov, ki po potrebi vključijo občine. Poleg tega pa predpisuje zakonodaja, da je potrebno prizadete vključiti v postopke priprave zakonov (zaslišanja, koordinacije itd.)

3. člen AK – Raziskave, znanstveno ovrednotenje in sistematično opazovanje

9. Ali potekajo raziskave in znanstvena ocenjevanja na naslednjih področjih z upoštevanjem ciljev, navedenih v 2. členu AK?	Da	Ne
Prebivalstvo in kultura	x	
Urejanje prostora in trajnostni razvoj	x	
Varstvo zraka	x	
Varstvo tal	x	
Vodni režim	x	
Varstvo narave in urejanje krajine	x	
Hribovsko kmetijstvo	x	
Gorski gozd	x	
Turizem in prosti čas	x	
Promet	x	
Energija	x	
Ravnanje z odpadki	x	

10. Ali ste z drugimi pogodbenicami razvili skupne ali dopolnitvene programe za sistematično opazovanje na naslednjih področjih?	Da	Ne
Prebivalstvo in kultura		x
Urejanje prostora in trajnostni razvoj	x	
Varstvo zraka	x	

Varstvo tal		X
Vodni režim		X
Varstvo narave in urejanje krajine		X
Hribovsko kmetijstvo	X	
Gorski gozd	X	
Turizem in prosti čas	X	
Promet	X	
Energija		X
Ravnanje z odpadki		X

Prostor za morebitne dodatne opombe:

- Nam niso znani nobeni skupni oziroma med seboj dopolnjujoči se programi (posebno tudi ne na področju energije) .
- Zvezni svet in parlament sta leta 2005 sprejela sklep o pristopu Švice k Evropski okoljski agenciji (EEA). Do formalnega pristopa je prišlo 1. aprila 2006.. S tem sodelovanjem bodo pokrita vsa področja opazovanja okolja.

11. Ali se rezultati nacionalnih raziskav in sistematičnega opazovanja na naslednjih področjih zbirajo v sistem za stalno opazovanje in informiranje v harmonizirani obliki?	Da	Ne
Prebivalstvo in kultura	X	
Urejanje prostora in trajnostni razvoj		X
Varstvo zraka	X	
Varstvo tal	X	
Vodni režim		X
Varstvo narave in urejanje krajine		X
Hribovsko kmetijstvo	X	
Gorski gozd		X
Turizem in prosti čas	X	

Promet		X
Energija	X	
Ravnanje z odpadki		X

Prostor za morebitne dodatne opombe:

Pri večini sektorskih politik je v pripravi.

12. Navedite podrobnosti o izvedenih raziskavah in sistematičnem opazovanju ter sodelovanju na tem področju.

Če v vaši deželi velja eden ali več protokolov, opišite tudi, v kolikšni meri ustrezata raziskovalna dejavnost in sistematično opazovanje določilom ustreznih protokolov.

4. člen AK – Sodelovanje in informiranje na pravnem, znanstvenem, gospodarskem in tehničnem področju

13. Ali olajšujete in spodbujate izmenjavo pravnih, znanstvenih, gospodarskih in tehničnih informacij, pomembnih za Alpsko konvencijo, med pogodbenicami?

Da

x

Ne

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

Vse zadevne informacije s področja okolja so na domači strani različnih zveznih uradov, ki so strokovno pristojni za protokole Alpske konvencije, npr. Zvezni urad za prostorski razvoj (www.are.admin.ch), Zvezni urad za okolje, gozd in krajino (www.umwelt-schweiz.ch), Zvezni urad za kmetijstvo (www.blw.admin.ch), itd.

14. Ali obveščate druge pogodbenice o načrtovanih pravnih ali gospodarskih ukrepih, ki bi lahko posebej vplivali na alpski prostor ali njegove dele, da bi zagotovili čim večje upoštevanje

regionalnih potreb?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite podrobnosti.			
Primerjajte odgovore pri protokolih.			

15. Ali obveščate druge pogodbenice o projektih, ki lahko posebej vplivajo na alpski prostor ali njegove dele?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite primere.			
Pri določenih objektih, ki bi lahko imeli čezmejne vplive, se uporablja Konvencija o presoji čezmejnih vplivov na okolje (Espoo konvencija). Švica je pogodbenica Espoo konvencije in jo je ratificirala.			

16. Ali so druge pogodbenice vašo deželo v zadostni meri obveščale o projektih, ki lahko posebej vplivajo na alpski prostor ali njegove dele?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite primere. Če ste naredili križec pri „ne“, navedite primer ali primere, v katerih vaše dežele niso obvestili, z navedbo pogodbenice in približnega datuma, ko je bil projekt, o katerem vas niso obvestili, udejanjen.			
<ul style="list-style-type: none"> • Na področju prometa se v okviru usmerjevalnih odborov bilateralnih sporazumov z Nemčijo in Italijo redno izmenjujejo informacije. Cilj te izmenjave je optimalno medsebojno usklajevanje infrastrukturnih projektov.. • Na področju varstva tal bi bilo to potrebno pri novih objektih z visokimi emisijami škodljivih snovi. • Pri partnerskih energetskih objektih (mejne reke, elektrarna Emosson) se pogodbenice obveščajo na temelju svojega sodelovanja. Drugače pa je npr. Fracija obvestila Švico pri pripravi regionalnega prostorskega razvojnega načrta za izkoriščanje reke Rone o 			

energetsko-gospodarskih projektih gorvodno na francoskem ozemlju.

17. Ali pri izvajanju obveznosti iz Alpske konvencije (in protokolov) sodelujete z mednarodnimi vladnimi organizacijami in/ali nevladnimi organizacijami?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, na katerih področjih? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)

Prebivalstvo in kultura	x
Urejanje prostora in trajnostni razvoj	x
Varstvo zraka	x
Varstvo tal	x
Vodni režim	x
Varstvo narave in urejanje krajine	x
Hribovsko kmetijstvo	x
Gorski gozd	x
Turizem in prosti čas	x
Promet	x
Energija	x
Ravnanje z odpadki	x

Če sodelujete z mednarodnimi vladnimi in/ali nevladnimi organizacijami, navedite organizacije in predmet sodelovanja.

Švica kot pogodbenica sodeluje pri delu vseh organov Alpske konference. Zato je na najrazličnejše načine v stiku z državnimi organi drugih pogodbenic, kot tudi s strokovnimi službami teritorialnih skupnosti. Posebej podpira dejavnosti omrežja občin "Povezanost v Alpah", katerega cilj je udeleževanje Alpske konvencije. Švica med drugim tudi tesno sodeluje z Znanstvenim odborom za raziskovanje Alp (ISCAR, ki ima v telesih Alpske konference status opazovalca).

4. člen AK – Obveščanje javnosti o raziskavah in sistematičnih opazovanjih

18. Ali so rezultati raziskav in sistematičnih opazovanj redno dostopni javnosti?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako? Navedite podrobnosti.			
<p>Raziskovalna dejavnost, ki se financira z javnimi sredstvi, mora biti v primerni obliki dostopna javnosti.</p> <p>Zvezni urad za statistiko in univerze</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opazovanje prostora ter projekti in publikacije na naslednjih področjih: Trajno opazovanje podeželskega prostora, Krajina pod pritiskom, ESPON (European Spatial Planning Observation Network) v Zveznem uradu za prostorski razvoj (www.are.admin.ch) • Kmetijska poročila Zvezni urad za kmetijstvo: objavljeno vsako leto in objavljeno tudi na medmrežju (www.blw.admin.ch) • Inštitut za kmetijsko gospodarstvo, Center Švicarske tehniške visoke šole: Izpolnjevanje ustavnega mandata s strani kmetijstva s posebnim upoštevanjem njegovega prispevka k decentraliziranemu poseljevanju, Peter Rieder in drugi, december 2004 (www.blw.admin.ch) • Letna turistična prognoza in turistično poročilo (www.seco.admin.ch) • Redne publikacije o dogodkih nacionalnega opazovanja tal (www.umwelt-schweiz.ch) • Redno poročilo: Krajina pod pritiskom (www.umwelt-schweiz.ch) • Nacionalni raziskovalni program (NFP48) »Krajine in življenjski prostori v Alpha« (www.nfp48.ch) • Raziskovalni in informacijski sistem ARAMIS daje informacije o raziskovalnih in razvojnih dejavnostih, ki jih v celoti ali delno financira država (www.sbf.admin.ch)			

19. Ali pri raziskavah in zbiranju podatkov ter pri zagotavljanju dostopa do teh podatkov zaupno obravnavate informacije, ki so označene kot zaupne?			
Da	x	Ne	

20. Ali ste sprejeli primerne ukrepe za obveščanje javnosti?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, katere?

Glejte 18. točko.

- Kmetijsko poročilo: Zvezni urad za kmetijstvo: vsakoletna publikacija, medmrežje, informacija za tisk / tiskovna konferenca ob objavi (praviloma konec novembra)
- Splošen mandat BAFU-a v zvezi z okoljskim izobraževanjem in informiranjem.

Prostor za morebitne dodatne opombe:

Sklepi Alpske konference

21. Poročajte o izpolnjevanju sklepov, ki jih je sprejela Alpska konferenca in jih izrecno označila za sklepe, o katerih je potrebno poročati.

Zvezne urade, ki sodelujejo pri udejanjanju Alpske konvencije, ter hribovske in alpske kantone obveščamo o sklepih Alpske konference.

D. Dodatna vprašanja

Težave pri izvajanju AK

Opomba: Pogodbenice protokolov Alpske konvencije lahko, če se težave nanašajo na področje, za katero so že sklenile protokol, opozorijo na odgovor, ki so ga dale na ustrezno vprašanje v posebnem delu.

1. Ali so obstajale in še obstajajo težave pri izvajanju obveznosti iz Alpske konvencije?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, kakšne?			
Udejanjanje Alpske konvencije ne povzroča nobenih težav, saj so določila v skladu z veljavno notranjdržavno zakonodajo. S tem je tudi udejanjanje usklajeno. Porajajoča se splošna vprašanja izvršbe niso v zvezi z Alpsko konvencijo.			

Težave pri izpolnjevanju celotnega vprašalnika

2. Ali ste imeli težave pri izpolnjevanju vprašalnika? To vprašanje se nanaša na vse dele vprašalnika, tako splošnega, kot tudi posebnega.			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšne? Imate predloge za izboljšave?			
Vprašljivo je, ali so vprašanja v zvezi z izpolnjevanjem splošnih obveznosti glede na velik manevrski prostor presoje pri odgovorih smotrna. Na vprašanja je možno po ratifikaciji Alpske konvencije v letu 1999 v celoti pozitivno odgovoriti. Deloma očitajo vprašalniku, da je potrebno navesti preveč podrobnosti.			

2. del: Poseben del v zvezi s posebnimi obveznostmi iz protokolov

Opomba: Na vprašanja v posebnem delu morajo odgovoriti samo pogodbenice, ki jih ustrezni protokoli mednarodnopravno zavezujejo. Vrstni red, po katerem se obravnavajo posamezni protokoli, sledi vrstnemu redu popisa strokovnih področij v 2. odst. 2. člena AK.

A. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju urejanja prostora in trajnostnega razvoja (Protokol z dne 20.12.1994)

4. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – mednarodno sodelovanje

1. Ali spodbujate okrepljeno mednarodno sodelovanje med posameznimi pristojnimi institucijami pri pripravi načrtov in/ali programov za urejanje prostora in trajnostni razvoj (v smislu 8. člena Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj) za državno in regionalno raven?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

2. Ali vaša dežela spodbuja okrepljeno mednarodno sodelovanje med posameznimi pristojnimi institucijami pri opredeljevanju sektorskega načrtovanja, ki pomembno vpliva na prostor?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

3. Ali si v okviru sodelovanja v mejnih območjih prizadevate za usklajevanje prostorskega načrtovanja, gospodarskega razvoja in okoljskih zahtev?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

Če je odgovor da, kako? Navedite primere.

Primeri:

- programi Interreg III
- Espace Mont Blanc
- Omrežje občin "Povezanost v Alpah"
- Delovna skupnost alpskih dežel

4. Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolje opisuje (opisujejo) sodelovanje.	
Bilateralni sporazumi	x
Multilateralni sporazumi	x
Finančna pomoč	
Dodatno izobraževanje/usposabljanje	
Skupni projekti	x
Druge oblike	
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.	
Pojasnite, katera oblika (oblike) sodelovanja najbolje deluje (delujejo) in zakaj.	
Izmenjava izkušenj.	

6. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Usklajevanje politike na različnih področjih

5. Ali obstajajo potrebni instrumenti za usklajevanje sektorskih politik, da bi pospešili trajnostno rabo v alpskem prostoru?			
Da	x	Ne	

6. Ali so obstoječi instrumenti primerni za preprečevanje nevarnosti zaradi enostranske rabe prostora?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite primere.			
Primeri: <ul style="list-style-type: none"> • Člen 8a Zakona o prostorskem načrtovanju: Kantonalni prostorski razvojni načrti nakazujejo, kako je potrebno med seboj prostorsko uskladiti dejavnosti glede na želeni 			

razvoj.

- odst. 14. člena Zakona o prostorskem načrtovanju: Zakonodajna prostorskega načrtovanja zahteva, da se dopustna raba tal opredeli v načrtih rabe.

8. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Priprava načrtov in/ali programov za urejanje prostora in trajnostni razvoj

7. Odgovorite na naslednja vprašanja tako, da naredite križec pri „da“ ali „ne“.	Da	Ne
Ali opredeljujete usmeritve trajnostnega razvoja in urejanja prostora za med seboj povezana območja z načrti in/ali programi za urejanje prostora in trajnostni razvoj?	x	
Ali pripravljajo načrte in/ali programe za urejanje prostora in/ali trajnostni razvoj za ves alpski prostor za to pristojne teritorialne skupnosti?	x	
Ali sodelujejo pri pripravi načrtov in/ali programov, po potrebi tudi čezmejno, sosednje teritorialne skupnosti?	x	
Ali se načrti in/ali programi za urejanje prostora in trajnostni razvoj usklajujejo med različnimi teritorialnimi ravnimi?	x	
Ali izdelujete pred pripravo in uresničevanjem načrtov in/ali programov posnetke stanja in študije, da bi opredelili posebne značilnosti določenih območij?	x	
Ali upoštevate pri pripravi in izvedbi načrtov in/ali programov posebnosti območja, ugotovljene v predhodnih posnetkih stanja in študijah?	x	
Ali redno preverjate načrte in/ali programe?	x	

8. Če redno preverjate načrte in programe, v kakšnih časovnih presledkih jih preverjate oziroma kaj je razlog za preverjanje?

Časovna preverba:

- 3. odst. 9. člena Zakona o prostorskem načrtovanju: Regionalni prostorski razvojni načrti se vsakih deset let v celosti preverjajo in po potrebi predelujejo.
- Preverba načrtov rabe je urejena kantonalno (praviloma vsakih 10 do 15 let).

9. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Vsebina načrtov in/ali programov za urejanje prostora in trajnostni razvoj

9. Ali obsegajo načrti in/ali programi za urejanje prostora in trajnostni razvoj na najustreznejši teritorialni ravni in v skladu s posameznimi prostorskimi danostmi v zvezi s posameznimi (podčrtanimi) naslovi zlasti naslednje?	Da	Ne
<u>V zvezi z regionalnim gospodarskim razvojem:</u>		
Ukrepi, ki tam živečemu prebivalstvu omogočajo zadovoljive možnosti za zaslužek in zagotavljajo oskrbo z blagom in storitvami, potrebnimi za družbeni, kulturni in gospodarski razvoj ter enake možnosti	x	
Ukrepi, ki pospešujejo gospodarsko raznovrstnost zaradi odpravljanja strukturnih slabosti in nevarnosti enostranske rabe prostora	x	
Ukrepi, ki krepijo sodelovanje med turizmom, kmetijstvom in gozdarstvom ter obrtjo, še posebej s povezovanjem dejavnosti, ki ustvarjajo nova delovna mesta	x	
<u>V zvezi s podeželskim prostorom:</u>		
Ohranitev površin, primernih za kmetijstvo, pašništvo in gozdarstvo	x	
Opredelitev ukrepov za ohranjanje in nadaljnji razvoj kmetijstva in gozdarstva na hribovitem območju	x	
Ohranitev in ponovna vzpostavitev območij z visoko ekološko in kulturno vrednostjo	x	
Opredelitev potrebnih površin in naprav za prostočasne dejavnosti, ki so združljive z drugimi rabami tal	x	
Opredelitev območij, na katerih se je potrebno zaradi naravnih nevarnosti v največji možni meri izogibati gradnji objektov in naprav	x	
<u>V zvezi s poselitvenim prostorom:</u>		
Ustrezna in gospodarna omejitev poselitvenih območij, vključno z ukrepi, ki zagotavljajo njihovo dejansko pozidavo	x	
Zagotovitev potrebnih lokacij za gospodarske in kulturne dejavnosti, oskrbo ter prostočasne dejavnosti	x	
Opredelitev območij, na katerih se je potrebno zaradi naravnih nevarnosti v največji možni meri izogibati gradnji objektov in naprav	x	
Ohranjanje in urejanje zelenih površin v naseljih in rekreacijskih površin na obrobju naselij	x	

Omejevanje gradnje počitniških stanovanj	x	
Usmerjanje in zgostitev naselij ob prometnicah in/ali ob že obstoječih pozidavah	x	
Ohranjanje značilnih naselbinskih zasnov	x	
Ohranjanje in ponovna vzpostavitev značilne stavbne dediščine	x	
<u>V zvezi z varstvom narave in krajine:</u>		
Določitev območij varstva narave in krajine ter sektorjev varstva voda in drugih naravnih življenjskih osnov	x	
Določitev območij miru in drugih območij, na katerih so objekti in naprave ter druge moteče dejavnosti omejene ali prepovedane	x	
<u>V zvezi s prometom:</u>		
Ukrepi za izboljšanje regionalnih in medregionalnih povezav	x	
Ukrepi za spodbujanje uporabe prometnih sredstev, ki so sprejemljiva za okolje	x	
Ukrepi za krepitev usklajevanja in sodelovanja med različnimi prometnimi sredstvi	x	
Ukrepi za umiritev prometa in po potrebi za omejitev prometa z motornimi vozili	x	
Ukrepi za izboljšanje ponudbe javnih prometnih sredstev za tam živeče prebivalstvo in goste	x	

Prostor za morebitne dodatne opombe k 9. vprašanju:

- 9. člen se udejanja pretežno v načrtih rabe. Konkrétne vsebine načrtov rabe so urejene v kantonalni zakonodaji. Morajo pa se ravnati po planskih načelih države.
- Vsebine, ki zadevajo promet, se pretežno urejajo v nadrejenih načrtih in koordinacijskih telesih (med drugim regionalni prometni načrti in prometne konference).
- Subvencijski ukrepi kmetijstva in gozdarstva v hribovskih območjih se izvajajo z drugimi instrumenti (npr. neposredna plačila, okoljske kompenzacije) kot pri prostorskem načrtovanju.
- Ukrepi v zvezi z vprašanji v 8.in 9. točki obstajajo, vendar udejanjanje ne vodi vedno k želenim rezultatom.

10. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Sprejemljivost projektov

10. Ali ste zagotovili potrebne pogoje za presojo neposrednih in posrednih vplivov projektov, ki lahko bistveno in trajno vplivajo na naravo, krajino, stavbno dediščino in prostor?			
Da	☒	Ne	☐
Če je odgovor da, kako?			
<ul style="list-style-type: none"> • Neposredni vplivi projektov se ugotavljajo in opredeljujejo v okviru presoj vplivov na okolje (PVO). Za vse projekte pa ni potreben PVO. Posredni vplivi predstavljajo sestavni del PVO-ja le, če so konkretno in dokazljivo s tem povezani (npr. zrak, hrup, vodni režim, obremenitev življenjskih prostorov, ki jih je vredno zavarovati). Glejte tudi 18. člen Zveznega zakona o naravi in domovini. • 47. člen Uredbe o prostorskem načrtovanju zahteva poročanje kantonalnim organom, odgovornim za izdajo dovoljenj, • Nadaljnji kontrolni instrumenti in postopki ocenjevanja so v presoji.			

11. Ali pri tej presoji upoštevate življenjske razmere tam živečega prebivalstva (še posebej njegove želje na področju gospodarskega, družbenega in kulturnega razvoja)?			
Da	☒	Ne	☐
Če je odgovor da, kako?			
.Trenutno se na temelju »Strategije za trajnostni razvoj« pripravljajo kriteriji za oceno trajnosti.			

12. Ali upoštevate rezultat te presoje neposrednih in posrednih vplivov projektov pri odločanju o izdaji dovoljenj za projekte ali o njihovem izvajanju?			
Da	☒	Ne	☐
Če je odgovor da, kako?			
Poročilo o vplivih na okolje je osnova za odobritev projekta.			

13. Ali pravočasno obveščate pristojne organe sosednje pogodbenice, kadar določen projekt vpliva na ureditev prostora in trajnostni razvoj ter na okoljske razmere te pogodbenice? (Za pravočasno obveščanje v tem smislu gre le v primeru, če se informacija posreduje tako zgodaj, da lahko prizadeta pogodbenica presodi projekt in zavzame stališče ter se to stališče upošteva pri sprejemanju odločitve.)

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Če je odgovor da, navedite enega ali več primerov, v katerih je prišlo do pravočasnega obveščanja. Navedite tudi, če ste in kako ste nato upoštevali morebitno stališče.

7. člen Zakona o prostorskem načrtovanju: Zakon o prostorskem načrtovanju zavezuje mejne kantone k sodelovanju z regionalnimi organi v tujini, če imajo njihovi posegi čezmejni vpliv. Vendar to ni brezpogojna obveznost. Država nima pregleda.

14. Ali sosednje pogodbenice pravočasno obveščajo vašo deželo, če njihov projekt vpliva oziroma bi lahko vplival na ureditev prostora in trajnostni razvoj ter okoljske razmere v vaši deželi? (Za pravočasno obveščanje v tem smislu gre le v primeru, če se informacija posreduje tako zgodaj, da lahko prizadeta pogodbenica presodi projekt in zavzame stališče ter se to stališče upošteva pri sprejemanju odločitve.)

Da	☒	Ne vedno	☐	Ne	☐
----	-------------------------------------	----------	--------------------------	----	--------------------------

Če je odgovor da, navedite primer. Če ste naredili križec pri „ne“ ali „ne vedno“, navedite primer ali primere, ko vaša dežela ni bila obveščena, z navedbo posamezne pogodbenice, in približen datum, ko je bil izveden projekt, za katerega niste dobili nobenega obvestila.

- Na področju prometa se v okviru obeh usmerjevalnih odborov bilateralnih sporazumov z Nemčijo in Italijo o zagotavljanju zmogljivosti severnih in južnih priključnih odsekov na omrežje NEAT redno izmenjujejo informacije o stanju načrtovanja in gradnje posameznih železniških projektov. Pri tem si prizadevajo za optimalno medsebojno usklajevanje posameznih infrastrukturnih projektov.
- Na področju rabe vodne sile in energije obstaja, na temelju posebnih državno-pogodbenih določil, stalna izmenjava informacij (vključno z usklajevanjem deželno-pravnih postopkov) med Švico in sosednjimi državami o načrtovanih projektih, ki zadevajo državno mejo (glejte tudi [www.admin.ch/Bundesrecht/Ausserparlamentarische Kommissionen, Leitungsorgane und Vertretung des Bundes](http://www.admin.ch/Bundesrecht/AusserparlamentarischeKommissionen,LeitungsorganeundVertretungdesBundes)).

- Protokol Promet in Turizem: V zvezi z letalskim prometom niso znani nobeni projekti v sosednjih državah, ki bi vplivali na Švico. Zato ni možno odgovoriti na vprašanje o pravočasnem obveščanju.

11. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Raba virov, storitve splošnega pomena, naravne ovire za proizvodnjo in omejitve rabe virov

15. Ali ste proučili, če je glede na notranje pravne predpise možno zaračunati uporabnikom alpskih virov tržno ceno, ki vključuje stroške razpoložljivosti omenjenih virov glede na njihovo gospodarsko vrednost?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?

Za rabo vodne sile se plačuje vodni prispevek. Njegova višina je bila večkrat prilagojena z upoštevanjem med drugim tudi gospodarske vrednosti vodne sile.

16. Ali ste proučili, če je glede na notranje pravne predpise možno povrniti stroške za storitve splošnega pomena?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?

- Na področju kmetijstva in delno tudi gozdarstva se povrnejo stroški za storitve, ki so v javnem interesu.
- Na področju rabe vodne sile predvideva švicarska zakonodaja, da se pri odpovedi rabi vodne sile v korist varstva krajine nacionalnega pomena izplačajo nadomestila.

17. Ali ste proučili, če je glede na notranje pravne predpise možno zagotoviti primerno nadomestilo gospodarskim dejavnostim, ki so prizadete zaradi naravnih ovir za proizvodnjo, zlasti v kmetijstvu in gozdarstvu?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?	
<ul style="list-style-type: none"> • V skladu s švicarskim Zakonom o gozdu dobijo upravljalci varovalnih gozdov primerno nadomestilo za svoje delo in stroške v primeru, če so njihove dejavnosti opisane v projektu, ki sta ga odobrila kanton in država. • V skladu s Kmetijskim zakonom se neposredna plačila (plačila za pobočno lego in poletno pašo) v skladu z razporeditvijo po stopnjah ravnajo po proizvodnih conah. 	

18. Ali ste proučili, če je glede na notranje pravne predpise možno zagotoviti primerno odškodnino na temelju pravnih predpisov ali pogodb, kadar je za okolje sprejemljiva gospodarska raba potenciala naravnega prostora dodatno bistveno omejena?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?			
Zaradi udejanjanja Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj ne bo nobenih dodatnih pomembnih omejitev.			

12. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Ukrepi gospodarske in finančne politike

19. Ali ste proučili, če lahko v tem protokolu opredeljen trajnostni razvoj alpskega prostora podprete s kompenzacijskimi ukrepi med teritorialnimi skupnostmi na ustrezni ravni?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?			
S preoblikovanjem finančne kompenzacije in porazdelitve nalog med državo in kantoni (2004) se zahteve Protokola izpolnjujejo.			

20. Ali ste proučili, če lahko spodbujate v tem protokolu opredeljen trajnostni razvoj alpskega prostora s preusmeritvijo politik na tradicionalnih področjih in smiselno uporabo obstoječih			
--	--	--	--

subvencijskih sredstev?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?			
<p>Poteka v okviru</p> <ul style="list-style-type: none"> • predelave kmetijske politike (AP 2011) • regionalne politike (načrtovano za leto 2008) • finančne kompenzacije (od 1.1.2008) • politike razvoja podeželja. 			

21. Ali ste proučili, če lahko spodbujate v tem protokolu opredeljen trajnostni razvoj alpskega prostora s podpiranjem čezmejnih projektov?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?			
Projekti programa Interreg IIIB za območje Alp			

22. Ali ste proučili/ali proučujete posledice obstoječih in prihodnjih ukrepov gospodarske in finančne politike na okolje in prostor?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, ali dajete prednost tistim ukrepom, ki so združljivi z varstvom okolja in s cilji trajnostnega razvoja?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, navedite primere.			

13. člen Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj – Dopolnilni ukrepi

23. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, katere?			

Težave pri izvajanju Protokola Urejanje prostora in trajnostni razvoj

24. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, kakšne?			
Protokol ni ratificiran.			

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

25. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!			

Prostor za morebitne dodatne opombe:

--

B. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju varstva tal (Protokol z dne 16.10.1998)

2. člen Protokola Varstvo tal – Temeljne obveznosti

1. Ali dajejo pravni in upravni ukrepi vidikom varovanja prednost pred vidiki rabe, če obstaja nevarnost težje in trajne prizadetosti funkcijske sposobnosti tal?			
Da	☒	Ne	
Če je odgovor da, kako to zagotavljate? Navedite tudi ustrezne predpise.			
34. člen Zveznega zakona o varstvu okolja: Omejitve in prepoved rabe na kemično močno obremenjenih tleh.			

2. Ali ste proučili, če je možno z davčnimi in/ali finančnimi ukrepi podpreti ukrepe za varstvo tal, opredeljene kot cilj pri udejanjanju tega protokola?			
Da	☒	Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?			
49. člen Zveznega zakona o varstvu okolja: Osnova za subvencioniranje pedoloških raziskav, izobraževanja in dodatnega usposabljanja ter subvencioniranje tehnologije. Poleg tega se lahko sredstva usmerjajo v pripravo kantonalnih izvedbenih instrumentov.			

3. Ali posebej spodbujate ukrepe, ki so v skladu z varčno in okolju prijazno rabo tal?			
Da	☒	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
Primerjajte 2. vprašanje.			

5. člen Protokola Varstvo tal – Mednarodno sodelovanje

4. Na katerih izmed naslednjih področij spodbujate okrepljeno mednarodno sodelovanje med ustreznimi pristojnimi institucijami?	
Sestavljanje katastrov tal	
Opazovanje tal	x
Opredelitev in nadzorovanje območij varstva tal in obremenjenih tal	
Opredelitev in nadzorovanje območij ogroženosti	
Zagotovitev in usklajevanje podatkovnih baz	
Usklajevanje raziskav o varstvu tal v alpskem prostoru	
Medsebojno poročanje	

5. Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolj opisuje (opisujejo) sodelovanje.	
Bilateralni sporazumi	
Multilateralni sporazumi	
Finančna pomoč	
Dodatno izobraževanje/usposabljanje	
Skupni projekti	
Druge oblike	x
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.	
Bilateralna in multilaterana izmenjava informacij (študijski obiski, prispevki na simpozijih, izmenjava dokumentov).	
Pojasnite, katera oblika (katere oblike) sodelovanja najbolj deluje (delujejo) in zakaj.	
Neformalna izmenjava informacij. Ta dopušča posameznim državam popolno svobodo pri določanju vsebine sodelovanja, jim pa hkrati omogoča dostop do mednarodnega znanja. Prisila k sodelovanju na področju tal ni učinkovita.	

6. člen Protokola Varstvo tal – Določitev zavarovanih območij

6. Ali upoštevate pri določitvi zavarovanih območij tudi tla, ki jih je vredno varovati?			
Da	☒	Ne	☐
Ali pri tem ohranjate tudi pedološke in skalnate tvorbe z izredno značilnimi posebnostmi ali posebnim pomenom za dokumentiranje zgodovine zemlje?			
Da	☒	Ne	☐
Če je odgovor da, navedite primere.			
<ul style="list-style-type: none"> • Različni naravni spomeniki v državnem inventarju krajin nacionalnega pomena; • Monte San Giorgio (zaradi svojih nahajališč fosilov), kanton Ticino, je postal v letu 2003 »Svetovna naravna dediščina UNESCO«;			

7. člen Protokola Varstvo tal – Varčno in neškodljivo ravnanje s tlemi

7. Ali pri izdelavi in uresničevanju načrtov in/ali programov za urejanje prostora upoštevate potrebe varstva tal, zlasti varčno ravnanje s tlemi?			
Da	☒	Ne	☐

Prostor za morebitne dodatne opombe:

1. člen Zakona o prostorskem načrtovanju zavezuje državo, kantone in občine k varčnemu ravnanju s tlemi. Država to zahtevo preverja pri odobravanju regionalnih prostorskih razvojnih načrtov. Udejanjanje tega določila pa ni vedno zadovoljivo.

8. Ali usmerjate razvoj naselij predvsem v notranjost naselij, da bi omejili širitev naselij navzven?

Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite ustrezne predpise/postopke.			
<ul style="list-style-type: none"> • 3. člen Zakona o prostorskem načrtovanju, planska načela: Naselja je potrebno oblikovati v skladu s potrebami prebivalstva in omejiti njihovo razširjanje. • 15. člen Zakona o prostorskem načrtovanju: Gradbene cone obsegajo površine, ki so primerne za gradnjo, ki so v glavnem izgrajene ali pa bodo v roku 15 let potrebne in infrastrukturno opremljene. 			

<p>Prostor za morebitne dodatne pripombe:</p> <p>Ukrepi obstajajo, njihovo udejanjanje ni vedno zadovoljivo.</p>
--

9. Ali upoštevate varstvo tal in omejeno ponudbo površin v alpskem prostoru pri presoji vplivov na prostor in okolje pri velikih projektih v industriji, gradbeništvu in infrastrukturi (zlasti pri projektih na področju prometa, energije in turizma)?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite ustrezne predpise/postopke.			
3. člen Zakona o prostorskem načrtovanju, planska načela za regionalne prostorske razvojne načrte in načrtovanje rabe.			

10. Ali se opuščena ali razvrednotena tla, zlasti odlagališča odpadkov, rudniška jalovišča, infrastrukturni objekti in smučarske proge renaturirajo ali rekultivirajo, če to dopuščajo naravne danosti?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite ustrezne predpise/postopke.			

- Tehnična uredba o odpadkih (priloga 2).
- 6. člen Uredbe o obremenitvah tal.

8. člen Protokola Varstvo tal – Varčna uporaba in tlom neškodljiv izkop rudnega bogastva

11. Ali skrbite za varčno ravnanje z rudnim bogastvom?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

12. Ali se za varovanje rudnega bogastva prednostno uporabljajo primerni nadomestki?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

13. Ali si prizadevate, da bi izčrpali možnosti predelave odpadnih snovi za ponovno uporabo in spodbujate razvoj v tej smeri?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite materiale, ki jih predelujete/recikirate, da bi obvarovali rudno bogastvo.

- Mineralni gradbeni odpadki.
- Kompost namesto šote.

14. Ali skrbite pri izkopu, predelavi in uporabi surovin za čim manjšo obremenitev drugih funkcij tal?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako?

Etapen izkop s strogimi normami za rekultiviranje.

15. Ali se odpovedujete izkopu rudnega bogastva na območjih, ki so posebno pomembna za varstvo funkcij tal, in na območjih, ki so opredeljena kot nahajališča pitne vode?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako? Navedite ustrezne predpise.			
44. člen in priloga 4 Zveznega zakona o varstvu voda.			

9. člen Protokola Varstvo tal – Ohranjanje tal na mokriščih in barjih

16. Ali zagotavljate ohranitev visokih in nizkih barij?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<p>Odlok uredbe o visokih barjih in uredbe o nizkih barjih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uredba o varstvu visokih in prehodnih barij nacionalnega pomena • Uredba o varstvu nizkih barij nacionalnega pomena 			

17. Ali se reže šota?			
Da	zelo malo	Ne	

18. Ali obstajajo konkretni načrti, da v celoti nadomestite uporabo šote?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<ul style="list-style-type: none"> • Šoto se vse bolj nadomešča s kompostom. • Prepoved pridobivanja šote v zavarovanih območjih. • Informiranje prebivalstva. • Prostovoljna opustitev pri vrtnarjih in velikih distributerjih. 			

19. Ali omejujete izsuševalne ukrepe na mokriščih in barjih, razen v utemeljenih izjemnih primerih, na vzdrževanje obstoječih omrežij?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, v katerih izjemnih primerih so izsuševalni ukrepi na mokriščih in barjih še dopustni?			
Pri zagotavljanju pogojev za izvajanje posegov znotraj dovoljenih rab (primerjajte 21. vprašanje).			

20. Ali izvajate ukrepe za vzpostavitev prvotnega stanja?			
Da	občasno	Ne	

21. Ali uporabljate barjanska tla?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<p>Če niso v nasprotju z ohranjanjem lastnosti, tipičnih za barjanska tla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kmetijska in gozdarska raba. • Vzdrževanje in obnova zakonito izgrajenih stavb in objektov. • Ukrepi za zavarovanje ljudi pred naravnimi nesrečami. 			

10. in 11. člen Protokola Varstvo tal – Določitev in obravnavanje ogroženih območij in območij, ogroženih zaradi erozije

22. Ali kartirate alpska območja, ki jih ogrožajo geološke, hidrogeološke in hidrološke nevarnosti, zlasti premiki mas (premikanje pobočij, hudourniški nanosi, zemeljski usadi), plazovi in poplave, in jih vključujete v katastre?			
Da	x	Ne	

Ali pri tem po potrebi določate območja ogroženosti?			
Da	x	Ne	
Ali pri tem določate oziroma upoštevate tudi potresne nevarnosti?			
Da	x	Ne	

23. Ali kartirate alpska območja, prizadeta zaradi večje erozije, po primerljivih kriterijih za določitev obsega erozije tal in jih vključujete v katastre tal?			
Da	x	Ne	
Kateri organi/institucije hranijo te karte?			
Karte ogroženosti hranijo kantonalni uradi in vsekakor Zvezni urad za vode in geologijo.			

24. Ali na ogroženih območjih uporabljate čim bolj sonaravne inženirske tehnike?			
Da	x	Ne	

25. Ali na ogroženih območjih uporabljate lokalne in tradicionalne, krajinskim danostim prilagojene gradbene materiale?			
Da	x	Ne	

26. Ali izvajate na ogroženih območjih primerne gozdnogojitvene ukrepe?			
Da	x	Ne	

27. Ali sanirate površine, prizadete zaradi erozije in plazenja, če je to potrebno za zaščito ljudi in dobrin?			
Da	x	Ne	

28. Ali pri ukrepih za zaježitev erozije zaradi voda in za zmanjševanje površinskega odtekanja prednostno uporabljate sonaravne vodnogospodarske, inženirskogradbene in gozdarske tehnike?			
Da	x	Ne	

12. člen Protokola Varstvo tal – Kmetijstvo, pašništvo in gozdarstvo

29. Ali obstajajo pravne osnove, ki predpisujejo dobro, krajevnim razmeram prilagojeno poljedelsko, pašniško in gozdarsko prakso za varstvo pred erozijo in škodljivimi zbijanji tal ?			
Da	x	Ne	

30. Ali ste skupaj z drugimi pogodbenicami pripravili in izvajali standarde za dobro strokovno prakso glede uporabe gnojil in sredstev za zaščito rastlin ter za uporabo kmetijstva, pašništva in gozdarstva?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite podrobnosti.			
V okviru OECD-ja (Working Group on Pesticides).			

31. Ali spodbujate uporabo lahkih kmetijskih strojev za preprečevanje zbijanja tal?			
Da	x	Ne	

32. Katera izmed naslednjih sredstev/snovi uporabljate na alpskih pašnikih? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)			
Mineralna gnojila	vendar takšna, ki ne vsebujejo dušika	da	
Sintetična sredstva za zaščito rastlin	vendar samo herbicide	da	
Gošča iz čistilnih naprav		ne	
Če uporabljate vse, ali nekatere izmed navedenih sredstev, ali se je njihova uporaba v obdobju poročanja znižala?			
Da	zagotovo	Ne	
Prostor za morebitne dodatne pripombe:			
10. člen Uredbe o plačilih za poletno pašo ureja uporabo gnojiv in sredstev za zaščito rastlin na visokogorskih pašnikih. Sredstva za zaščito rastlin se lahko uporabljajo le za posamezne pro-			

blematične rastline. Za njihovo uporabo na večji površini je potrebna odobritev kantonalnih služb. Pri mineralnih gnojivih so dovoljena le gnojiva, ki vsebujejo fosfor. Vsa ostala gnojiva so prepovedana. Izhajamo lahko iz tega, da se je uporaba mineralnih gnojiv in sredstev za zaščito rastlin na visokogorskih pašnikih v zadnjih letih zmanjšala.

13. člen Protokola Varstvo tal – Gozdnogojitveni in drugi ukrepi

33. Ali ohranjate gorske gozdove, ki v veliki meri varujejo lastno rastišče ali predvsem naselja, prometne infrastrukture, kmetijske obdelovalne površine in podobno, tam, kjer so?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

34. Ali priznavate varovalnemu učinku gorskih gozdov prednostni položaj in ali je ravnanje s temi gozdovi usmerjeno k varovalnemu cilju?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

35. Ali gozd tako izkoriščate in negujete, da se preprečujeta erozija in škodljivo zbijanje tal?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

36. Ali zaradi varovalnega učinka spodbujate kraju primerno gojenje gozdov in njihovo naravno pomlajevanje?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

14. člen Protokola Varstvo tal – Učinki turistične infrastrukture

37. Ali ste izdajali dovoljenja za gradnjo in izravnavanje smučarskih prog v gozdovih z varovalno funkcijo?

Da		Ne	☒
----	--	----	-------------------------------------

Če je odgovor da, ali je bil v dovoljenjih opredeljen pogoj, da je potrebno izvesti kompenzacijske ukrepe?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, navedite ta dovoljenja in v njih predvidene kompenzacijske ukrepe.

--

38. Ali ste izdajali dovoljenja za gradnjo in izravnavanje smučarskih prog v labilnih območjih?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, kakšna?			

39. Ali ste po pričetku veljave Protokola Varstvo tal dopuščali uporabo kemičnih in bioloških dodatkov za pripravo smučišč?			
Da	x	Ne	
Ali so za dopuščene kemične in biološke dodatke dokazali njihovo sprejemljivost za okolje?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite institucijo (institucije), ki je dokazala (so dokazale) sprejemljivost za okolje.			
Samokontrola proizvajalcev ali uvoznikov (Izjema: GSO proizvodi, za katere je potrebno dovoljenje zveznih uradov).			

40. Ali ste ugotovili pomembne poškodbe tal in vegetacije na območju smučišč?			
Da		Ne	x ¹⁾
Če je odgovor da, ali ste sprejeli ukrepe za ponovno vzpostavitev prejšnjega stanja?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, navedite poškodbe in sprejete ukrepe.			
<p>¹⁾ Določenim poškodbam se pri urejanju smučišč ni mogoče izogniti. V Švici spremljajo nujna urejanja smučišč praviloma pedologi. S to preventivno politiko lahko preprečimo večje poškodbe.</p>			

15. in 16. člen Protokola Varstvo tal – Omejevanje vnašanja škodljivih snovi in zniževanje uporabe sredstev za posipavanje

41. Kaj ste storili, da bi v čim večji meri in preventivno zmanjšali vnašanje škodljivih snovi v tla po zraku, z vodo, odpadki in snovmi, ki obremenjujejo okolje?

- Omejitve emisij na področju varstva zraka, varstva voda, ravnanja z odpadki in okolju nevarnih snovi.
- Omejitve uporabe gnojil in sredstev za zaščito rastlin.
- Prepoved gnojenja z goščo iz čistilnih naprav od leta 2006.
- Prepoved določenih okolju nevarnih snovi v toksičnih proizvodih za široko porabo.

42. Ali ste pri ravnanju z nevarnimi snovmi sprejeli tehnične predpise, predvideli kontrole ter izvedli raziskovalne programe in ukrepe informiranja, da bi preprečili kontaminacijo tal?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, katere?.

- Primerjajte tudi odgovor na 41. vprašanje.
- Odstranjevanje in predelava onesnaženega izkopnega materiala.
- Proizvodi – nadzor trga.
- Informacijske kampanje “Alternative sredstvom za zaščito rastlin pri zatiranju plevela” itd.

43. Ali po pričetku veljave protokola še uporabljate sol kot sredstvo za posipavanje?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, ali je predvideno, da se jo bo zamenjalo s sredstvi proti drsenju, ki manj onesnažujejo?

Da		Ne	x
----	--	----	---

Navedite podrobnosti.

- Zmanjševanje uporabe soli za posipavanje na najmanjšo možno mero, v skladu s prometnovarnostnimi zahtevami.
- Predvsem mehanično čiščenje snega.
- Zimska služba po obveznem konceptu: kraj, čas, način uporabe in uporaba snovi.

17. člen Protokola Varstvo tal – Onesnažena tla, stara ekološka bremena, koncepti za ravnanje z odpadki

44. So znana kakšna stara ekološka bremena ali površine, za katere sumite, da so ekološko obremenjene?

Da	da	Ne	
----	----	----	--

Če je odgovor da, ali ste jih evidentirali in katalogizirali?

Da	da	Ne	
----	----	----	--

Če je odgovor da, v katerih uradih/institucijah se nahajajo katastri starih ekoloških bremen?

Kantoni in zvezni organi.

45. Če so znana stara ekološka bremena ali površine, za katere sumite, da so ekološko obremenjene, ali ocenjujete njihov potencial ogrožanja z metodami, ki so primerljive z metodami drugih pogodbenic?

Da	da	Ne	
----	----	----	--

Če je odgovor da, navedite metode in opišite njihovo primerljivost.

Ocena, ki temelji na tveganju, primerljiva z metodološkim pristopom Nemčije in Avstrije.

46. Ali ste za preprečevanje onesnaževanja tal ter za okoljsko sprejemljivo predhodno obdelavo, obdelavo in odlaganje odpadkov ter ostankov izdelali in izvajali koncepte za ravnanje z odpadki?

Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite koncepte.			
<ul style="list-style-type: none"> • Smernica za odpadke. • Tehnična uredba o odpadkih iz leta 1990 (med drugim obveznost sežiganja za gorljive odpadke). • Obveznost prijave za odpadke, ki naj bi se uporabljali kot gnojilo. • Prepoved uporabe gošče iz čistilnih naprav 2003. • Kakovostni standard za kompost. 			

47. Ali ste uredili površine za trajno opazovanje za omrežje za opazovanje tal v celotnih Alpah?			
Da	x, del nacionalnega omrežja za opazovanje tal (NABO)	Ne	

48. Ali usklajujete opazovanje tal na nacionalni ravni z institucijami opazovanja okolja na področjih zraka, vode, rastlinstva in živalstva?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
Se šele pripravlja in uporaba ne bo možna prej kot v nekaj letih.			

18. člen Protokola Varstvo tal – Dopolnilni ukrepi

49. Ali ste sprejeli strožje ukrepe kot so ukrepi, predvideni v protokolu?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, katere?			
<ul style="list-style-type: none"> • Ukrepi za pomoč pri izvajanju in strokovne norme za gradnjo, ki ne obremenjuje tal. • Izobraževanje pedoloških gradbenih nadzornikov. 			

- Pismena navodila za posebne rabe tal (arheologija, golf igrišča, velike prireditve v podeželskem prostoru).

Težave pri izvajanju Protokola Varstvo tal

50. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?

Da		Ne	x
----	--	----	---

Če je odgovor da, kakšne?

Švica Protokola Varstvo tal še ni ratificirala.

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

51. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!

- Vsebina Protokola Varstvo tal je pokrita s švicarsko zakonodajo. Le-ta je v večini primerov zadostna in smotrna. Udejanjanje na kantonalni ravni je v teku, težave povzročajo kadrovska in finančna ozka grla. Poleg tega varstvo tal v ožjem smislu nima enake podpore javnosti kot npr. varstvo voda ali varstvo narave.
- Pomen varstva tal je ljudem zelo težko posredovati na emocionalni ravni („There are no panda bears in the soil“).

Prostor za morebitne dodatne opombe:

V Švici ne obstajajo ukrepi za varstvo tal posebej za območje Alpe. Švicarska zakonodaja na področju varstva tal ne razlikuje med hribovskimi in dolinskimi območji. Seveda pa imajo alpski kantoni deloma druge prioritete.

C. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju varstva narave in urejanja krajine (Protokol z dne 20.12.1994)

3. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Mednarodno sodelovanje

1. Na katerih izmed naslednjih področij spodbujate okrepljeno mednarodno sodelovanje med pristojnimi institucijami? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)	
Kartiranje	
Opredeljevanje, urejanje in nadzorovanje zavarovanih območij in vseh preostalih prvin naravne in kulturne krajine, ki jih je vredno varovati	
Vzpostavljanje mrež biotopov	x
Izdelava zasnov, programov/načrtov za urejanje krajine	
Preprečevanje poškodb narave in krajine ter nadomestila zanje	
Sistematično opazovanje narave in krajine	
Raziskovanja	
Drugi ukrepi za varstvo prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, njihove raznovrstnosti in življenjskih prostorov, vključno z določanjem primerljivih kriterijev	

2. Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolj opisuje (opisujejo) sodelovanje.	
Bilateralni sporazumi	
Multilateralni sporazumi	
Finančna pomoč	
Dodatno izobraževanje/usposabljanje	
Skupni projekti	
Druge oblike	x
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.	
Strokovna izmenjava, izmenjava izkušenj.	
Pojasnite, katera oblika (oblike) sodelovanja najbolj deluje (delujejo) in zakaj.	

Na visoki ravni mednarodnih sporazumov poteka intenzivno in dobro sodelovanje na najrazličnejših področjih. Enako velja za bilateralne stike med inštitucijami in uradnimi službami na strokovni ravni. Na vmesnih stopnjah pa ima ravno na področju varstva narave in urejanja krajine osrednjo vlogo načelo teritorialnosti, če ne gre za neposredno čezmejno udejanjanje.

3. Ali ste vzpostavili čezmejna zavarovana območja?

Da		Ne	x
----	--	----	---

Če je odgovor da, katera?

--

4. Ali prihaja v skladu s cilji tega protokola do usklajevanja okvirnih pogojev za omejevanje rabe virov z drugimi pogodbenicami?

Da		Ne	x	Zanemarljivo	
----	--	----	---	--------------	--

Navedite podrobnosti.

--

6. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Inventarizacija

Opomba: Na naslednja vprašanja odgovarjate le v primeru, da protokol v vaši deželi velja že več kot tri leta.

5. Ali ste prikazali stanje varstva narave in urejanja krajine k v nadaljevanju naštetim vsebinam (v skladu s prilogo I, vključno s tam naštetimi podtočkami)? Navedite inventarizacijo ter datum njene prve izdelave oziroma zadnjega ažuriranja.

Vsebine v skladu s prilogo I	Inventarizacija	Datum izdelave oziroma zadnjega ažuriranja
„1. Stanje prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst ter		

njihovih biotopov“		
„2. Zavarovana območja (površine, deleži zavarovanih površin v celotnem prostoru, namen varstva, vsebina varstva, rabe, porazdelitev rabe, lastninska razmerja) “		
„3. Organizacija varstva narave in urejanja krajine (struktura, pristojnosti ali dejavnosti, osebje in finančna sredstva)“		
„4. Pravne podlage (na pristojnih ravneh)“		
„5. Dejavnosti varstva narave (splošni pregled)“		
„6. Obveščanje javnosti (uradno, prostovoljno)“		
„7. Sklepi, priporočeni ukrepi“		

7. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Krajinsko načrtovanje

Opomba: Na naslednja vprašanja k 7. členu odgovarjate le v primeru, da protokol v vaši deželi velja že več kot pet let.

6. Ali obstajajo zasnove, programi in/ali načrti, v katerih so opredeljene zahteve in ukrepi za uresničitev ciljev varstva narave in urejanja krajine v alpskem prostoru?			
Da	☒	Ne	☐
Navedite podrobnosti.			
<p>Pritrdilni odgovor seveda velja za celotno državno ozemlje. Švica ne pozna zakonskih podlag, ki bi na področju varstva narave in urejanja krajine dovoljevale, da se alpski prostor obravnava drugače ali posebej. Nasprotno pa je seveda možno npr. cilje, če so na splošno regionalizirani, specificirati tudi za hirbovsko območje (ali njegove dele).</p>			

7. Če obstajajo zasnove, programi in/ali načrti ali pa so v pripravi, ali vsebujejo prikaze naslednjih elementov?	
a) obstoječe stanje narave in krajine ter njuno ovrednotenje	da, splošno
b) prikaz želenega stanja narave in krajine ter za to potrebnih ukrepov, predvsem:	da, splošno
- splošnih ukrepov za varovanje, urejanje in razvoj	da, splošno
- ukrepov za varstvo, urejanje in razvoj določenih delov narave in krajine	samo splošno
- ukrepov za varstvo in urejanje prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst	da, splošno

8. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Načrtovanje

8. Ali usklajujete krajinsko in prostorsko planiranje?	
Da, v majhnem obsegu	x
Da, v znatnem obsegu	
Ne	
Če usklajujete krajinsko in prostorsko planiranje, navedite podrobnosti.	
Krajina je priznana kot element prostorskega načrtovanja in je kot takšna eksplicitno navedena v načelih in ciljnih prostorskega načrtovanja. Udejanjanje poteka na kantonalni ravni in s tem na različen način in z različno učinkovitostjo.	

9. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Posegi v naravo in krajino

9. Ali ste ustvarili pogoje za presojo neposrednih in posrednih vplivov, ki jih imajo na naravno ravnovesje in krajinsko podobo zasebni in javni ukrepi ter projekti, ki bi lahko bistveno ali trajno vplivali na naravo in krajino?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, za katere projekte je presoja obvezna?			

- Presoja vplivov na okolje v skladu z 9. členom Zakona o varstvu okolja in Uredbe o presoji vplivov na okolje (seznam projektov, za katere je PVO obvezen, se nahaja v prilogi Uredbe o PVO-ju).
- Na splošno morajo vsi projekti, za katere je obvezno dovoljenje, upoštevati določila celotne zakonodaje. Uradno mora to vsakokrat preveriti pristojni organ za izdajo dovoljenj na državni ravni.

10. Ali rezultat presoje zasebnih in javnih ukrepov in projektov, ki bi lahko bistveno ali trajno vplivali na naravo in krajino, vpliva na izdajanje dovoljenj za projekte/njihovo izvedbo?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

11. Ali ste zagotovili, da ne pride do škodljivih vplivov, ki se jim da izogniti?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako? Navedite tudi ustrezne predpise.

Zakonodaja ureja stopnjo varovanja v posameznih predpisih (prepoved, morebitne izjeme; tehtanje interesov; stopnja presoje s kriteriji itd.).

12. Ali notranji pravni predpisi predvidevajo za neizogibne škodljive posege obvezne kompenzacijske ukrepe?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kateri? Navedite tudi ustrezne predpise.

- a) Za biotope nacionalnega pomena, če je obremenitev sploh dopustna in s tem obstaja maneverski prostor za nadomestilo (člen 18a Zveznega zakona o varstvu narave in domovine ter ustrezne izvedbene uredbe).
- b) Za zavarovane in posebej dragocene življenjske prostore, odst. 1.bis in 1.ter 18. člena Zveznega zakona o varstvu narave in domovine.
- c) Za objekte državnih inventarjev krajine (5. člen Zveznega zakona o varstvu narave in

domovine), konkretno inventar krajin in naravnih spomenikov nacionalnega pomena ter inventar značilnih podob krajev nacionalnega pomena v skladu s 1. odst. 6. člena Zveznega zakona o varstvu narave in domovine.

13. Ali dovoljete škodljive posege, pri katerih posledic ni mogoče kompenzirati?

Da

x

Ne

Če je odgovor da, pod kakšnimi pogoji? Navedite tudi ustrezne predpise.

Razen pri negativnih vplivih na življenjske prostore nacionalnega pomena, ki so v skladu s pravnimi predpisi izključeni (primerjajte odgovor a) na 12. vprašanje) se pri presoji vedno tehtajo različni interesi. Glede vprašanja odobritve posegov, katerih posledic ni mogoče kompenzirati, ne obstajajo niti kodificirani posebni predpisi niti dejanska praksa; vsaj v primerih v skladu z odgovorom c) na 12. vprašanje pa je potrebno izhajati iz ustrezno ostrejših pogojev v primeru interesov rabe nacionalnega pomena, ki upravičujejo poseg.

Vrsta kompenzacije ni zakonsko predpisana, mora biti "primerna" in je s tem lahko tudi druge vrste kot je vrednota, ki je nepopravljivo poškodovana.

10. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Temeljno varstvo

14. Ali sprejemate ukrepe za zmanjšanje obremenitev in škodljivih vplivov na naravo in krajino?

Da

x

Ne

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

2. in 3. člen Zveznega zakona o varstvu narave in domovine.

15. Kako upoštevate pri ukrepih za zmanjšanje obremenitev in škodljivih vplivov na naravo in krajino tudi interese tam živečega prebivalstva?

Tehtanje interesov in manevrski prostor za presojo pristojnih organov, porazdelitev nalog med državo in kantone (in nadalje regija/občina).

16. Ali sprejemate ukrepe za ohranjanje in ponovno vzpostavitev posebnih naravnih in sonaravnih strukturnih prvin krajine, biotopov, ekosistemov in tradicionalne kulturne krajine?

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Če je odgovor da, kakšne?

Primeri:

- Odst. 1.bis 18. člena Zveznega zakona o varstvu narave in domovine.
- Finančna podpora ustreznim projektom.
- 4. člen Zakona o vodogradnji.

17. Ali obstajajo dogovori z zemljiškimi lastniki ali uporabniki kmetijskih ali gozdarskih površin za zagotavljanje varovanja, ohranjanja in urejanja sonaravnih biotopov in biotopov, ki jih je vredno varovati?

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

- odst. člena 18c Zveznega zakona o varstvu narave in domovine.
- Vzpostavitev gozdnih rezervatov na temelju gozdarske zakonodaje.
- Ekološka neposredna plačila v skladu s kmetijsko zakonodajo.

18. Kakšne gospodarske spodbude in nadomestila, ki so v skladu s tržnimi pravili, uporabljate za zagotavljanje ustrezne kmetijske in gozdarske rabe?

- Subvencije v skladu z 38. členom Zakona o gozdu.

- Subvencije v skladu s kmetijsko zakonodajo.

19. Ali zagotavljate za uresničitev ciljev protokola ukrepe za pospeševanje in pomoč kmetijstvu in gozdarstvu (ter drugim uporabnikom prostora)?

Da

x

Ne

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

Kmetijska zakonodaja, npr. z dodatnimi sredstvi poleg neposrednih plačil za kakovost ekoloških kompenzacijskih površin ter njihovo povezovanje v omrežje.

11. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Zavarovana območja

20. Katere izmed naslednjih ukrepov ste sprejeli v obdobju poročanja? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)

Ohranili in negovali ste obstoječa zavarovana območja v skladu z namenom njihovega varovanja

x

Opredelili ste nova zavarovana območja

x

Razširili ste obstoječa zavarovana območja

x

Če se je položaj spremenil, navedite podrobnosti (naziv zavarovanega območja, kategorijo zavarovanih območij v skladu z nacionalnimi pravnimi predpisi oziroma kategorizacijo IUCN-a, Direktivo o ohranjanju naravnih habitatov in prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst ali Direktivo o ohranjanju prosto živečih ptic, geografsko lego, velikost, razdelitev v območja, datum določitve/širitve).

- Razširitev švicarskega narodnega parka.
- Novi ramsarski objekti: Laubersmad-Salwideli (kanton Luzern), Vadret da Rosetg (kanton Graubünden), vznožje ledenika Rhonegletscher (kanton Wallis).
- 2001 Uveljavitev inventarja območij mrestenja dvoživk, dopolnitev inventarja logov z logi v Alpah, revizija inventarja nizkih barij, inventar močvirske krajine.
- 2003 in 2004 Dopolnitev inventarjev logov in dvoživk, revizija inventarja visokih barij

21. Kakšne ukrepe ste sprejeli za preprečevanje nastajanja škode ali uničevanj zavarovanih območij v alpskem prostoru (v lastni deželi ali v neki drugi)?

Nobenih posebnih ukrepov, udejanja se stipulirano varstvo.

22. Ali ste pospeševali ustanavljanje ali upravljanje narodnih parkov?

Da, v znatnem obsegu

Da, v majhnem obsegu

Ne

x

Navedite podrobnosti.

Samo posredno z aktivnostmi nevladnih organizacij in pripravljalnimi deli za revizijo Zveznega zakona o varstvu narave in domovine v zvezi z ustanavljanjem parkov.

23. Ali ste ustanovili varovana območja in območja miru, v katerih imajo prosto živeče živalske in rastlinske vrste prednost pred drugimi interesi?

Da

x

Ne

Navedite podrobnosti.

Takšna varovana območja in območja miru lahko opredelijo država, kantoni in občine.

V švicarskih Alpah obstaja 38 območij, kjer je prepovedan lov, ter številni na nacionalni ravni zavarovani biotopi (logi, barja) in švicarski narodni park. K temu je potrebno prišteti še številna kantonalna zavarovana območja in območja miru za divjad. V teh območjih ima varstvo živali in rastlin prednost. Na zvezni ravni od pričetka veljave Alpske konvencije niso opredelili nobenih novih območij.

24. Ali ste proučili, v kolikšni meri je potrebno tam živečemu prebivalstvu v skladu z notranjimi pravnimi predpisi plačati nadomestila za posebne storitve?

Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat proučitve in ali ste nato sprejeli ustrezne ukrepe?			
<p>2. odst. člena 18c Zakona o varstvu narave in domovine: tekoče »preverjanje« če posebne storitve temeljijo na pogodbah ali če jih je potrebno plačati na osnovi konkretnih zahtev. Drugi primeri niso znani.</p>			

12. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Ekološko omrežje

25. Ali ste sprejeli ukrepe za povezanost določenih zavarovanih območij, biotopov in drugih zavarovanih ali zavarovanja vrednih objektov na državni ravni?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite podrobnosti.			
<p>Vzpostavitev nacionalnega okoljskega omrežja (REN) kot osnove za načrtovanje in njegovo usklajevanje s panevropskim ekološkim omrežjem (Réseau écologique paneuropéen – REP). Udejanja se na osnovi obstoječega instrumentarija (instrumenti prostorskega načrtovanja, opredeljevanje zavarovanih območij, instrumenti ekološke kompenzacije v kmetijstvu in gozdarstvu, kot npr. zasnove omreževanja v skladu z Uredbo o regionalnem spodbujanju kakovosti in omreževanju ekoloških kompenzacijskih površin v kmetijstvu). Le-ta je bila prilagojena pan-evropskemu ekološkemu omrežju.</p>			

26. Ali ste sprejeli ukrepe za čezmejno povezanost določenih zavarovanih območij, biotopov in drugih zavarovanih ali zavarovanja vrednih objektov čezmejno?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite podrobnosti.			
<p>Primerjajte 25. vprašanje.</p>			

27. Ali usklajujete cilje in ukrepe za čezmejno zavarovana območja?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, kako? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)			
Z bilateralnimi razpravami/izmenjavo			
Z multilateralnimi razpravami/izmenjavo			
Z usklajevanjem ciljev in ukrepov za posamezne projekte			
Drugo			x
Navedite podrobnosti.			
Šele prvi začetki in razmišljanja.			

13. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Varstvo biotopov

28. Ali ste sprejeli ukrepe za trajno ohranitev naravnih in sonaravnih tipov biotopov v zadostnem obsegu ter primerni funkcionalni prostorski porazdelitvi?			
Da	x	Ne	
Navedite podrobnosti.			
Člen 18a Zveznega zakona o varstvu narave in domovine: Objekti nacionalnega pomena (nizka in visoka barja, mokrišča, logi, suhi travniki in pašniki) ter izvedbena zakonodaja; splošno zbirno določilo odst. 1.bis 18. člena Zveznega zakona o varstvu narave in domovine.			

29. Ali spodbujate obnavljanje prizadetih življenjskih prostorov?			
Da	x	Ne	
Navedite podrobnosti.			
Člen 18a Zakona o varstvu narave in domovine: Revalorizacija objektov nacionalnega pomena, splošno v okviru kantonalnih revitalizacijskih projektov in okoljske kompenzacije (člena 18b in 18c Zakona o varstvu narave in dediščine).			

Opomba: Na naslednje vprašanje odgovarjate le v primeru, da protokol v vaši deželi velja že več kot dve leti.

30. Ali ste za izdelavo seznamov za celoten alpski prostor navedli tiste tipe biotopov, za katere je potrebno sprejeti ukrepe za trajno ohranitev naravnih in sonaravnih tipov biotopov v zadostnem obsegu ter v primerni funkcionalni prostorski porazdelitvi?			
Da*		Ne	
Če je odgovor da, kdaj ste tipe biotopov navedli?			
<p>Oznaka življenjskih prostorov, ki jih vredno posebej varovati, velja v skladu z odst. 1.bis 18. člena Zveznega zakona o varstvu narave in domovine in 3. odst. 14. člena Uredbe o varstvu narave in domovine za celotno državo in zaobsega seveda tudi življenjske prostore, specifične za hribovska območja, oziroma tista, ki imajo hribovski značaj. Sicer pa se skuša k temu pristopiti tudi prek vrst indikatorjev, deloma tudi na temelju dopolnilnih kantonalnih pristojnosti (4. odst. 14. člena Uredbe o varstvu narave in domovine).</p> <p>Seznam je v prilogi 1 k Uredbi o varstvu narave in domovine.</p>			

* Seznam navedenih tipov biotopov je potrebno priložiti.

14. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Varstvo vrst

31. Ali ste sprejeli ukrepe, s katerimi ohranjate domorodne prosto živeče živalske in rastlinske vrste v njihovi raznovrstnosti z zadostno populacijo in dovolj velikimi življenjskimi prostori?			
Da	x	Ne	
Navedite podrobnosti.			
<ul style="list-style-type: none"> • Opredeljevanje zavarovanih območij • Zakonska zaščita in zakonsko urejanje rabe vrst 			

Opomba: Na naslednje vprašanje odgovarjate le v primeru, da protokol v vaši deželi velja že več kot dve leti.

32. Ali ste za pripravo seznamov za celotne Alpe navedli tiste vrste, za katere so zaradi njihove specifične ogroženosti potrebni posebni varstveni ukrepi?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, kdaj?			

15. člen Protokola Varstvo narave in urejanje prostora – Prepoved odvzema in trgovanja

33. Ali obstajajo pravni predpisi, ki prepovedujejo naslednje?	Da	Ne
Lov, prilaščanje, poškodovanje, ubijanje ter še zlasti motenje določenih živalskih vrst med razmnoževanjem, odraščanjem in prezimovanjem	x	
Vsako uničevanje, pobiranje jajc v naravi in njihovo hranjenje	x	
Posedovanje, ponujanje, nakupovanje in prodajanje iz narave odvzetih primerkov navedenih živalskih vrst ali njihovih delov	x	
Trganje, zbiranje, rezanje, izkopavanje ali ruvanje določenih rastlin ali njihovih delov na naravnem rastišču	x	
Posedovanje, ponujanje, nakupovanje in prodajanje primerkov določenih rastlin, vzeti iz narave	x	
Če je odgovor da, kateri? Navedite določila.		
<ul style="list-style-type: none"> • 19. in 20. člen Zveznega zakona o varstvu narave in domovine; • 2., 9. in 17. člen Zveznega zakona o lovu in varstvu prostoživečih sesalcev in ptic; 		

Opomba: Na naslednje vprašanje odgovarjate le v primeru, da protokol v vaši deželi velja že več kot dve leti.

34. Ali ste določili živalske in rastlinske vrste, za katere veljajo ukrepi iz 1. in 2. odst. 15. člena Protokola Varstvo narave in urejanje krajine?			
Da*	x	Ne	
Če je odgovor da, kdaj?			

*Seznam določenih živalskih in rastlinskih vrst je potrebno priložiti.

- Priloge 2-4 k Uredbi o varstvu narave in domovine.
- 2. člen Zveznega zakona o lovu in varstvu prostoživečih sesalcev in ptic.
- 9. člen Zveznega zakona o lovu in varstvu prostoživečih sesalcev in ptic.

35. Če ste izdali prepoved odvzema in trgovanja v skladu s 15. členom Protokola Varstvo narave in urejanje krajine, ali ste dovolili izjeme k tem prepovedim?

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Če je odgovor da, katere?

1. odst. 22. člena Zakona o varstvu narave in domovine.

36. Ali ste opredelili pojme „razmnoževanje, odraščanje in prezimovanje“, navedene v 1. odst. 15. člena Protokola Varstvo narave in urejanje krajine?

Da	☐	Ne	☒
----	--------------------------	----	-------------------------------------

Če je odgovor da, kako? Podajte opredelitve.

37. Ali ste pojasnili druge izraze, ki bi lahko povzročali težave pri znanstveni razlagi?

Da	☐	Ne	☐
----	--------------------------	----	--------------------------

Če je odgovor da, katere izraze in kako ste jih opredelili?

16. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Ponovno naseljevanje domorodnih vrst

38. Ali spodbuja vaša dežela ponovno naseljevanje in razširjanje domorodnih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, podvrst, pasem in ekotipov, če so izpolnjeni pogoji iz 1. odst. 16. člena Protokola Varstvo narave in urejanje krajine?

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Navedite podrobnosti.

- Kozorog že okoli 100 let, zadnje formiranje novega tropa pred približno 4 leti. Živali se dajejo na voljo tudi za projekte ponovnega naseljevanja v tujini.
- Ris: Naseljevanje od sedemdesetih let, trenutno preseljevanje znotraj Švice
- Brkati ser: Naseljevanje (projekt že 20 let) skupno s Francijo, Avstrijo in Italijo
- Majhni projekti za spodbujanje in razširjanje rastlin in semen (npr. najmanjši rogoz /*Typha minima*/ na alpskem območju). Rastline in semena izvirajo od populacij iz iste regije in jih v botaničnih vrtovih razmnožujejo; poreklo izvornega materiala se kontrolira.

39. Ali potekata ponovno naseljevanje in razširjanje na temelju znanstvenih spoznanj?

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Navedite podrobnosti.

- Kozorog: Raziskave o genetski variabilnosti švicarskih tropov
- Ris: www.kora.ch; www.luno.ch
- Brkati ser: www.bartgeier.ch

Razvoj se spremlja.

40. Ali po ponovni naselitvi nadzirate in po potrebi uravnavate nadaljnji razvoj teh živalskih in rastlinskih vrst?

Da	x (razen pri rastlinskih vrstah)	Ne		Ne pride v poštev.	
----	----------------------------------	----	--	--------------------	--

17. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Prepoved naseljevanja

41. Ali ste sprejeli notranje pravne predpise, ki zagotavljajo, da prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst ne boste naseljevali na tista območja, na katerih se v preteklosti, kolikor je do sedaj znano, niso naravno pojavljale?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, ali predvidevajo ti predpisi izjeme?

Da	x	Ne		Ne pride v poštev.	
----	---	----	--	--------------------	--

Če takšni predpisi obstajajo, navedite ustrezne predpise in določila o morebitnih izjemah, če so le-ti pomembni.

- 23. člen Zveznega zakona o varstvu narave in domovine: Obveznost pridobitve dovoljenja.
- 8. člen Uredbe o lovu: »Prepoved naseljevanja nedomorodnih vrst živali«.

18. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Širjenje gensko spremenjenih organizmov

42. Obstajajo pravni predpisi, ki pred vnašanjem z genetskimi tehnikami spremenjenih organizmov v okolje predvideva preverjanje njihovega ogrožanja človeka in okolja?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kateri? Navedite predpise ter njihovo vsebino.

Zakon o genski tehniki: 6. do 9. člen (materialne zahteve) ter 11. in 12. člen (formalne zahteve); dodatno posebna določila o ločenih tokovih blaga (16. člen) in označevanju (17. člen). Konkretizacija zakonskih določil v Uredbi o ravnanju z organizmi v okolju (trenutno v reviziji).

19. člen Protokola Varstvo narave in urejanje krajine – Dopolnilni ukrepi

43. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?

Da		Ne	x
Če je odgovor da, katere?			

Težave pri izvajanju Protokola Varstvo narave in urejanje krajine

44. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, kakšne?			
<p>Protokol v Švici ni v veljavi. Zatorej s tem nimamo posebnih izkušenj.</p>			

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

45. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!			
<ul style="list-style-type: none"> • Nimamo posebnih analiz za alpski prostor. Opazovanje biotske raznovrstnosti v Švici dovoljuje izjave k izbranim kazalcem v alpskem prostoru. Poleg tega se nadzori uspeha pri inventarjih biotopov izvajajo tudi v alpskem prostoru. Opazovanje in nadzori uspeha bodo omogočili oceno učinkovitosti ukrepov znotraj programov • Na splošno lahko izhajamo iz tega, da so zakonsko predvideni ukrepi učinkoviti, verjetno pa se pojavljajo običajne težave pri udejanjanju. Vedno večja intenzivnost rabe prostora in s tem povezanih konfliktov negativno vpliva na razvoj raznolikosti vrst, življenjskih prostorov in krajin, tudi v alpskem prostoru. 			

Prostor za morebitne dodatne opombe:

--

D. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju hribovskega kmetijstva (Protokol z dne 20.12.1994)

4. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Vloga kmetov

1. Ali priznavate kmetom v alpskem prostoru zaradi njihovih raznovrstnih nalog odločilno vlogo pri ohranjanju naravne in kulturne krajine?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
Ustavni mandat v skladu s 104. členom Zvezne ustave: „Ukrepi (države) morajo biti naravnani tako, da kmetijstvo izpolnjuje svoje multifunkcionalne naloge”. S tem država ne podpira samo izvajanja kmetijskih nalog, temveč plačuje iz javnih sredstev tudi delo kmetovalcev v javnem interesu.			

2. Ali ste vključili kmete v alpskem prostoru v sprejemanje odločitev in ukrepov za hribovita območja?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
V okviru koordinacije v zvezi s pravnimi dokumenti (zakoni, izvedbena določila) se v prvi vrsti posvetuje s kmečkimi panožnimi in poklicnimi zvezami in se jih tako vključi v postopek odločanja. Primerjajte k temu 147. člen Postopek koordinacije Zvezna ustava: „Pri pripravi pomembnih odredb in drugih daljnosežnih projektov ter pomembnih mednarodnih pogodb se povabi kantone, politične stranke in zainteresirane kroge, da podajo svoje stališče“.			

6. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Mednarodno sodelovanje

3. Katere izmed naslednjih dejavnosti zasledujete pri mednarodnem sodelovanju na področju hribovskega kmetijstva (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)	
Skupna presoja razvoja kmetijske politike	x

Medsebojni posveti pred vsako s kmetijsko politiko povezano pomembno odločitvijo za izvajanje tega protokola	
Čezmejno sodelovanje vseh pristojnih oblasti, posebej regionalnih uprav in lokalnih teritorialnih skupnosti zaradi uresničevanja ciljev tega protokola	x
Spodbujanje mednarodnega sodelovanja med raziskovalnimi in izobraževalnimi zavodi	x
Spodbujanje mednarodnega sodelovanja med kmetijskimi in okoljskimi organizacijami	
Spodbujanje skupnih pobud	x
Spodbujanje mednarodnega sodelovanja med občili	
Spodbujanje izmenjave znanja in izkušenj	

4. Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolj opisuje (opisujejo) sodelovanje.	
Bilateralni sporazumi	x
Multilateralni sporazumi	
Finančna pomoč	x
Dodatno izobraževanje/usposabljanje	x
Skupni projekti	x
Druge oblike	x
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.	
<ul style="list-style-type: none"> • Tu gre za zasedanja, seminarje, simpozije, forume itd., ki jih organizirajo in izvajajo kmetijske šole, kmetijske posvetovalnice, strokovne visoke šole ali inštituti univerz, pa tudi poklicne in panožne organizacije. • Številne prireditve se organizirajo in izvajajo v okviru projektov programa Interreg. 	
Pojasnite, katera oblika (katere oblike) sodelovanja najbolj deluje (delujejo) in zakaj.	
„Druge oblike“: Te prireditve zadevajo neposredno interese udeležencev.	

7. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Pospeševanje hribovskega kmetijstva

5. Ali sprejemate naslednje ukrepe za pospeševanje hribovskega kmetijstva (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)	Da	Ne
Diferencirano subvencioniranje ukrepov kmetijske politike na vseh ravneh glede na različne krajevne razmere	x	
Pospeševanje hribovskega kmetijstva z upoštevanjem težjih naravnih razmer	x	
Posebna pomoč kmetijam, ki zagotavljajo minimalno kmetijsko dejavnost v ekstremnih legah	x	
Ustrezno nadomestilo za prispevek hribovskega kmetijstva pri ohranjanju in urejanju naravne in kulturne krajine ter varovanju pred naravnimi nesrečami, kar je v splošnem interesu in presega splošne okvire obveznosti, na temelju sporazumov o konkretnih projektih in storitvah.	x	
Če ste sprejeli enega ali več pospeševalnih ukrepov, navedite podrobnosti.		
<p><u>Načelo:</u></p> <p>Zvezni urad za kmetijstvo vodi na temelju 4. člena Kmetijskega zakona kmetijski proizvodni kataster. Le-ta deli površine, ki se uporabljajo za kmetijstvo, v območja poletne paše, hribovska in dolinska območja, da se lahko upoštevajo oteženi proizvodni in življenjski pogoji. Hribovsko in dolinsko območje se delita na po štiri cone. Za razmejitev in razdelitev hribovskega območja se uporabljajo kriteriji: klimatski položaj, prometni položaj in konfiguracija terena.</p> <p><u>Ukrepi za spodbujanje hribovskega kmetijstva:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • neposredna plačila • izboljšave strukture (vklj. s spremljajočimi socialnimi ukrepi) • proizvodnja in prodaja <p><u>Neposredna plačila (izključno za hribovska in gričevnata območja):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 74. člen Kmetijskega zakona: Premije za živinorejo v oteženih proizvodnih pogojih • 75. člen Kmetijskega zakona: Premije za pobočja – splošne premije in premije za vinograde v strmi in terasasti legi • 77. člen Kmetijskega zakona: Premije za poletno pašo 		

Izboljšanje strukture:

- 2. odst. 87. člena Kmetijskega zakona: Izboljšava življenjskih in gospodarskih razmer, predvsem v hribovskem območju za ukrepe za posamične kmetije in za ukrepe v javnem interesu.
- Člen 93ff Kmetijskega zakona: Nepovratna sredstva s sodelovanjem kantonov (finančna moč). V hribovskih območjih veljajo na splošno višje premije.
- Člen 105ff Kmetijskega zakona: Investicijski krediti v obliki povratnih (brezobrestnih) posojil. V hribovskih in gričevnatih območjih, kjer je ogroženo obdelovanje ali zadostna gostota poselitve, veljajo posebni predpisi.

Proizvodnja in prodaja:

- Črka c 1. odst. 14. člena Kmetijskega zakona: Označevanje: Predpisi o označevanju kmetijskih proizvodov, ki izvirajo iz hribovskega območja.

8. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Urejanje prostora in kulturna krajina

6. Ali upoštevate posebne razmere na hribovitih območjih pri urejanju prostora, namenski rabi tal, komasaciji in izboljševanju plodnosti tal ob upoštevanju naravne in kulturne krajine?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Navedite podrobnosti.

Prostorsko načrtovanje:

Načelno so kantoni pristojni za organizacijo svojega ozemlja. Zato pripravijo kantonalni prostorski razvojni načrt, ki v osnovnih črtah nakazuje, kako bi se moralo območje prostorsko razvijati. Predvsem določajo, katera območja so primerna za kmetijstvo; so posebej lepa, dragocena, pomembna za rekreacijo ali kot naravna osnova za življenje in so zaradi naravnih nevarnosti ali škodljivih vplivov znatno ogrožena. Regionalni prostorski razvojni načrti so obvezujoči; praviloma se vsakih 10 let predelujejo in jih odobrava Zvezni svet. Le-ta določa okvirne pogoje (zasnove in sektorske načrte).

Izkazovanje površin:

Tudi tukaj velja suverenost kantonov na področju prostorskega načrtovanja. Pripravljajo

načrte rabe in tako urejajo dopustno rabo tal. Vnaprej se razlikuje med gradbenimi, kmetijskimi in varovalnimi conami.

Komasacija in izboljšava tal:

Izboljšave strukture morajo prispevati k realizaciji okoljskih in prostorskiplanskih ciljev (črka d 1. odst. 87. člena Kmetijskega zakona). Obsežni posegi (celostne melioracije) koristijo zahtevanemu varstvu. Posebni ekološki cevovodi se nagrajujejo z bonusom.

7. Ali ste za hribovsko kmetijstvo, da bi lahko izpolnilo svoje raznovrstne naloge, predvideli potrebne površine za kmetijsko rabo, ki bo primerna kraju in sprejemljiva za okolje?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

Če je odgovor da, po kakšnih kriterijih izbirate te površine?

- 2. odst. 3. člena Zakona o prostorskem načrtovanju: Načelo Zakona o prostorskem načrtovanju; Krajino je potrebno varovati. Predvsem je potrebno ohraniti kmetijstvu zadostne površine primerne obdelovalne zemlje.
- Kantonalni prostorski razvojni načrti: Kmetijske površine je potrebno izkazati v skladu s prostorskimi dokumenti (primerjajte tudi odgovor na 6. vprašanje).

8. Ali skrbite za ohranjanje oziroma obnavljanje tradicionalnih prvin kulturne krajine (gozdov, gozdnih robov, gozdičevja, grmičevja, močvirnih, suhih in pustih travnikov, planinskih pašnikov) kot tudi gospodarjenja z njimi?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

Če je odgovor da, navedite primere.

Načelo:

Prejemniki neposrednih plačil morajo izkazati najmanj 7% kmetijske obdelovalne površine kot ekološke kompenzacijske površine (sestavni del dokaza za okoljevarstvene ukrepe).

Ekološke kompenzacijske površine, ki vsebuje tradicionalne elemente kulturne krajine, se v okviru ekoloških premij posebej subvencionirajo. Za izboljšavo kakovosti se dodatno podpira

tudi povezovanje takšnih površin v omrežje. Varstvo suhih travnikov in pašnikov poteka v prvi vrsti prek pogodb o gospodarjenju v skladu z Zveznim zakonom o varstvu narave in domovine. Pri tem so te dragocene pokošene površine praviloma prav tako prijavljene kot ekološke kompenzacijske površine po Uredbi o neposrednih plačilih. To usklajevanje premij s strani kmetijstva in varstva narave zagotavlja finančna nadomestila za včasih zelo drago ekstenzivno gospodarjenje.

Izboljšava tal:

Premije se dodeljujejo za ukrepe revalorizacije narave in krajine ali za izpolnjevanje drugih zahtev okoljske zakonodaje, predvsem spodbujanje ekološke kompenzacije, gradnje ali nadomestitve suhih zidov, revitalizacije voda in povezovanje biotopov v omrežje. Pri izboljšanju tal s posebnimi ekološkimi ukrepi je možno tarife premij dodatno povišati (bonus).

9. Ali sprejemate posebne ukrepe za ohranjanje tradicionalnih kmečkih poslopij in arhitekturnih elementov ter za nadaljnjo uporabo značilnih načinov gradnje in gradbenega materiala?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, katere?

Za trajnosto nego značilnih podob krajev obstaja veliko število zakonskih podlag.

- Zvezni zakon o prostorskem načrtovanju, 2. odst. 3. člena: Krajino je potrebno varovati. Pri tem je potrebno umestiti v krajino predvsem naselja, stavbe in objekte.
- Zvezni zakon o varstvu narave in krajine, 1. člen (Namen): Potrebno je varovati domačijsko značilno podobo krajine in kraja, zgodovinska prizorišča in naravne in kulturne spomenike dežele; Naslednja inventarja določata zavarovanje posebnih krajin in krajev: Zvezni inventar krajin in naravnih spomenikov, Inventar značilnih podob krajev, ki jih je vredno varovati.
- Kantonalni planski in gradbeni zakoni: V kantonalnih planskih in gradbenih zakonih se nahajajo t.i. splošne klavzule o estetiki v obliki prepovedi iznakaženja in negativnega vplivanja ali zahteve po vključevanju.
- Kantonalni zakoni o varstvu narave in domovine. V teh zakonih se prav tako nahajajo norme za varstvo značilnih podob krajev in krajin.
- Občinski gradbeni predpisi in predpisi o conah. Večina občinskih gradbenih predpisov

in predpisov o conah vsebuje splošne ali konkretne klavzule o estetiki.

9. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Sonaravne metode gospodarjenja in značilni proizvodi

10. Ali ste sprejeli vse potrebne ukrepe, da bi tako olajšali uporabo in širjenje ekstenzivnih, sonaravnih in za območje značilnih metod gospodarjenja na hribovitih območjih in varovali značilne kmetijske proizvode, ki se odlikujejo po lokalno omejenem, edinstvenem in sonaravnem načinu proizvodnje, ter taki proizvodnji dvigali vrednost?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, za katere ukrepe gre?

Metode gospodarjenja:

- Poklicno izobraževanje in dodatno usposabljanje na področju kmetijstva je namenjeno usposabljanju kmetovalcev za spodbujanje ekološkega kmetijstva s trajnostno proizvodnjo in seznanjanje z metodami gospodarjenja, ki so ekstenzivne in sonaravne. Poleg tega pomaga kmetovalcem kmetijska svetovalna služba z individualnimi nasveti in tečaji.
- Neposredna plačila so velika stimulacija za kmetovalce, da vpeljejo ekstenzivne in sonaravne metode gospodarjenja.
- Določila in predpisani pogoji, predvsem v okviru neposrednih plačil in izboljšav strukture, imajo velik vpliv na udejanjanje trajnostnih oblik gospodarjenja.

Tipični kmetijski proizvodi:

Z registrom označb porekla (AOC) in geografskih podatkov (IGP) je možno zaščititi imena območij in tradicionalne označbe kmetijskih izdelkov, katerih kakovost in glavne lastnosti določa geografsko poreklo. Če je ime zaščiteno, ga lahko uporabljajo samo proizvajalci ustrezno opredeljenega geografskega območja, ki se držijo podrobno opredeljenih pravil in obveznosti. Določila na tem področju omogočajo medsebojno priznavanje kakovostnih proizvodov med Švico in Evropsko unijo.

11. Ali ste si z drugimi pogodbenicami prizadevali za oblikovanje skupnih kriterijev, da bi

tako olajšali uporabo in širjenje ekstenzivnih, sonaravnih in za območje značilnih metod gospodarjenja na hribovitih območjih in varovali značilne kmetijske proizvode, ki se odlikujejo po lokalno omejenem, edinstvenem in sonaravnem načinu proizvodnje, ter taki proizvodnji dvigali vrednost?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, za katere kriterije gre?

- V okviru bilateralnih pogodb Švica-Evropska unija se namerava medsebojno priznati registracije označb porekla in geografskih podatkov.
- Euromontana, Delovna skupnost evropskih hribovskih območij, pripravlja trenutno listino „European Mountain Quality Products“. Iz te listine naj bi se razvil “Pečat kakovosti za proizvode iz hribovskih območij“. Zvezni urad za kmetijstvo je opazovalec v Euromontani in podpira namen listine.

10. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Kraju primerna živinoreja in genetska raznolikost

12. Kakšne ukrepe ste sprejeli za ohranitev živinoreje z njeno raznovrstnostjo značilnih pasem, vključno s tradicionalnimi domačimi živalmi ter z njihovimi značilnimi proizvodi, tako da je primerna kraju, razpoložljivim površinam in sprejemljiva za okolje?

Leta 1994 je Švica ratificirala Konvencijo o biotski raznovrstnosti (Convention on Biological Diversity – CBD) in se s tem zavezala, da bo v okviru svojih možnosti podpirala ohranitev in trajnostno rabo domače genetske raznovrstnosti. Nova uredba o živinoreji, ki je pričela veljati v letu 1999, dovoljuje, da se poleg splošnih živinorejskih ukrepov podpira ogrožene švicarske pasme z dodatnimi ukrepi za njihovo ohranjanje. Po naročilu Zveznega urada za kmetijstvo je delovna skupina v letih med 1996 in 1998 pripravila konkretne predloge in ukrepe za ohranitev raznovrstnosti pasem in jih zapisala v „Zasnovi za ohranitev raznovrstnosti pasem pri domačih živalih v Švici“.

S trenutno okoli devetdeset registriranih pasem goveda, konjev, svinj, ovc in koz ima Švica izredno veliko raznovrstnost domačih živali. Od tega pa velja samo štiriindvajset pasem za domorodne (poreklo v Švici) ali avtohtone (že najmanj petdeset let se dokazano vzgajajo v Švici). Le-te so odlično prilagojene topografskim značilnostim in klimatskim pogojem in tesno povezane v tradicijo naše dežele.

13. Ali ohranjate strukturo poljedelskih, pašnih in gozdnih površin, potrebno za tradicionalno živinorejo?			
Da	x	Ne	

14. Ali pri ekstenzivni živinoreji ohranjate za posamezne kraje primerno razmerje med staležem živine in površinami za pridelavo krme?			
Da	x	Ne	

15. Ali ste sprejeli potrebne ukrepe za ohranjanje tradicionalne živinoreje (zlasti na področju raziskav in strokovne pomoči v zvezi z ohranjanjem genetske raznolikosti živine in kulturnih rastlin)?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, katere ukrepe ste sprejeli? Navedite predvsem tudi morebitne rezultate raziskav in strokovne pomoči.			
<ul style="list-style-type: none"> • Država (Zvezni urad za kmetijstvo) je v glavnem pristojna za priznanje rejskih in osemenjevalnih organizacij, ohranitev raznovrstnosti pasem pri domačih živalih v kmetijstvu, za določanje carinskih kontingentov za plemenske živali in spermo govedi, izvoz plemenskih živali ter dodeljevanje premij. • Urad nadzoruje priznane rejske organizacije in pripravi smernice za izvoz. • Premije so namenjene za živinorejske ukrepe, kot so vodenje rodovnikov, direktni testi in ocena plemenske vrednosti, za projekte v zvezi z ohranitvijo domače raznovrstnosti pasem, za izvoz govedi, konj, ovc in koz ter za uporabo domače ovčje volne. <p>http://www.blw.admin.ch/imperia/md/content/tierzucht/tz-bericht2003_d.pdf</p>			

11. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Trženje

16. Ali ste sprejeli ukrepe za ustvarjanje ugodnih razmer za trženje proizvodov hribovskega kmetijstva?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšne?			

Primerjajte odgovor na 10. vprašanje „Tipični kmetijski proizvodi“.

17. Ali obstajajo blagovne znamke s kontroliranim poreklom in z jamstvom kakovosti, ki enako ščitijo proizvajalce in potrošnike?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, katere? Naštejte blagovne znamke in navedite vsakokrat tudi datum njihove uvedbe.

Register označb porekla in geografskih podatkov (Datum ustreza vpisu v register)

- Abricotine / Eau-de-vie d'abricot du Valais (Kategorija: žgane pijače / 06.01.2003)
- Eau-de-vie de poire du Valais (Kategorija: žgane pijače / 21.12.2001)
- Berner Alpkäse / Berner Hobelkäse (Kategorija: sir / 26.03.2004)
- Formaggio d'alpe ticinese (Kategorija: sir / 31.05.2002)
- L'Etivaz (Kategorija: sir / 28.01.2000)
- Gruyère (Kategorija: sir / 06.07.2001)
- Sbrinz (Kategorija: sir / 24.04.2004)
- Tête-de-Moine (Kategorija: sir / 08.05.2001)
- Vacherin Mont-d'Or (Kategorija: sir / 07.05.2003)
- Cardon épineux genevois (Kategorija: zelenjava / 07.10.2003)
- Saucisse d'Ajoie (Kategorija: mesni izdelki / 23.07.2002)
- Saucisson neuchâtelois / Saucisse neuchâteloise (Kategorija: mesni izdelki / 06.06.2003)
- Saucisson vaudois (Kategorija: mesni izdelki / 29.09.2004)
- Walliser Trockenfleisch (Kategorija: mesni izdelki / 23.01.2003)
- Bündnerfleisch (Kategorija: mesni izdelki / 29.09.2000)
- Saucisse aux choux vaudoise (Kategorija: mesni izdelki / 29.09.2004)
- Munder Safran (Kategorija: začimba / 02.07.2004)
- Rheintaler Ribel (Kategorija: mlinarski proizvod / 07.08.2000)
- Walliser Roggenbrot (Kategorija: pekarski proizvod / 29.01.2004)

12. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Omejitev proizvodnje

18. Ali ste pri morebitni uvedbi omejitev kmetijske proizvodnje upoštevali posebne potrebe kmetovanja na hribovitih območjih, primernega kraju in sprejemljivega za okolje?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<p>1. odst. 4. člena Kmetijskega zakona: Načelno velja, da je potrebno pri uporabi zakona primerno upoštevati otežene proizvodne in življenjske pogoje, predvsem v hribovskem in gričevnatem območju.</p> <p>Tako so pri uvedbi kontingentiranja mleka (1977) zaenkrat izvzeli hribovsko območje iz omejitve količin na posamezni kmetiji. Pri uvedbi (1980) so subvencionirali alternative za proizvodnjo mleka v hribovskem območju. Instrumenti za to so dodatni kontingenti in vzrejne pogodbe. Za proizvajalce v hribovskem območju je bila to vzpodbuda, da se zopet v večji meri pričnejo ukvarjati z vzrejo, predvsem tam, kjer na kraju samem ni bilo možnosti za ekonomično predelavo mleka. Z ukrepom dodatnih kontingentov so proizvajalci v dolinskih območjih odobrili za eno mlečno leto dodatne kontingente, če so dokupili živali iz hribovskega območja.</p>			

13. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo - Dopolnjevanje kmetijstva in gozdarstva

19. Ali pospešujete sonaravno gospodarjenje z gozdovi kot dodatni vir dohodka na kmetijah ter kot dopolnilno dejavnost zaposlenih v kmetijstvu?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<p>Država skuša po možnosti uskladiti številne različne zahteve glede rabe in sočasno upoštevati gozd kot ekosistem. Podpira ohranitev in rabo gozda, divje živali in obrambo pred naravnimi nevarnostmi. Nacionalna in regionalna težišča za ohranitev biotske raznovrstnosti v gozdu so opredeljena in priznana. Politika biotske raznovrstnosti uporablja tri orodja: sonaravno gojitev gozdov, namenske ukrepe za ohranitev in spodbujanje raznovrstnosti vrst in naravni razvoj v naravnih gozdnih rezervatih.</p>			

20. Ali upoštevate varovalne, uporabne, rekreacijske ter ekološke in biogenetske funkcije gozda v razmerju do kmetijskih zemljišč ob upoštevanju posebnosti kraja in skladnosti s krajino?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako?

- Po švicarskem Zakonu o gozdu so varovalne, uporabne in rekreacijske funkcije navedene že v členu o namenu. Izvajanje poteka tako, da vedno ena funkcija glede na lokacijo in zahteve v zvezi z gozdom na nekem kraju prevladuje, na nekem drugem kraju je to zopet druga funkcija. Država skrbi za uravnovešeno razmerje med temi tremi funkcijami.
- Težišče gozdne politike države je zagotoviti stabilnost varovalnih gozdov in ohranitev biotske raznovrstnosti.

21. Ali tako uravnate pašništvo in stalež divjadi z ustreznimi predpisi, da ne prihaja do nesprejemljive škode v gozdu in na kmetijskih zemljiščih?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako? Navedite ustrezne predpise.

Splošno:

- Nepašne površine so predvsem: gozdovi, z izjemo tradicionalnih oblik pašnikov v gozdovih, kot so t.i. gozdni pašniki v Juri ali manj strmih macesnovih gozdovih v znotrajalpskih regijah, ki nimajo varovalne funkcije in niso ogroženi zaradi erozije.
- Načelno veljajo za pašništvo (območja poletne paše) določila in pogoji v skladu z Uredbo o premiji za poletno pašo. Pri okoljskih problemih je potrebno pripraviti posebne načrte gospodarjenja, ki zagotavljajo trajnostno gospodarjenje.
- 2. odst. 27. člena Zakona o gozdu: Kantoni urejajo stalež divjadi tako, da je zagotovljena ohranitev gozda, predvsem njegovo naravno pomlajevanje z lokaciji primernimi drevesnimi vrstami brez varovalnih ukrepov. Kjer to ni možno, sprejmejo ukrepe za preprečevanje poškodb gozdov.

14. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Dodatni viri dohodka

22. Ali spodbujate ustvarjanje in razvoj dodatnih virov zaslužka na hribovskih območjih, predvsem na pobudo in v dobro tamkajšnjega prebivalstva, posebej na področjih, povezanih s kmetijstvom, kot so gozdarstvo, turizem in obrt, da bi ohranili kmetije kot nosilce osnovne, dopolnilne ali postranske gospodarske dejavnosti v skladu z varovanjem naravne in kulturne krajine?			
Da	☒	Ne	☐
Navedite podrobnosti in morebitne primere spodbujanja.			
<ul style="list-style-type: none"> Možnosti dodatnega in postranskega zaslužka za kmetijske obrate so pomembne, saj se jim s tem omogoča ustvarjanje dodatne vrednosti za zagotovitev njihovega dohodka. Zato se z investicijskimi krediti podpira ustvarjanje dodatnih možnosti zaslužka na področju kmetijstva ali na področju, ki je s kmetijstvom povezano. Posojila naj bi se odobraval npr. za uvedbo novega kmetijskega področja v proizvodni niši ali za razvijanje dejavnosti, ki jih je možno smotrno kombinirati z delom na kmetiji. Tako se npr. podpirajo adaptacije in razširitve obstoječih stavb na kmetiji, potrebne za "kmečki turizem", ter naprave in gradbene adaptacije za obrtniško predelavo surovin iz regije in popravilo kmetijskih strojev. Številne kmetijske šole ponujajo poleg svojih rednih šolskih programov in programov dodatnega usposabljanja posebne tečaje, ki kmetice in kmete usposabljujejo, da lahko opravljajo druge, kmetijstvu sorodne dejavnosti in tako generirajo dodatni dohodek. Kot primer navajamo tečaje: Les in gozd, Turizem, Obrt in kultura, Gradnja in kmetijska tehnika, Šole na kmetiji itd.			

15. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Izboljšanje življenjskih in delovnih razmer

23. Katere izmed naslednjih ukrepov ste sprejeli, da bi izboljšali razmere zaposlenih v kmetijstvu in gozdarstvu na hribovitih območjih in povezali njihove življenjske in delovne razmere z gospodarskim in družbenim razvojem na drugih območjih in predelih alpskega prostora?	
Izboljšanje prometnih povezav.	☒
Gradnja in obnova stanovanjskih in gospodarskih poslopij.	☒
Nabava in vzdrževanje tehničnih naprav in strojev.	☒
Drugi	☐

Navedite podrobnosti sprejetih ukrepov.

Prometne povezave:

Tu gre predvsem za prometno povezanost kmetij (ceste, poti, žičnice), ki se subvencionira (primerjajte 5. vprašanje). Od leta 2004 se odobravajo tudi za obnovo izboljšav tal pavšalni zneski (npr. nove vrhnje cestne plasti, popravila itd.).

Stanovanjski in gospodarski objekti:

Odobravajo se nepovratna sredstva ter brezobrestni (povračljivi) investicijski krediti v skladu s Kmetijskim zakonom. Za stanovanjske objekte nekmečkih družin je možno uporabiti tudi druge oblike finančne pomoči (Zvezni zakon o izboljšanju stanovanjskih razmer v hribovskih območjih ter Zvezni zakon o subvencioniranju stanovanjske gradnje in lastnine).

Nakup in obnova tehničnih naprav in strojev:

Z investicijskimi krediti se podpirajo *skupni* objekti in naprave za predelavo, skladiščenje in prodajo regionalnih kmetijskih proizvodov, kot so mlekarske naprave, objekti za prodajo domačih in klavnih živali, sušilnice, hladilnice in skladiščni prostori ter nakup strojev in vozil.

16. člen Protokola Hribovsko kmetijstvo – Dopolnilni ukrepi

24. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?

Da

x

Ne

Če je odgovor da, katere?

Na temelju Zveznega zakona z dne 20. junija 1952 o družinskih dodatkih v kmetijstvu (Zvezni zakon, družinski dodatek v kmetijstvu) dobijo zaposleni na kmetijah in samozaposleni kmetje družinske dodatke. Že od leta 1944 se, na temelju Zakona o finančni pomoči, delojemalcem v kmetijstvu in majhnim kmetom v hribovskem območju izplačujejo družinski dodatki. Delojemalci v kmetijstvu dobijo družinski dodatek v obliki dodatka za gospodinjstvo in otroškega dodatka. Majhni kmetje dobijo samo otroški dodatek. Pravico do otroškega dodatka imajo tudi samozaposleni planšarji in kmetje, ki opravljajo delo na kmetiji kot dopolnilno dejavnost. Že od vsega začetka pa je bila pravica do dodatka za samozaposlene kmete vezana na dohodkovno mejo.

Težave pri izvajanju Protokola Hribovsko kmetijstvo

25. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, kakšne?			
Še ni ratificiran.			

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

26. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!	
<ul style="list-style-type: none"> • Kmetijsko-politični ukrepi se tekoče vrednotijo. Temu koristijo zaenkrat sektorske raziskave v švicarskih raziskovalnih ustanovah. • Informacijski sistem ARAMIS vsebuje informacije o raziskovalnih, razvojnih in evalvacijskih projektih švicarske zvezne uprave. Zainteresiranim naj bi dajal informacije o raziskovalnih projektih, ki jih država financira oziroma izvaja, izboljšal naj bi usklajevanje in vzpostavil transparentnost. http://www.aramis.admin.ch	

Prostor za morebitne dodatne opombe:

Zvezni urad za kmetijstvo pripravlja vsako leto kmetijsko poročilo. V tem poročilu je potrebno prikazati kmetijsko politiko in dosežke kmetijstva z vidika trajnosti. Oceniti je potrebno predvsem gospodarske, okoljske in socialne učinke kmetijsko-političnih ukrepov. Pri tem se daje hribovskemu območju zelo dosti prostora. (<http://www.blw.admin.ch/agrarberichte>)

E. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju gorskega gozda (Protokol z dne 27.2.1996)

1. člen Protokola Gorski gozd – Cilji

1. Ali skrbite z naslednjimi ukrepi za udejanjanje cilja, da se gorski gozd kot sonaravni življenjski prostor ohrani, po potrebi razvije ali poveča in da se izboljša njegova stabilnost?	Da	Ne
Gozdove pomlajujete naravno.	x	
Prizadevate si za dobro strukturirano, stopničasto zgradbo sestojev z rastišču primernimi drevesnimi vrstami.	x	
Uporabljate semena in sadike domorodnih gozdnih vrst.	x	
Preprečujete erozijo in zbitje tal z neškodljivimi načini sečnje in spravila lesa.	x	
Prostor za morebitne dodatne opombe:		

2. člen Protokola Gorski gozd – Upoštevanje ciljev v politiki na drugih področjih

2. Ali upoštevate naslednje cilje/obveznosti Protokola Gorski gozd v svojih politikah na drugih področjih?	Da	Ne
Obremenitve zraka s škodljivimi snovmi je potrebno postopno zmanjšati na mero, ki ni škodljiva za gozdne ekosisteme. To velja tudi za obremenitve zraka s škodljivimi snovmi, ki prihajajo čez meje.		x
Stalež parkljaste divjadi je potrebno omejiti na mero, ki brez posebnih varovalnih ukrepov omogoča naravno pomlajevanje rastišču primernih gorskih gozdov.	x (delno)	
Za mejna območja pogodbenice medsebojno usklajujejo ukrepe za uravnavanje staleža divjadi.	x (delno)	
Da bi bila ponovno vzpostavljena naravna selekcija pri staležu parkljaste divjadi ter v interesu varstva okolja se spodbuja ponovna naselitev plenilcev v skladu s celotnimi potrebami območja.	x	

Ohranitev gorskega gozda, ki je sposoben opravljati svojo vlogo, ima prednost pred gozdno pašo. Gozdno pašo je potrebno zato tako omejiti ali po potrebi v celoti odpraviti, da se omogoči pomlajevanje gozdov, ki ustrezajo rastišču, preprečujejo poškodbe tal in predvsem ohrani varovalna vloga gozda.	x	
Raba gorskega gozda za sprostitev in oddih se usmerja in po potrebi tako omeji, da ne ogroža ohranjanja in pomlajevanja gorskih gozdov. Pri tem je potrebno upoštevati potrebe gozdnih ekosistemov.	x	
Zaradi pomena trajne rabe lesa za narodno gospodarstvo in nego gozdov pogodbenice spodbujajo večjo uporabo lesa iz gozdov, s katerimi se trajnostno gospodari.	x	
Skrbeti je potrebno za zmanjševanje nevarnosti gozdnih požarov s primernimi preventivnimi ukrepi in učinkovitim bojem proti požarom.	x	
Ker sonaravno in v izpolnjevanje vseh gozdnih funkcij usmerjeno gojenje gozdov ni možno brez strokovno usposobljenega osebja, je potrebno poskrbeti za zadostno število strokovnega osebja.	x	
Prostor za morebitne dodatne opombe:		

4. člen Protokola Gorski gozd – Mednarodno sodelovanje

3. Katere izmed naslednjih dejavnosti zasledujete pri mednarodnem sodelovanju? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)		
Skupno vrednotenje razvoja gozdarske politike.		
Medsebojni posveti pred pomembnimi odločitvami za izvajanje tega protokola.		
Čezmejno sodelovanje vseh pristojnih oblasti, posebej regionalnih uprav in lokalnih skupnosti, za zagotavljanje uresničevanja ciljev tega protokola.		
Spodbujanje mednarodnega sodelovanja med raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami.	x	
Spodbujanje mednarodnega sodelovanja med gozdarskimi in okoljevarstvenimi organizacijami.	x	
Spodbujanje skupnih pobud.	x	

Spodbujanje mednarodnega sodelovanja med občili.	
Spodbujanje izmenjave znanja in izkušenj.	x

4. Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolj opisuje (opisujejo) sodelovanje.	
Bilateralni sporazumi	
Multilateralni sporazumi	
Finančna pomoč	
Dodatno izobraževanje/usposabljanje	
Skupni projekti	x
Druge oblike	
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.	
Pojasnite, katera oblika (oblike) sodelovanja najbolj deluje (delujejo) in zakaj.	

5. člen Protokola Gorski gozd – Podlage za načrtovanje

5. Ali ste izdelali podlage za načrtovanje, ki so potrebne za uresničevanje ciljev, navedenih v tem protokolu?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, ali te zajemajo tudi raziskavo gozdnih funkcij s posebnim upoštevanjem varovalne funkcije ter zadostno poznavanje gozdnih rastišč?			
Da	x	Ne	
Katere službe so/so bile za to pristojne?			
Direkcija za gozdarstvo v Zveznem uradu za okolje, gozd in krajino ter kantonalne gozdarske			

službe.

6. člen Protokola Gorski gozd – Varovalna funkcija gorskega gozda

6. Ali priznavate varovalnemu učinku gorskih gozdov, ki v veliki meri varujejo svoje lastno rastišče in predvsem naselja, prometno infrastrukturo, kmetijske površine ipd., prednostni položaj?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

Če je odgovor da, ali je ravnanje s temi gozdovi usmerjeno k varovalnemu cilju?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

7. Ali ohranjate gorske gozdove, ki v veliki meri varujejo svoje lastno rastišče in predvsem naselja, prometno infrastrukturo, kmetijske površine ipd., tam, kjer so?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

8. Ali v gorskih gozdovih v alpskem prostoru vaše dežele izvajate projekte za nego in izboljšanje varovalnih gozdov?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

Če je odgovor da, kakšne?

Zvezni urad za okolje, gozd in krajino, oddelek Direkcije za gozdarstvo, subvencionira tako imenovane gozdno gojitvene projekte.

9. Ali v okviru projektov za nego oziroma izboljšanje varovalnih gozdov strokovno načrtujete in izvajate ukrepe, ki so potrebni za ohranitev gorskih gozdov, ki v veliki meri varujejo svoje lastno rastišče in predvsem naselja, prometno infrastrukturo, kmetijske površine ipd.?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

Če je odgovor da, ali pri projektih za nego in izboljšanje varovalnih gozdov upoštevate cilje varstva narave in urejanja krajine?

Da	☒	Ne	
----	-------------------------------------	----	--

7. člen Protokola Gorski gozd – Gospodarska funkcija gorskega gozda

10. Ali si v gorskih gozdovih, v katerih prevladuje gospodarska funkcija in kjer to zahtevajo regionalne gospodarske razmere, prizadevate, da bi se gospodarjenje z gorskim gozdom lahko razvilo kot vir zaposlitve in dohodka za lokalno prebivalstvo?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<ul style="list-style-type: none"> • V gorskih gozdovih v Švici prevladuje praviloma varovalna funkcija. • S posameznimi pilotnimi projekti podpiramo ustvarjanje okvirnih pogojev za izboljšanje položaja pri dohodkih.			

11. Ali pomlajujete gorske gozdove z rastišču primernimi drevesnimi vrstami?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite podrobnosti.			
<p>V projektu Zveznega urada za okolje, gozd in krajino (BAFU) „Trajnostni razvoj v varovalnem gozdu“ (2005) je za vsak tip rastiča opredeljena rastišču primerna sestava drevesnih vrst.</p>			

12. Ali pri gospodarskem izkoriščanju gorskih gozdov izvajate to z negovalnim gospodarjenjem, ki varuje tla in gozdne sestoje?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite podrobnosti.			
<p>To je prvi pogoj za pridobitev državnih subvencij.</p>			

8. člen Protokola Gorski gozd – Družbene in ekološke funkcije gorskega gozda

13. Ali ste sprejeli ukrepe za zagotavljanje pomembnih socialnih in okoljskih funkcij gorskega gozda, kot so zagotavljanje njegovega vplivanja na vodne vire, na podnebno ravnovesje, na varstvo zraka in na varstvo pred hrupom?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, kakšne?			

14. Ali sprejemate ukrepe za zagotavljanje biotske raznovrstnosti gorskega gozda?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, kakšne?			

15. Ali sprejemate ukrepe za zagotavljanje rabe gozda za sprostitev in doživljanje narave?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, kakšne?			

9. člen Protokola Gorski gozd – Odpiranje gozda

16. Ali sprejemate za preprečevanje škod, za sonaravno gospodarjenje in nego ukrepe za odpiranje gozda, ki jih skrbno načrtujete in izvajate, in ki upoštevajo zahteve varstva narave in krajine?			
Da	x	Ne	

10. člen Protokola Gorski gozd – Naravni gozdni rezervati

17. Ali ste določili naravne gozdne rezervate v zadostnem obsegu in številu ter z njimi ravnali tako, da lahko zagotovijo naravno dinamiko in raziskovanje, in ste v njih načelno ustavili vsako rabo ali jo prilagodili cilju rezervata?			
Da	x (delno)	Ne	x
Če je odgovor da, koliko naravnih gozdnih rezervatov ste določili v alpskem prostoru vaše dežele in kako velik je njihov delež v celotni gozdni površini?			

Prostor za morebitne dodatne opombe:
Označevanje naravnih gozdnih rezervatov je še v teku; število označenih in zavarovanih rezervatov še ni zadostno.

18. Če ste določili naravne gozdne rezervate, ali so v njih zastopani po možnosti vsi ekosistemi gorskega gozda?			
Da		Ne	x

19. Ali zagotavljate potrebno varovalno funkcijo gozdnega sestoja naravnih gozdnih rezervatov?			
Da	x	Ne	

20. Ali določate naravne gozdne rezervate v zasebnem gozdu načelno v skladu z dolgoročno učinkovitim dogovorjenim varstvom narave?			
Da	x	Ne	

21. Ali sodelujete in ali ste pri načrtovanju in določanju čezmejnih naravnih gozdnih rezervatov sodelovali z drugimi pogodbenicami, kolikor je bilo to potrebno?			
---	--	--	--

Da	x	Ne	
----	---	----	--

11. člen Protokola Gorski gozd – Spodbude in nadomestila

22. Ali zadostno spodbujate gospodarjenje z gozdovi – še posebej ukrepe, navedene v 6. do 10. členu Protokola Gorski gozd - ob upoštevanju oteženih gospodarskih razmer v alpskem prostoru in glede na storitve, ki se opravljajo pri gospodarjenju z gorskimi gozdovi?

Da		Ne	x
----	--	----	---

Če je odgovor da, navedite podrobnosti (pogoji za subvencije, vrsta subvencij, uporabljena finančna sredstva itd.)

Subvencijska sredstva države so do leta 2003 zadostovala, od takrat pa so se zaradi splošnega varčevanja znižala za skoraj 20%, kar vodi do težav.

23. Ali imajo lastniki gozda pravico do primerne in storitvi ustreznega nadomestila, če se v okviru gospodarjenja z gorskimi gozdovi zahtevajo storitve, ki presegajo obstoječe s pravnimi predpisi predvidene obveznosti, in katerih nujnost je utemeljena v projektih?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

38. člen Zakona o gozdu.

24. Ali ste ustvarili potreben instrumentarij za financiranje ukrepov za spodbude in nadomestila?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, ali upoštevate pri financiranju poleg narodnogospodarskih prednosti za celotno prebivalstvo tudi interese posameznika?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, navedite vzpostavljen instrumentarij za financiranje ukrepov za spodbude in nadomestila.

subvencije

12. člen Protokola Gorski gozd – Dopolnilni ukrepi

25. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?

Da		Ne	x
----	--	----	---

Če je odgovor da, katere?

Težave pri izvajanju Protokola Gorski gozd

26. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?

Da		Ne	x
----	--	----	---

Če je odgovor da, kakšne?

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

27. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!

Ukrepi so učinkoviti. Če pa je bilo dejansko možno vse „potrebne površine“ izboljšati, je seveda vprašljivo. Trenutno še nimamo celostnega pregleda na nacionalni ravni. Zvezni urad za okolje, gozd in krajino (BAFU) pa s projektom „SilvaProtect-CH“ pripravlja osnovo za takšen pregled.

Prostor za morebitne opombe:

F. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju turizma (Protokol z dne 16.10.1998)

2. člen Protokola Turizem – Mednarodno sodelovanje

1. Ali si prizadevate za okrepljeno mednarodno sodelovanje med posameznimi pristojnimi institucijami, katerega cilj je povečanje veljave mejnih območij z usklajevanjem turističnih in prostočasnih dejavnosti, ki so sprejemljive za okolje?			
Da		Ne	x
Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolj opisuje (opisujejo) sodelovanje.			
Bilateralni sporazumi			
Multilateralni sporazumi			
Finančna pomoč			
Dodatno izobraževanje/usposabljanje			
Skupni projekti			
Druge oblike			
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.			
Pojasnite, katera oblika (katere oblike) sodelovanja najbolj deluje (delujejo) in zakaj.			

5. člen Protokola Turizem – Obvladovanje ponudbe

2. Ali ste razvili smernice, razvojne programe, sektorske načrte za trajnosten turistični razvoj v skladu s cilji protokola?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, ali ste jih že udejanjili?			
Da	x	Ne	

Ali sta razvoj in udejanjanje potekala na za to najprimernejši ravni?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, ali smernice, razvojni programi in sektorski načrti omogočajo presojo in primerjavo prednosti in slabosti načrtovanega razvoja z naslednjih vidikov?			
Z vidika družbenogospodarskih posledic za tamkajšnje prebivalstvo.			x
Z vidika posledic za tla, vodo, zrak, naravno ravnovesje in krajino ob upoštevanju posebnih ekoloških danosti, naravnih virov in meja sprejemljivosti ekosistemov.			x
Z vidika posledic za javne finance.			x

3. Ali ste za celotno območje pripravili načrte, ki zagotavljajo trajnostni regionalni razvoj ob upoštevanju vseh zahtev glede rabe (turizem, promet, kmetijstvo in gozdarstvo, poselitveni prostor)?			
Da	x	Ne	

4. Ali izvajate pri načrtovanju in urejanju površin za turistično rabo presoje vplivov na okolje?			
Da	x	Ne	
Ali obstajajo za to pravni predpisi?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kateri?			
<p>Za komunalno opremljanje novih smučišč in območij posebnih topografskih značilnosti ter za velike turistične projekte obstaja obveznost izvedbe presoje vplivov na okolje.</p>			

5. Če ste razvili smernice za trajnosten razvoj turističnih destinacij, pojasnite katere.			
<p>Turistični deli so v regionalnih prostorskih razvojnih načrtih, razvojnih smernicah in lokalnih načrtih rabe.</p>			

6. Ali ste lokalno prebivalstvo vključili v razvoj smernic?			
Da	x	Ne	

7. Če ste razvili smernice, razvojne programe in sektorske načrte, ali vsebujejo naslednje? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)	
Razvoj konceptov in ponudb za sonaraven turizem.	x
Izdaja certifikatov in okoljskih znakov za turistične ponudbe.	x
Spodbujanje in uvajanje sistemov za okoljski menedžment.	x
Drugo	
Če ste naredili križec pri eni ali več navedenih možnosti, navedite podrobnosti.	
<ul style="list-style-type: none"> • Spodbujanje sonaravnega turizma (Innotour). • Švicarski znak kakovosti turističnih zvez. 	

6. člen Protokola Turizem – Usmeritve turizma

8. Ali pri razvoju turizma upoštevate načela varstva okolja in ohranjanja krajine?			
Da	x	Ne	

9. Ali spodbujate turistične projekte, ki varujejo krajino in so sprejemljivi za okolje?			
Da	x	Ne	

10. Ali s politiko krepite konkurenčno sposobnost sonaravnega turizma v alpskem prostoru?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
S pospeševanjem turizma (Schweiz Tourismus, Švicarska družba za hotelske kredite, Innotour, Regio Plus).			

11. Ali dajete prednost ukrepom, ki spodbujajo inovacije in uvajanje novih oblik ponudbe?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, katerim? Navedite tudi primere.			

12. Ali si na območjih z močnim turističnim prometom prizadevate za uravnoveženost med intenzivnimi in ekstenzivnimi oblikami turizma?			
Da	x	Ne	

13. Ali upoštevate pri ukrepih, ki jih je potrebno spodbujati in ki jih spodbujate, naslednje vidike?	Da	Ne
Pri intenzivnem turizmu: prilagoditev obstoječih turističnih objektov in njihove opreme ekološkim zahtevam.	x	
Pri intenzivnem turizmu: razvoj novih objektov v skladu s cilji protokola.	x	
Pri ekstenzivnem turizmu: ohranjanje ali razvoj sonaravne in za okolje sprejemljive turistične ponudbe.	x	
Pri ekstenzivnem turizmu: dviganje vrednosti naravne in kulturne dediščine turističnih območij.	x	

7. člen Protokola Turizem – Pospješevanje kakovosti

14. Ali je politika vaše dežele stalno in dosledno usmerjena v kakovostno turistično ponudbo v celotnem alpskem prostoru in ali upošteva zlasti ekološke zahteve?			
Da	x	Ne	

15. Ali spodbujate izmenjavo izkušenj z drugimi pogodbenicami in izvajanje skupnih programov za izboljšanje kakovosti predvsem na naslednjih področjih?	Da	Ne
Vključitev turističnih objektov in naprav v krajino in naravno okolje.		x
Urbanizem, arhitektura (novogradnje in prenova vasi).		x

Nastanitveni objekti in ponudbe turističnih storitev.		x
Uvajanje novih oblik turistične ponudbe v alpskem prostoru z večjim poudarkom na kulturnih prireditvah na posameznih območjih.		x
Navedite primere za področja, pri katerih ste odgovorili pritrdilno.		

8. člen Protokola Turizem – Usmerjanje turističnih tokov

16. Ali sprejemate ukrepe za usmerjanje turističnih tokov v zavarovanih območjih?			
Da	x	Ne	

17. Ali sprejemate ukrepe za usmerjanje turističnih tokov zunaj zavarovanih območij?			
Da	x	Ne	

9. člen Protokola Turizem – Omejitve razvoja zaradi naravnega okolja

18. Ali usklajujete razvoj turizma s posebnostmi okolja in razpoložljivimi viri kraja in regije?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
Z omejevalnimi ukrepi instrumentov politike urejanja prostora v primeru turističnih razvojnih projektov.			

19. Ali projekte, ki bi lahko znatno vplivali na okolje, predhodno ovrednotite?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, ali upoštevate rezultate tega ovrednotenja pri odločanju?			
Da	x	Ne	

10. člen Protokola Turizem – Območja miru

20. Ali ste določili območja miru, na katerih se odpovedujejo urejanju prostora v turistične namene?			
Da	☒	Ne	
	urejeno v kantonalnih prostorskih razvojnih načrtih		

11. člen Protokola Turizem – Politika razvoja nastanitvenih zmogljivosti

21. Ali pri politiki razvoja nastanitvenih zmogljivosti z naslednjimi ukrepi upoštevate omejenost razpoložljivega prostora?	Da	Ne
Dajanje prednosti komercialnim nastanitvenim enotam.	☒	
Obnova in uporaba obstoječih objektov.	☒	
Posodabljanje in izboljšanje kakovosti obstoječih nastanitvenih zmogljivosti.	☒	

12. člen Protokola Turizem - Žičnice

22. Ali zagotavljate, da se pri izdajanju novih dovoljenj za žičnice upoštevajo tudi ekološke in krajinske zahteve?			
Da	☒	Ne	
Če je odgovor da, s katerimi instrumenti oziroma pravnimi predpisi?			
Z novim Zakonom o žičnicah in z Uredbo o podeljevanju koncesij za žičnice.			

23. Ali predvidevajo nova obratovalna dovoljenja in koncesije za žičnice umik (razstavitev in odstranitev) starih naprav?			
Da	☒	Ne	

24. Ali predvidevajo nova obratovalna dovoljenja in koncesije za žičnice zasaditev sproščenih površin predvsem z domorodnimi rastlinskimi vrstami?			
--	--	--	--

Da	x	Ne	
----	---	----	--

13. člen Protokola Turizem – Promet in prevoz turistov

25. Ali ste v obdobju poročanja spodbujali ukrepe, katerih cilj je omejevanje prometa z motornimi vozili v turističnih krajih?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, katere?			
Z lokalnimi ukrepi, kot npr. letovišča brez avtomobilov (Zermatt, Saas Fee), vzpostavitev con za pešce.			

26. Ali ste omejili individualen promet z motornimi vozili?			
Da	x	Ne	

27. Ali podpirate zasebne ali javne pobude za boljšo dostopnost turističnih krajev in središč z javnimi prevoznimi sredstvi in spodbujate turiste k uporabi takega prevoza?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
Npr. Verbier (zone de rencontre - opredeljena cona, kjer imajo pešci prednost, za avtomobile pa je hitrost omejena na 20 km/h), brezplačni lokalni avtobusi itd.			

14. člen Protokola Turizem – Posebne tehnike urejanja površin

28. Ali potekajo gradnja, vzdrževanje in obratovanje smučišč tako, da se čim bolj varuje krajina?			
Da	x	Ne	
Ali pri tem upoštevate naravno ravnovesje in občutljivost biotopov?			
Da	x	Ne	

29. Ali je dovoljena uporaba naprav za zasneževanje?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, pod kakšnimi pogoji izdajate dovoljenja za uporabo naprav za zasneževanje in kateri pravni predpisi urejajo njihovo uporabo? Pojasnite predvsem, kako ugotavljate primernost vodnih in ekoloških razmer za uporabo naprav za zasneževanje.			
Ureja se na ravni kantonov, država ni pristojna.			

30. Ali omejujete spreminjanje terena?			
Da	x	Ne	

31. Ali se preurejene površine zazelenijo predvsem z domorodnimi rastlinskimi vrstami?			
Da	x	Ne	

15. člen Protokola Turizem – Športne dejavnosti

32. Ali ste sprejeli ukrepe za usmerjanje športnih dejavnosti na prostem?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
Izobraževalni program za voditelje pohodništva.			

33. Ali obstajajo omejitve za motorizirane športe?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšne?			
Prepoved za motorne sani, ultralahka letala, omejitve za motoriziran vodni šport.			

16. člen Protokola Turizem – Dovoz z zračnimi plovili

34. Ali je dovoljeno izkrcanje iz zrakoplovov v športne namene zunaj letališč?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, pod kakšnimi pogoji? Navedite predvsem kraje in krajevne danosti, kjer je to dovoljeno ter obseg, v katerem je to dovoljeno. Navedite tudi predpise, ki urejajo izkrcanje iz zrakoplovov v športne namene zunaj letališč.			
8. člen Letalskega zakona:			
¹ Zrakoplovi lahko, s pridržkom izjem, ki jih določi Zvezni svet, odletijo in pristajajo samo na letališčih.			
² Za pristajanje zrakoplovov na motorni pogon zunaj letališč je potrebno dovoljenje, ki se dodeljuje za posamezen primer ali za določen čas.			
³ Pristajanje zunaj letališč v gorovju za šolanje ali za vadbo ter prevoz oseb v turistične namene je možno samo na pristajališčih, ki jih označi švicarski departma za okolje, promet, energijo in zveze v dogovoru s švicarskim departmajem za obrambo, zaščito prebivalstva in šport ter pristojnimi kantonalnimi organi.			
⁴ Število takšnih pristajališč je potrebno omejiti; potrebno je določiti območja miru.			
⁵ Švicarski departma za okolje, promet, energijo in zveze lahko v dogovoru s pristojnimi organi kantona in občine pri pomembnih razlogih za kratek čas odobri izjeme od predpisov v 3. odstavku.			
⁶ Zvezni svet sprejme posebne predpise o pristajanju zunaj letališč v gorah za dodatno usposabljanje oseb, ki so zaposleni pri švicarskih reševalnih organizacijah.			
54. člen Uredbe o letalski infrastrukturi:			
¹ Pristajališča nad 1.100 m n.m., ki se uporabljajo za šolanje, vadbo in v športne namene ali za prevoz oseb v turistične namene, mora departma za okolje, promet, energijo in zveze v dogovoru z departmajem za obrambo, zaščito prebivalstva in šport ter pristojnimi kantonalnimi organi označiti kot gorska pristajališča.			
² Pred označitvijo pa je potrebno zaslišati švicarsko komisijo za varstvo narave in domovine, švicarsko planinsko društvo in zainteresirana društva v letoviških krajih.			
³ Označilo se bo največ 48 gorskih pristajališč. V to so všteta pristajališča nad 1.100 m n.m., ki so bila odobrena po pričetku veljave te uredbe, če ne služijo izključno dovozu in odvozu.			
Ta člen za varstvo Alp ne izključuje izkrcanja padalcev ter izkrcanja iz zrakoplovov na			

švicarskih gorskih pristajališčih.

Gorska pristajališča veljajo po definiciji Zveznega sveta v okviru Alpske konvencije za letališča.

Mandat za preverjanje:

Pri pripravi sektorskega načrta za letalsko infrastrukturo se je v zvezi z gorskimi pristajališči postavilo vprašanje, kako je možno reševati konflikte z naravovarstvenimi in rekreacijskimi območji. Zvezni svet je zato naročil zveznemu uradu za civilno letalstvo, da na splošno preveri omrežje gorskih pristajališč v okviru sektorskega načrta za letalsko infrastrukturo. Kjer konfliktov z restriktivno rabo ni moč odstraniti, je potrebno obstoječa gorska pristajališča nadomestiti s primernejšimi lokacijami. Na splošno je potrebno preveriti tudi načelno vprašanje, ali in v kakšnem obsegu naj bo tudi vnaprej heliskiing dovoljen. Nadaljnji ukrep, ki je tesno povezan s tem naročilom, izhaja iz švicarske krajinske zasnove, po kateri je potrebno v sektorskem načrtu za letalsko infrastrukturo posamezna visokogorska območja, ki so posebej primerna za miren počitek, opredeliti kot območja miru.

17. člen Protokola Turizem – Razvoj gospodarsko manj razvitih območij

35. Ali ste proučili in razvili rešitve, ki omogočajo uravnovešen razvoj gospodarsko manj razvitih območij?

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Če je odgovor da, katere?

Z regionalno in turistično politiko ter njunimi instrumenti.

18. člen Protokola Turizem – Razporejanje počitnic

36. Ali ste sprejeli ukrepe za izboljšanje prostorske in časovne razporeditve turističnega povpraševanja na turističnih območjih?

Da	☐	Ne	☒
----	--------------------------	----	-------------------------------------

Če je odgovor da, ali ste to dosegli v okviru meddržavnega sodelovanja?

Da	☐	Ne	☐
----	--------------------------	----	--------------------------

37. Če ste sprejeli ukrepe za izboljšanje prostorske in časovne razporeditve turističnega povpraševanja, za kakšne ukrepe je šlo pri tem?

19. člen Protokola Turizem – Spodbujanje inovacij

38. Ste razvili primerne spodbude za uresničevanje usmeritev tega protokola?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kakšne? Navedite tudi primere.

Nacionalni in kantonalni pravni predpisi na področju prostorskega načrtovanja.

39. Kakšne inovacije je spodbudilo udejanjanje Protokola Turizem?

Do sedaj nobenih, ker se še ne udejanja.

20. člen Protokola Turizem – Sodelovanje med turizmom, kmetijstvom, gozdarstvom in obrtjo

40. Ali spodbujate sodelovanje med turizmom, kmetijstvom, gozdarstvom in obrtjo?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Ali spodbujate pri tem predvsem povezave dejavnosti, ki ustvarjajo delovna mesta v smislu trajnostnega razvoja?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če vaša dežela spodbuja sodelovanje med turizmom, kmetijstvom, gozdarstvom in obrtjo, pojasnite, kako.

Z medsektorsko regionalno politiko in pospeševanjem turizma.

21. člen Protokola Turizem – Dopolnilni ukrepi

41. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?

Da		Ne	x
----	--	----	---

Če je odgovor da, katere?

Težave pri izvajanju Protokola Turizem

42. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?

Da		Ne	
----	--	----	--

Če je odgovor da, kakšne?

Protokol Turizem v Švici še ni ratificiran.

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

43. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!

Ni odgovora, saj Protokol ni ratificiran.

Prostor za morebitne dodatne opombe:

G. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju prometa (Protokol z dne 31.10.2000)

7. člen Protokola Promet – Splošna prometnopolitična strategija

1. Ali udejanjate racionalno in varno odvijanje prometa v prometnem omrežju, ki je čezmejno med seboj usklajeno?			
Da	X	Ne	

2. Ali v čezmejno med seboj usklajenem prometnem omrežju udejanjate naslednje ukrepe?	Da	Ne
Med seboj usklajujete nosilce prometa, prometna sredstva in zvrsti prometa ter dajete prednost intermodalnosti.	x	
Obstoječe prometne sisteme in infrastrukture v alpskem prostoru čim boljše izkoriščate, med drugim tudi z uporabo telematike.	x	
Povzročitelju zaračunavate eksterne stroške in stroške infrastrukture, diferencirane po obremenitvah.	x	
Z ukrepi urejanja prostora in s strukturnimi ukrepi vplivate na promet v korist preusmeritve prevoznih storitev v potniškem in tovornem prometu na okolju prijaznejša prometna sredstva in dajete prednost intermodalnim prevoznim sistemom.	x	
Evidentirate in izkoriščate potencialne za zmanjšanje prometa.	x	

3. Ali sprejemate, če je to potrebno, po najboljših močeh naslednje ukrepe?	Da	Ne
Zavarovanje prometnih poti pred naravnimi nevarnostmi	x	
Ukrepi za zaščito ljudi in okolja v območjih s posebnimi obremenitvami iz prometa	x	
Postopno zmanjševanje emisije škodljivih snovi in hrupa vseh nosilcev prometa tudi na osnovi najboljše razpoložljive tehnologije	x	
Povečanje prometne varnosti	x	

8. člen Protokola Promet – Postopek za evalvacijo projektov in za meddržavno konzultacijo

4. Ali pri velikih novogradnjah in pomembnih spremembah ali rekonstrukcijah obstoječih prometnih infrastruktur opravljate naslednje presoje/analize?		Da	Ne
Presoje smotrnosti		x	
Presoje vplivov na okolje		x	
Analize tveganj		x	
Druge presoje			x
Če ste naredili križec pri odgovoru „druge presoje“, navedite vrsto teh presoj.			
Če je bil zgoraj odgovor da: Ali upoštevate rezultate opravljenih presoj/analiz v pogledu ciljev tega protokola?			
Da	x	Ne	

5. Ali usklajujete in koncentrirate projekte za prometne infrastrukture v alpskem prostoru z drugimi pogodbenicami?			
Da	x	Ne	

6. Ali opravljate pri projektih, ki imajo pomemben čezmejni vpliv, pred izvajanjem projekta in najpozneje po predložitvi zgoraj navedenih presoj konzultacije s pogodbenicami, ki jih to zadeva?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite primere.			
<p>Švica je sklenila bilateralni Sporazum o zagotavljanju zmogljivosti najpomembnejših priključnih povezav na omrežje NEAT med drugim z Nemčijo (6. september 1996) in z Italijo (2. november 1999). Na temelju teh sporazumov so vzpostavili usmerjevalne odbore. V teh telesih se usklajujejo obratovalni ukrepi in infrastrukturni projekti, ki so načrtovani na osnovi sporazumov.</p>			

7. Ali so pri projektih, ki imajo pomemben čezmejni vpliv in ki jih je načrtovala ali izvedla druga pogodbenica, konzultirali vašo deželo pred izvajanjem projekta?					
Da	x	Ne vedno		Ne	
Če ste naredili križec pri odgovoru „ne“ ali „ne vedno“, navedite primer ali primere, v katerih vaše dežele niso konzultirali, z navedbo pogodbenice, in približni datum izvedbe projekta, za katerega vas niso konzultirali.					

8. Ali spodbujate močnejše vključevanje prevozne komponente v okoljski menedžment podjetij v svoji deželi?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<p>Okolju prijazno upravljanje transportne komponente v podjetjih spodbujajo predvsem tržnogospodarske stimulacije. V tej zvezi je potrebno omeniti predvsem naslednje ukrepe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pristojbina za težki tovorni promet, odvisno od zmogljivosti: nižja pristojbina za vozila v kategoriji z manj škodljivimi snovmi je vodila do znantne obnove vozniških parkov • Tržnogospodarske stimulacije (znižanje cen vlakovnih poti, dodatne ponudbe v kombiniranem prometu), ki so bile uvedene kot dodatni ukrepi, so prispevale k preusmeritvi prometa s ceste na železnico 			

9. člen Protokola Promet – Javni promet

9. Ali spodbujate vzpostavitev in razširitev uporabnikom prijaznih in okolju primernih sistemov javnega prometa?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<ul style="list-style-type: none"> • Eden najpomembnejših ciljev švicarske prometne politike je izboljšanje privlačnosti 			

javnega prometa, da bi povečali tržni delež te vrste prometa. K uresničevanju tega cilja prispeva program za posodobljenje železniške infrastrukture (30 milijard CHF) s štirimi velikimi projekti (Nova železniška transverzala (NEAT); Železnica 2000; Prikluček vzhodne in zahodne Švice na evropsko omrežje visokih hitrosti ter zaščita pred hrupom železnice).

- S sklenitvijo 1. etape projekta „Železnica 2000“ 12. decembra 2004 ponuja že sedaj zelo gost vozni red še 12% več vlakov. Na številnih relacijah je bilo možno skrajšati čas vožnje in potniki v javnem prometu potujejo z novimi in udobnimi voznimi sredstvi.
- Poleg tega prevzema država – skupno s kantoni – nepokrite stroške regionalnega prometa. Država prevzema tudi nepokrite stroške kombiniranega prometa in vzporedno s tem nepokrite stroške obratovanja infrastrukture, pa tudi infrastrukturne investicije (predvsem vzdrževanje in obnovo).

10. Ali sta vzpostavitev in razširitev uporabnikom prijaznih in okolju primernih sistemov javnega prometa prispevala k trajnostni ohranitvi in izboljšanju poselitvene in gospodarske strukture kot tudi rekreacijskih in prostočasnih aktivnosti v alpskem prostoru?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako?

V številne turistične kraje pripotuje znaten delež gostov z javnimi prometnimi sredstvi. Več znanih počitniških krajev, kot je Zermatt, je dosegljivih samo z javnimi prevoznimi sredstvi, ki so dobro organizirana. Primer Zermatta pa poleg tega dokazuje, da je lahko počitniški kraj brez javno dostopne cestne infrastrukture na vsak način konkurenčen. Široka ponudba javnega prometa na celotnem območju države je prispevala k temu, da se je do danes v glavnem ohranilo enakomerno poseljevanje dežele.

10. člen Protokola Promet – Železniški in ladijski promet

11. Ali ste spodbujali/spodbujate naslednje ukrepe, da bi se bolje izkoristila posebna primernost železnice za obvladovanje prometa na velike razdalje kot tudi njeno omrežje za prometno povezanost gospodarstva in turizma alpske regije?	Da	Ne
---	----	----

Izboljševanje železniških infrastruktur z gradnjo in razvojem velikih čezalpskih osi, vključno z dovoznimi odseki in prilagojenimi terminali.	x	
Nadaljnja optimizacija obratovanja, kot tudi posodobitve železnice, predvsem v čezmejnem prometu.	x	
Ukrepi s ciljem, da se preusmeri predvsem tovorni promet na večje razdalje na železnico in močneje harmonizira določanje tarif za prometne infrastrukture.	x	
Vzpostavitev intermodalnih prevoznih sistemov, kombinirani promet.	x	
Nadaljnji tehnični razvoj železnice za povečanje zmogljivosti ob istočasnem zmanjšanju emisije hrupa.	x	
Povečana uporaba železnice in vzpostavitev uporabnikom prijaznih sinergij med potniškim daljinskim in regionalnim ter lokalnim prometom.	x	

12. Ali spodbujate prizadevanja, da se za zmanjšanje deleža tranzitnega tovornega prometa po kopnem bolj uporabljajo zmogljivosti plovbe?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, kako?			
Ker Švica nima primernih voda za tranzit od meje do meje, jo to določilo ne zadeva.			

11. člen Protokola Promet – Cestni promet

13. Ali ste v obdobju poročanja gradili nove ceste višjega reda za čezalpski promet?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, katere?			
Ne: V skladu z Zveznim zakonom o cestnem tranzitnem prometu v alpskem območju se zmogljivost tranzitnih cest za promet ne sme povečevati, pri čemer je to določilo pomembno predvsem za gradnjo novih cest.			

14. Kako ste v vaši deželi udeležili pogoje, navedene v 2. odst. 11. člena?

- Razen projektov za ceste višjega reda za znotrajalpski promet, ki so bili v okviru pravnega reda v času sprejetja Protokola Promet (6. Alpska konferenca, Luzern, 30./31. oktober 2000) že sprejeti in najavljeni, niso načrtovani nobeni novi posegi.
- Z realizacijo omrežja NEAT, projekta Železnica 2000 in subvencijskega programa za kombinirani promet bodo ustvarjene nove zmogljivosti v javnem prometu. S tem bodo izpolnjene potrebe po transportnih zmogljivostih (2. odst. 11. člena črka b) in tako se bomo izognili gradnji znotrajalpskih cest višjega reda

12. člen Protokola Promet – Zračni promet

15. Ali ste sprejeli ukrepe za zmanjševanje obremenitve okolja zaradi letalskega prometa, vključno z letalskim hrupom?

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Če je odgovor da, kakšne?

Število letališč in pristajališč zunaj letališč (gorska pristajališča) v alpskem prostoru je s sektorskim načrtom letalske infrastrukture omejeno. Za vsako letališče se določijo in omejijo dopustne imisije.

16. Ali je dovoljeno izkrcanje iz zrakoplovov zunaj letališč?

Da	☒	Ne	☐
----	-------------------------------------	----	--------------------------

Če je odgovor da, pod kakšnimi pogoji?

Pod 1.100 m n.m. je pristajanje zunaj letališč načelno dovoljeno, potrebno pa je ustrezno dovoljenje. Nad 1.100 m n.m. je pristajanje zunaj letališč za izkrcanje oseb zunaj označenih gorskih pristajališč prepovedano.

17. Ali ste sprejeli primerne ukrepe za časovno in lokalno omejitev nemotoriziranega prostočasnega letalskega prometa, da bi varovali divjad?

Da		Ne	x
Če je odgovor da, katere?			
<p>Pri preverjanju gorskih pristajališč se preverja tudi označevanje območij miru. Trenutno se preverjajo tudi ukrepi za zavarovanje območij v državnem inventarju krajin nacionalnega pomena (državni inventar objektov nacionalnega pomena).</p>			

18. Ali ste izboljšali sistem javnega prometa od letališč v bližini Alp v različne alpske regije, ne da bi s tem povečali obremenitev okolja?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako? Navedite primere.			
<p>Veliki letališči Zürich in Ženeva sta odlično povezani s švicarskim omrežjem hitrih vlakov Švicarskih zveznih železnic (SBB). Poleg tega obstaja danes pogosto tudi povezava drugih letališč z avtobusno linijo.</p>			

19. Ali ste po pričetku veljave protokola v alpskem prostoru gradili nova ali pomembno rekonstruirali obstoječa letališča?			
Da		Ne	

Prostor za morebitne dodatne opombe:

13. člen Protokola Promet – Turistični objekti

20. Ali ste preverili/ali preverjate vpliv nadaljnje gradnje turističnih objektov na promet ob upoštevanju ciljev tega protokola?			
Da	x	Ne	

Ali je takšna preverba predvidena na osnovi pravnih predpisov?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite pravne predpise.			
<ul style="list-style-type: none"> • Politika države v zvezi z nadaljnjo gradnjo turističnih objektov je že leta restriktivna. Načeloma naj se ne bi odpirala nova smučišča, temveč naj bi se posodobljali obstoječi objekti. V krajinsko zelo dragocenih območjih, kot so objekti iz državnega inventarja (državni inventar objektov nacionalnega pomena), in območjih zavarovane krajine se v skladu s kantonalnimi prostorskimi razvojnimi načrti ne dovoljujejo nikakršne novogradnje. Poleg tega veljajo za novogradnje v visokogorju dodatne restrikcije. • Pogoj za odobritev koncesije za žičnice je med drugim tudi, da to ne pomeni znatne konkurence javnim transportnim podjetjem in da je načrtovana žičnica dobro dosegljiva z različnimi vrstami prometa. Poleg tega mora prošnja za koncesijo med drugim vsebovati podroben popis vseh vplivov projekta na za to potrebne stavbe, parkirišča in dovoze (Uredba o podeljevanju koncesije za žičnice). 			

21. Ali je gradnja turističnih objektov, če so potrebni, povezana s preventivnimi in kompenzacijskimi ukrepi za doseg ciljev tega ali drugih protokolov?			
Da	glejte 29. vprašanje	Ne	

22. Ali dajete pri gradnji turističnih objektov prednost javnemu prometu?			
Da	Da, če je projekt možno financirati, če je učinkovit in tehnično izvedljiv.	Ne	

23. Ali spodbujate ureditev in ohranitev območij z omejenim prometom in brez prometa, ureditev turističnih krajev, kjer je prepovedana vožnja z avtomobilom, kot tudi druge ukrepe za spodbujanje prihoda in bivanja počitniških gostov brez avtomobilov?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako? Navedite tudi primere.			
Na švicarskem območju Alpske konvencije obstaja že več počitniških krajev brez			

avtomobilov (npr. Braunwald, Müren, Riederalp, Saas Fee, Stoos, Wengen in Zermatt). Vsaj del gostov obiskuje te kraje nedvomno zaradi tega, ker tam ni avtomobilov. Ukrepi za umirjanje prometa oziroma prepoved vožnje z osebnimi avtomobili se urejajo v glavnem na ravni kantonov in občin. Le-ti imajo možnost sprejeti lokalne prometne odredbe ter sprejeti sklep o gradbenih posegih za umirjanje prometa, vzpostavitev con za pešce in omrežij kolesarskih povezav.

14. člen Protokola Promet – Realni stroški

24. Ali uporabljate načelo povzročitelja za boljše zaračunavanje stroškov različnih nosilcev prometa, vključno s stroški poti in zunanjimi stroški (npr. zaradi nesreč in obremenitev okolja)?

Da	Pristojbina za težki tovorni promet, odvisno od zmogljivosti	Ne	
----	--	----	--

25. Ali ste razvili obračunski sistem za ugotavljanje stroškov poti in eksternih stroškov?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

26. Ali ste uvedli še druge sisteme pristojbin, specifičnih za posamezne zvrsti prometa, ki bi dovoljevali, da se pravično krijejo realni stroški?

Ne		x
Ne, v pripravi (na začetku).		
Ne, v pripravi (že precej daleč).		
Da		
Da. Jih že uporabljamo.		
Če je odgovor da, kako izgledajo ti sistemi pristojbin? Navedite podrobnosti.		

15. člen Protokola Promet – Ponudba in uporaba prometnih infrastruktur

27. Ali v referenčnem dokumentu po enotnem vzorcu evidentirate in periodično ažurirate stanje in razvoj, kot tudi uporabo oziroma izboljšanje prometnih infrastruktur in prometnih

sistemov višjega reda ter zmanjšanje obremenitev okolja?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kje je mogoče dobiti vpogled v ta referenčni dokument?			
<p>Trenutno se pripravlja sektorski načrt za promet. V zvezi z zmanjševanjem obremenitev okolja obstajajo po eni strani na celotnem območju države merilna mesta za merjenje obremenitve s škodljivimi snovmi, po drugi strani pa bodo v posebnem projektu zagotovili merjenje obremenitev okolja vzdolž glavnih čezalpskih prometnih osi.</p>			

28. Če pripravljate referenčni dokument, ali se na osnovi tega referenčnega dokumenta preverja, koliko prispevajo izvedbeni ukrepi k doseganju in nadaljnjemu razvoju ciljev Alpske konvencije in še posebej tega protokola?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, kakšen je rezultat te preverbe?			
<p></p>			

16. člen Protokola Promet – Cilji kakovosti okolja, standardi in kazalci

29. Ali ste določili in udeležili cilje kakovosti okolja za dosego trajnostnega prometa?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, pod kakšnimi pogoji in kje so ti urejeni s pravnimi predpisi?			
<p>V Uredbi o varstvu zraka so določene mejne vrednosti emisij in imisij za različne škodljive snovi. Uredba o varstvu pred hrupom ureja omejitve emisij zunanjskega hrupa, ki nastaja pri obratovanju novih in obstoječih objektov, ter oceno zunanjskega hrupa na osnovi mejnih vrednosti obremenitve.</p>			

17. člen Protokola Promet – Usklajevanje in obveščanje

30. Ali pred pomembnimi prometno-političnimi odločitvami o njih obveščate druge pogodbenice, da bi le-te vključile predvsem v med seboj usklajeno čezmejno politiko urejanja prostora?			
Da	x	Ne	
Ali je že prišlo do takšnih usklajevanj?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite primere.			
<p>Švica je sklenila z Nemčijo in Italijo sporazume za zagotovitev zmogljivosti priključnih povezav na novo železniško transversalo (NEAT). Poleg tega je sklenila bilateralen sporazum o priključku Švice na francosko železniško omrežje ter sporazum z Avstrijo o sodelovanju na področju železniškega prometa. V okviru teh sporazumov so vzpostavili bilateralne usmerjevalne odbore, ki zagotavljajo usklajevanje razvojnih programov za železniško infrastrukturo.</p>			

31. Ali ste organizirali srečanja z drugimi pogodbenicami, da bi spodbujali izmenjavo informacij za izvajanje tega protokola in/ali preverili vplive ukrepov, sprejetih v skladu s tem protokolom?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite primere.			
<p>Izmenjava informacij o udejanjanju Protokola Promet poteka v Delovni skupini za promet Alpske konvencije ter v njenih podskupinah.</p>			

6. člen Protokola Promet – Strožji nacionalni predpisi

32. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, katere?			

Ukrepi za udejanjanje tako imenovane „alpske pobude“ (ki je vodila do formulacije člena o varstvu Alp v Zvezni ustavi) so deloma strožji, kot to zahteva Protokol Promet. Prizadevajo si, da bi število cestnih tovornih vozil, ki prekoračujejo Alpe, prepolovili (na 650.000 voženj letno).

Težave pri izvajanju Protokola Promet

33. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?

Da		Ne	x
----	--	----	---

Če je odgovor da, kakšne?

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

34. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!

Vmesni cilj Zakona o preusmeritvi prometa (stabiliziranje števila tovornih vozil v čezalpskem prometu do leta 2002) je bil dosežen oziroma presežen: v letu 2004 je švicarske Alpe prekoračilo 1,255.000 tovornih vozil. To je 10% manj tovornjakov kot v referenčnem letu 2000. Poleg tega se je v letu 2004 prvič od leta 2000 premaknil modal split v korist železnice, in sicer od 63 na 65%. K takšnemu razvoju so prispevale predvsem pristojbine za težki tovorni promet v odvisnosti od zmogljivosti, in spremljajoči ukrepi.

Prostor za morebitne dodatne opombe:

H. Protokol o izvajanju Alpske konvencije iz leta 1991 na področju energije (Protokol z dne 16.10.1998)

2. člen Protokola Energija – Temeljne obveznosti mednarodnega sodelovanja

1. Ali spodbujate v okviru razvojnih programov skupno z drugimi pogodbenicami uporabo obnovljivih virov energije v alpskem prostoru?

Opomba: Iz 2. člena Protokola Energija ni razvidno skupno spodbujanje.

Da	Spodbujanje na splošno: da	Ne	Skupno z drugimi pogodbenicami: ne, razen po potrebi projekte rabe vodne sile na mejnih rekah.
----	----------------------------	----	--

2. Ali ohranjate zavarovana območja z njihovimi tamponskimi območji, varovana območja in območja miru ter neokrnjena območja narave in krajine ter optimirate energetske infrastrukture glede na različne stopnje ranljivosti, obremenljivosti in obstoječe poškodovanosti alpskih ekosistemov?

Da	Da, v okviru presoj vplivov na okolje	Ne	
----	---------------------------------------	----	--

3. Ali sodelujete na področju energetike z drugimi pogodbenicami pri razvijanju metod, ki najbolj upoštevajo dejanske stroške?

Da	Da, npr. Mednarodna agencija za energijo.	Ne	
----	---	----	--

4. Ali spodbujate okrepljeno mednarodno sodelovanje med institucijami, pristojnimi za energetska in okoljska vprašanja, da bi sporazumno reševali skupne probleme?

Da	Da, presoja vplivov na okolje	Ne	
----	-------------------------------	----	--

5. Naredite križec pri obliki (oblikah), ki najbolj opisuje (opisujejo) sodelovanje.

Bilateralni sporazumi	x
Multilateralni sporazumi	
Finančna pomoč	
Dodatno izobraževanje/usposabljanje	

Skupni projekti	
Druge oblike	
Če ste naredili križec pri „druge oblike“, navedite podrobnosti sodelovanja.	
Pojasnite, katera oblika (oblike) sodelovanja najbolje deluje (delujejo) in zakaj.	

3. člen Protokola Energija – Skladnost z mednarodnim pravom in s politiko na drugih področjih

6. Ali izvajate Protokol Energija v skladu z veljavnimi mednarodnimi pravnimi normami, zlasti z določbami Alpske konvencije in njenih izvedbenih protokolov, kot tudi veljavnih mednarodnih sporazumov?			
<u>Opomba: Ne udejanjamo eksplicitno, saj ni ratificiran.</u>			
Da		Ne	

5. člen Protokola Energija – Prihranek energije in racionalna raba energije

7. Ali ste razvili koncepte za okolju prijaznejšo rabo energije, ki prednostno spodbujajo varčevanje z energijo in njeno racionalno rabo, predvsem pri proizvodnih procesih, javnih storitvah, velikih hotelskih obratih, kot tudi v prometu ter pri objektih za šport in prosti čas?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšne?			
Program „EnergieSchweiz“ (Energija Švica) – parcialni program Energho			

8. Ali ste sprejeli ukrepe in predpise predvsem na naslednjih področjih?	Da	Ne
--	----	----

Izboljšanje toplotne izolacije pri stavbah in učinkovitosti sistemov za distribucijo toplote.	x	
Optimiranje učinkovitosti naprav za ogrevanje, prezračevanje in klimatizacijo.	x	
Reden nadzor in morebitno zmanjšanje okolju škodljivih emisij pri termoenergetskih napravah.	x	
Prihranek energije s tehnološko naprednimi procesi za rabo in pretvorbo energije.	x	
Obračun stroškov za toploto in toplo vodo po porabi.	x	
Projektiranje in spodbujanje novogradenj z uporabo tehnologij z nizko porabo energije.	x	
Spodbujanje in udeleževanje občinskih/lokalnih energetskega zasnov in zasnov za varovanje podnebja ob upoštevanju ukrepov iz pododstavka c 1. odstavka 2. člena Protokola Energija.	x	
Energetska sanacija stavb pri rekonstrukcijah in spodbujanje okolju prijaznih sistemov ogrevanja.	x	

6. člen Protokola Energija – Obnovljivi viri energije

9. Ali spodbujate in prednostno uporabljate obnovljive vire energije po pogojih, sprejemljivih za okolje in krajino?			
Da	x	Ne	

10. Katere splošne politične instrumente in ukrepe (npr. nadomestila za dovajanje energije v omrežje, subvencijski programi, subvencioniranje raziskav, itd) uporabljate za spodbujanje večje rabe obnovljivih virov energije?
<ul style="list-style-type: none"> • Subvencijski program „EnergieSchweiz“ (Energija Švica) • Opredelitev pogojev za priključek za neodvisne proizvajalce v skladu s 7. členom Energetskega zakona, nadomestilo za dodatne stroške, označevanje električne energije (od leta 2006)

11. Ali zaobsegajo zasnove predvsem naslednje?	Da	Ne
--	----	----

Spodbujanje uporabe decentraliziranih objektov in naprav za rabo energije, kot so voda, sonce in biomasa.	x	
Spodbujanje rabe energije iz obnovljivih virov tudi v kombinaciji z obstoječo konvencionalno oskrbo z energijo.	x	
Spodbujanje racionalne rabe vodnih virov in lesa iz gorskih gozdov, s katerimi trajnostno gospodarijo.	x	

12. Če spodbujate uporabo decentraliziranih objektov za oskrbo z energijo, opišite kako.
Glejte 10. zgoraj (obnovljivi viri energije).

13. Ali so se po pričetku veljave Protokola Energija deleži energije iz navedenih obnovljivih virov v oskrbi z električno energijo in toploto ter zagotavljanju goriva po področjih povečali, ostali enaki ali so se zmanjšali? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)	Povečali	Ostali enaki	Zmanjšali
<u>Opomba: Statističnih podatkov za območje Alpske konvencije ni mogoče dobiti.</u>	x*		
Sonce			
Biomasa			
Voda			
Veter			
Geotermalna energija			

Prostor za morebitne dodatne opombe:
<u>Opomba: x*</u>
Da, deleži so tendenčno porasli, vendar ne zaradi Alpske konvencije, temveč zaradi Zakona o CO ₂ in Energetskega zakona ter Programa »EnergieSchweiz«. Če stvar natančneje pogledamo, pa ta izjava pri posameznih tehnologijah ne drži v celoti, tako npr. pri vetrni energiji, kjer je večji porast opazen predvsem v Juri (ni območje Alpske konvencije).

7. člen Protokola Energija – Vodna energija

14. Ali zagotavljate pri novih in v okviru možnosti tudi pri že obstoječih hidroenergetskih objektih ekološko funkcionalnost vodotokov in celovitost krajin s primernimi ukrepi, kot so določanje minimalnih pretočnih količin, izvajanje predpisov za zmanjševanje umetnih nihanj vodne gladine in zagotavljanje prehodnosti za živali?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
22. člen Vodopravnega zakona in 3. poglavje Zakona o varstvu voda.			

15. Ali varujete vodne režime v vodozaščitnih območjih za pitno vodo, zavarovanih območjih z njihovimi tamponskimi območji, varovanih območjih in območjih miru, kot tudi v neokrnjenih območjih narave in krajine?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšne ukrepe ste sprejeli v ta namen?			
22. člen obstoječega Vodopravnega zakona in 3. poglavje Zakona o varstvu voda.			

16. Ali predvidevate stimulacije, ali pa obstajajo predpisi, s katerimi se daje prednost ponovnemu obratovanju opuščenih hidroelektrarn – ob hkratnem ohranjanju funkcionalnosti vodnih ekosistemov in drugih prizadetih sistemov – pred novogradnjami?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšne in kateri?			
<ul style="list-style-type: none"> • 22. člen obstoječega Vodopravnega zakona in 3. poglavje Zakona o varstvu voda. • Program „EnergieSchweiz“ (Energija Švica) • Opredelitev cilja v prilogi, dodani Zakonu o oskrbi z električno energijo, k Energetskemu zakonu (v pripravi), kantonalni ukrepi.			

17. Ali ste preverili možnosti, kako bi se lahko od končnih porabnikov alpskih virov zahtevalo plačilo po tržnih cenah in na kakšen način ter v kakšnem obsegu je možno tamkajšnjemu prebivalstvu dati pravično nadomestilo za storitve, ki jih opravlja v interesu javnosti?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?			
Kantoni imajo pravico pobirati vodni prispevek.			

8. člen Protokola Energija – Energija iz fosilnih goriv

18. Ali zagotavljate, da se pri novih termoenergetskih objektih in napravah za proizvodnjo električne in/ali toplotne energije na fosilna goriva uporabljajo najboljše razpoložljive tehnologije?			
Da	Presoja vplivov na okolje	Ne	
Če je odgovor da, ali je to urejeno s pravnimi predpisi?			
Da		Ne	

19. Ali ste pri obstoječih objektih in napravah v alpskem prostoru omejili emisije z uporabo primernih tehnologij in/ali goriv?			
Da		Ne	Preverja se v okviru možnega dogovora o ciljih v zvezi z emisijami CO ₂
Kako je to vplivalo na obseg emisij? (Naredite križec pri ustreznem odgovoru.)		Povečal se je	Ostal je enak
			Zmanjšal se je

20. Ali ste preverili tehnično in ekonomsko izvedljivost ter okoljsko primernost zamenjave termoenergetskih naprav na fosilna goriva z napravami, ki uporabljajo obnovljive vire energije, in z decentraliziranimi napravami?			
Da		Ne	x

Če je odgovor da, kakšen je bil rezultat?

21. Ali ste sprejeli primerne ukrepe za spodbujanje sočasne proizvodnje električne in toplotne energije?

Da

x

Ne

Če je odgovor da, katere?

Program „EnergieSchweiz“ (Energija Švica)

22. Ali ste na obmejnih območjih uskladili in povezali sisteme za nadzor emisij in imisij s sistemi drugih pogodbenic?

Da

x – tako in tako že obstaja

Ne

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

9. člen Protokola Energija – Jedrska energija

23. Ali izmenjujete v okviru mednarodnih sporazumov vse informacije o jedrskih elektrarnah in drugih jedrskih objektih in napravah, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na alpski prostor, da bi zagotovili trajno varovanje zdravja ljudi, živalstva in rastlinstva, njihovih združb in habitatov, vključno z njihovimi medsebojnimi vplivi?

Da

x

Ne

Če je odgovor da, navedite podrobnosti.

Bilateralne komisije.

24. Ali ste uskladili in povezali sisteme za nadzor radioaktivnosti v okolju s sistemi drugih pogodbenic?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, navedite podrobnosti.			
Bilateralni sporazumi s sosednjimi državami o zgodnjem obveščanju in pomoči pri jedrskih nesrečah.			

10. člen Protokola Energija – Prenos in distribucija energije

25. Ali sprejemate pri gradnji električnih vodov in ustreznih omrežnih postaj, plinovodov in naftovodov, vključno s črpalnimi in kompresijskimi postajami, ter drugih naprav, ki pomembno vplivajo na okolje, vse potrebne ukrepe, da se zmanjša obremenitev prebivalstva in okolja?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kakšne?			
<ul style="list-style-type: none"> • Zakon o prostorskem načrtovanju. • Zakon o električni energiji (sektorski načrt za prenosne vode). • Presoja vplivov na okolje. 			

26. Ali zagotavljate, da se čim bolj uporabljajo obstoječi objekti in trase?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kako?			
<ul style="list-style-type: none"> • Zakon o prostorskem načrtovanju. • Zakon o električni energiji (sektorski načrt za prenosne vode). • Presoja vplivov na okolje. 			

27. Ali upoštevate v zvezi z energetskimi vodi pomen zavarovanih območij, njihovih tamponskih območij, varovanih območij in območij miru ter neokrnjenih območij narave in krajine, kot tudi ptic?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kako?

- Zakon o prostorskem načrtovanju.
- Zakon o električni energiji (sektorski načrt za prenosne vode).
- Presoja vplivov na okolje.

11. člen Protokola Energija – Renaturacija in sonaravne gradbene metode

28. Kakšni so pogoji, pod katerimi morata pri idejnih projektih potekati renaturacija lokacij in ponovna vzpostavitev vodnega režima po dokončanju gradnje javnih in zasebnih energetskogospodarskih objektov, ki vplivajo na okolje in ekosisteme v alpskem prostoru? (Navedite podrobnosti in pravne predpise.)

17. – 20. člen Uredbe o presoji vplivov na okolje.

12. člen Protokola Energija – Presoja vplivov na okolje

29. Ali pri projektiranju energetskogospodarskih naprav, navedenih v 7., 8., 9. in 10. členu Protokola Energija, kot tudi pri pomembnejših spremembah teh objektov in naprav izdelate presoje vplivov na okolje?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, kje je to urejeno in s kakšno vsebino?

- 9. člen Zakona o varstvu okolja stipulira: »preden nek upravni organ sprejme odločitev o načrtovanju, gradnji ali rekonstrukciji objektov, ki lahko znantno obremenijo okolje, mora čim bolj zgodaj preveriti sprejemljivost za okolje«.

- V prilogi k Uredbi o presoji vplivov na okolje so naštetih tipi objektov (jedrska energija, termični objekt s toplotno zmogljivostjo več kot 100 MWth, hidroelektrarne z zmogljivostjo več kot 3 MW, geotermični objekti, rafinerije, cevovodi, visokonapetostni vodi, skladišča goriv in pogojskih goriv, itd.) ter posamezni odločilni postopki.

30. Ali vsebujejo veljavni državni predpisi določila, po katerih je potrebno uporabljati najboljše razpoložljive tehnologije za odpravljanje ali zmanjševanje obremenitev okolja?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

31. Ali je predvidena kot možna alternativa za preprečevanje obremenitev okolja tudi odstranitev objektov in naprav, ki se ne uporabljajo in niso sprejemljivi za okolje?

Da	x	Ne	
----	---	----	--

Če je odgovor da, pod kakšnimi pogoji in kje je to urejeno?

- 16. člen Zakona o varstvu okolja (Presoja vplivov na okolje) predpisuje obvezno saniranje, če je potrebno v nujnih primerih tudi odstranitev.
- 3. člen Zakona o varstvu narave in domovine pogojuje dodelitev koncesij in dovoljenj za objekte in naprave za transport energije z nalogo, ki jo imajo upravni organi, namreč da varujejo krajino. Pod temi pogoji se lahko koncesije in dovoljenja podelijo ali odklonijo.
- Člen 32b Zakona o cevovodih stipulira: »če obstaja javni interes, mora podjetje pri opustitvi obratovanja cevovodno napravo na lastne stroške odstraniti in vzpostaviti prejšnje stanje«.

32. Ali opravite pri gradnji velikih novih energetske infrastrukture ter obsežnejših širitvah obstoječih presoj vplivov na okolje v alpskem prostoru in analizo njihovih prostorskih in družbenogospodarskih vplivov, ki predvideva tudi razpravo na mednarodni ravni, kadar lahko pride do čezmejnih vplivov?

Da	x presoja vplivov na okolje	Ne	
----	-----------------------------	----	--

13. člen Protokola Energija - Usklajevanje

33. Ali se pri projektih z morebitnimi čezmejnimi vplivi predhodno posvetujete o njihovih vplivih?			
Da	x sektorski plan za prenosne vode	Ne	

34. Ali dajete pri projektih z morebitnimi čezmejnimi vplivi prizadetim pogodbenicam možnost, da pravočasno sporočijo svoja stališča?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, ali se stališče ustrezno upošteva pri postopku za dodeljevanje dovoljenj?			
Da	x	Ne	

35. Ali so posvetovanja in možnost sporočanja stališč ter upoštevanje stališč urejeni s pravnimi predpisi?			
Da	x	Ne	
Če je odgovor da, kje? Navedite predpis (predpise).			

36. Ali so pri projektih na področju energetike, ki bi utegnili imeti pomemben čezmejni vpliv in ki jih je načrtovala ali izvedla druga pogodbenica, spraševali vašo deželo za strokovno mnenje pred izvajanjem projekta?					
Da	izmenjava informacij	Ne vedno		Ne	
Če ste naredili križec pri „ne“ ali „ne vedno“, navedite primer ali primere, v katerih vaše dežele niso spraševali za strokovno mnenje, z navedbo pogodbenice, in približni datum izvedbe projekta, za katerega ni bilo konzultacije.					

14. člen Protokola Energija – Dopolnilni ukrepi

37. Ali ste sprejeli strožje ukrepe, kot so ukrepi, predvideni v protokolu?			
Da		Ne	x
Če je odgovor da, katere?			

Težave pri izvajanju Protokola Energija

38. Ali ste imeli oz. imate težave pri izvajanju protokola?			
Da		Ne	
Če je odgovor da, kakšne?			
Ni neposrednega vpliva, ker Protokol Energija do sedaj ni bil ratificiran in se udeležujejo vsi obstoječi ukrepi – neodvisno od Protokola Energija. Za program „EnergieSchweiz“ (Energija Švica) se vsako leto opravi analiza učinkovitosti.			

Ocena učinkovitosti sprejetih ukrepov

39. Ocenite učinkovitost sprejetih ukrepov!			

Priloge:

- Priloge k Protokolu Varstvo narave in urejanje krajine

Bern, 31. avgust 2005 ARE / M. Senn

Dopolnitve: 3. marec 2006